PAID
Pregătiți să reconstruim împreună

RAPORTUL PRIVIND SOLVABILITATEA SI SITUATIA FINANCIARA 2022

Cuprins:

REZUMAT 3

A. ACTIVITATEA SI PERFORMANTA 4

A1. ACTIVITATEA 5
A2. PERFORMANTA DE SUBSCRIERE 9
A.3. PERFORMANTA INVESTITIILOR 11
A.4. PERFORMANTA ALTOR ACTIVITATI 13
A.5. ALTE INFORMATII 13

B. SISTEMUL DE GUVERNANTA 14

B.1. INFORMATII GENERALE PRIVIND SISTEMUL DE GUVERNANTA 14
B.2. CERINTE DE COMPETENTA SI ONORABILITATE 24
B.3. SISTEMUL DE GESTIONARE A RISCURILOR, INCLUSIV EVALUAREA INTERNA A RISCURILOR SI A SOLVABILITATII 25
B.4. SISTEMUL DE CONTROL INTERN 32
B5. FUNCTIA DE AUDIT INTERN 36
B.6. FUNCTIA ACTUARIALA 37
B.7. EXTERNALIZAREA 38
B.8. ALTE INFORMATII 40

C. PROFILUL DE RISC 41

C.1. RISCUL DE SUBSCRIERE 42
C.2. RISCUL DE PIATA 49
C.3. RISCUL DE CREDIT 53
C.4. RISCUL DE LICHIDITATE 57
C.5. RISCUL OPERATIONAL 61
C.6. ALTE RISCURI SEMNIFICATIVE 65
C.6.1. RISCUL REPUTATIONAL 65
C.6.2. RISCUL STRATEGIC 67
C.7. ALTE INFORMATII 70
C.7.1. TEHNICI DE DIMINUARE A RISCULUI 70
C.7.2. RELATIA CU FORMULA STANDARD 71
C.7.3. MANAGEMENTUL ACTIVELOR SI OBLIGATIILOR 73
C.7.4. TESTE DE STRES 74
C.7.5. EXERCITIUL BSR 75
C.7.6. ANALIZA CALITATIVA A IMPACTULUI INFLATIEI ASUPRA PAID 76
C.7.7. AVERTISMENTULUI 7/ RISCUL SISTEMIC IN CONTEXTUL PAID 76
C.7.8. EVENIMENTE ULTERIOARE DATEI DE REFERINTA 77

D. EVALUAREA DIN PUNCTUL DE VEDERE AL SOLVABILITATII 79

D.1. ACTIVE 79
D.2. REZERVE TEHNICE 81
D.3. ALTE OBLIGATII 82
D.4. METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE 84
D.5. ALTE INFORMATII 84

E. GESTIONAREA CAPITALULUI 85

E.1. FONDURI PROPRII 85
E.2. CERINTA DE CAPITAL DE SOLVABILITATE SI CERINTA DE CAPITAL MINIM 86
E.3. UTILIZAREA SUBMODULULUI „RISC AL ACTIUNILOR IN FUNCTIE DE DURATA” IN CALCULUL CERINTEI DE CAPITAL DE SOLVABILITATE 89
E.4. DIFERENTE INTRE FORMULA STANDARD SI EVENTUALELE MODELE INTERNE UTILIZATE 89
E.5. NECONFORMITATEA CU CERINTA DE CAPITAL MINIM SI NECONFORMITATEA CU CERINTA DE CAPITAL DE SOLVABILITATE 89
E.6. ALTE INFORMATII 90

F. MACHETE DE RAPORTARE CANTITATIVA 91

REZUMAT

Pool-ul de Asigurare Impotriva Dezastrelor Naturale S.A. – PAID S.A. („Societatea”) este o persoana juridica de drept privat, de nationalitate romana, avand forma juridica de societate pe actiuni si forma de organizare si functionare a unei societati de asigurare-reasigurare. PAID S.A. s-a constituit in luna noiembrie 2009, in baza dispozitiilor Legii nr. 260/2008 privind asigurarea obligatorie a locuintelor impotriva cutremurelor, alunecarilor de teren si inundatiilor, prin asocierea a 12 societati de asigurare autorizate sa incheie asigurari de catastrofa.

Majorarea capitalului social: in septembrie 2022, prin Decizia ASF nr. 1325/26.09.2022 a fost aprobata majorarea capitalului social de la valoarea de 19.342 Mii RON la valoarea de 77.367 Mii RON, prin incorporarea unei parti a rezervei constituite din profitul nedistribuit, astfel incat valoarea nominala a unei actiuni a fost majorata de la 1 leu la 4 lei.

Structura de conducere si administrare a Societatii este realizata de: Adunarea Generala a Actionarilor, Consiliul de Administratie, Directorul General si Directorul General Adjunct.

La nivelul PAID S.A. sunt infiintate 8 Comitete: Comitetul de Managementul Riscului, Comitetul de Audit, Comitetul de Daune, Comitetul de analiza si solutionare a petiilor, Comitetul de Investitii, Comitetul de Reasigurare, Comitetul de Continuitate a activitatii (BCP) si Comitetul de Remunerare.

Persoanele care detin functii-cheie sunt: Sef Compartiment Managementul Riscului, Ofiter de Conformitate, Sef Compartiment Audit Intern si Sef Compartiment Actuariat.

Informatii relevante privind activitatea in 2022 comparativ cu 2021:

Mii RON

	2022	2021	Variatie
Numar contracte in vigoare la sfarsitul anului	1.845.208	1.819.113	26.095
Primele brute subscrise	177.967	174.524	3.443
Prime brute castigate	176.287	171.485	4.802
Daune platite	3.783	5.671	-1.888
Cea mai buna estimare pentru rezerva de prime bruta (Solvabilitate II)	65.165	57.921	7.244
Cea mai buna estimare pentru rezerva de dauna (Solvabilitate II)	4.773	3.015	1.758

Profilul de risc este influentat de caracterul special al activitatii de asigurare al PAID S.A.. In conformitate cu evaluarea interna calitativa, pe baza analizei subriscurilor aferente riscurilor de subscriere, piata, credit, lichiditate, operational, reputational si strategic, la 31.12.2022, PAID S.A. se incadreaza intr-un **profil mediu de risc**.

Evolutia solvabilitatii in 2022 comparativ cu 2021:

Mii RON	2022	2021	Variatie
Fonduri proprii	329.346	309.332	20.014
Cerinta de capital de solvabilitate (SCR)	135.575	100.812	34.763
Cerinta de capital minim (MCR)	33.894	25.203	8.691
Acoperirea SCR (%)	**243%**	**307%**	
Acoperirea MCR (%)	**972%**	**1227%**	

A. ACTIVITATEA SI PERFORMANTA

Din punct de vedere al comportamentului populatiei si al focalizarii atentiei, 2022 a continuat tendintele anului 2021. PAID S.A. ramane o companie robusta, de o importanta strategica, cu rezultate sustenabile si o strategie de dezvoltare inspirata din particularitatile pietei locale.

In anul 2022, statul roman a dat un nou semnal de incredere in PAID SA. Astfel, in premiera pentru piata romaneasca de asigurari, PAID S.A. a primit aprobarea Consiliului National al Audiovizualului pentru a incadra in categoria „interes public" un spot de promovare a mesajului *„Asigura-ti locuinta"* pentru care a existat sustinerea Inspectoratului General pentru Situatii de Urgenta si al Asociatiei Municipiilor din Romania.

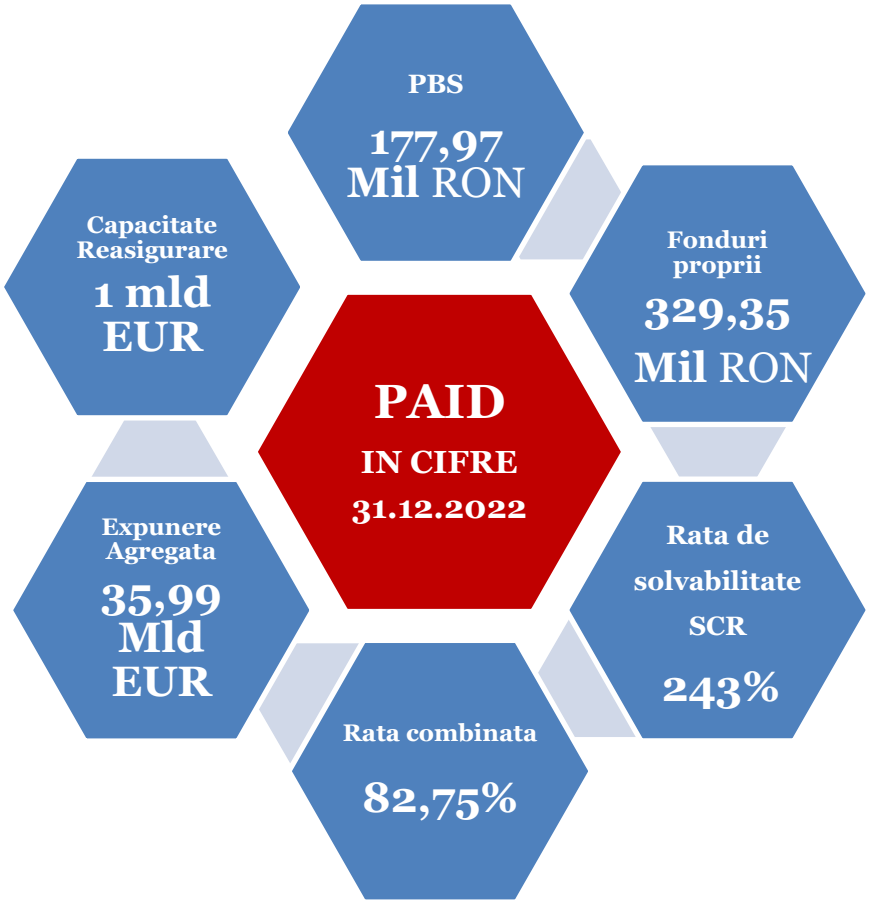

Principalele provocari ale PAID SA, s-au mentinut si in 2022:

- ✓ Cresterea gradului de cuprindere in asigurare a fondului locativ, in conditiile in care acesta se mentine sub 20% pe fondul neaplicarii corespunzatoare a legii si a lipsei de constientizare a populatiei asupra utilitatii unei astfel de asigurari;
- ✓ Definitivarea, impreuna cu societatile de asigurare, a planului de interventie si coordonare a procesului de avizare, instrumentare si plata a despagubirilor in cazul unui eveniment major.

A1. ACTIVITATEA

A.1.1. Denumirea si forma juridica a intreprinderii

Societatea Pool-ul de Asigurare Impotriva Dezastrelor Naturale S.A. (denumit in continuare PAID S.A. sau „Societatea") este o persoana juridica de drept privat, de nationalitate romana, avand forma juridica de societate pe actiuni si forma de organizare si functionare a unei societati de asigurare-reasigurare, cu o structura constituita prin asocierea a 12 societati de asigurare autorizate sa incheie asigurari de catastrofa, cu respectarea dispozitiilor Legii nr. 260/2008, privind asigurarea obligatorie a locuintelor impotriva cutremurelor, alunecarilor de teren si inundatiilor si a reglementarilor speciale emise in legatura cu aceasta.

PAID S.A. a fost constituit in data de 5 noiembrie 2009, avand CUI 26191737 si numarul de ordine in Registrul Comertului J40/10819/05.11.2009, in conformitate cu dispozitiile speciale ale Legii nr. 260/2008, ale Legii nr. 32/2000 privind activitatea de asigurare si supravegherea asigurarilor (abrogata ulterior prin Legea nr. 237/2015 privind autorizarea si supravegherea activitatii de asigurare si reasigurare) si ale Legii societatilor nr. 31/1990 precum si ale altor reglementari emise in legatura cu acestea.

PAID S.A. detine certificatul de inmatriculare in registrul asiguratorilor - nr. RA-065/14.11.2009 si Codul LEI: 315700H6SYCXQWPJF410.

Societatea are certificat ISO 9001:2015 obtinut pentru implementarea si mentinerea unui sistem de management al calitatii conform conditiilor din standardul SR EN ISO 9001:2015.

Sediul Social

Incepand cu 27.01.2020 PAID isi desfasoara activitatea in sediul social din Bucuresti, Sector 1, Bulevardul Nicolae Titulescu, nr. 4-8, Cladirea America House, Etaj 3.

A.1.2. Denumirea si datele de contact ale autoritatii de supraveghere

Autoritatea de supraveghere competenta pentru supravegherea financiara a Pool-ului de Asigurare Impotriva Dezastrelor Naturale S.A. este Autoritatea de Supraveghere Financiara (ASF) cu sediul in Bucuresti, Splaiul Independentei nr. 15, sector 5.

A.1.3. Denumirea si datele de contact ale auditorului extern al Societatii

Auditorul extern al Pool-ului de Asigurare Impotriva Dezastrelor Naturale S.A. este:

Mazars Romania S.R.L., cu sediul situat in Globalworth Campus Pipera, Str. Ing. George Constantinescu 4B si 2-4, Cladirea B, Etaj 5, sector 2, Bucuresti, telefon: (031) 229 26 00, fax: (031) 229 26 01.

A.1.4. Actionarii Societatii

PAID S.A. s-a constituit ca societate de asigurare-reasigurare prin asocierea a 12 societati de asigurare, respectiv: ABC Asigurari Reasigurari S.A., Societatea de Asigurare-Reasigurare ASTRA S.A., CARPATICA ASIG S.A., CERTASIG Societate de Asigurare si Reasigurare S.A., Societate de Asigurare si Reasigurare CITY INSURANCE S.A., CREDIT EUROPE Asigurari Reasigurari S.A. (in prezent SIGNAL IDUNA ASIGURARI SA), EUROINS ROMANIA Asigurare Reasigurare S.A., GENERALI ROMANIA Asigurare Reasigurare S.A., GRAWE ROMANIA Asigurare S.A., GROUPAMA Asigurari S.A., PLATINUM Asigurari S.A. (in prezent ALLIANZ-TIRIAC UNIT ASIGURARI SA) si UNIQA Asigurari S.A..

Prin Hotararea nr. 2/27.06.2022, actionarii PAID au aprobat majorarea capitalului social de la 19.342 Mii RON pana la valoarea de 77.367 Mii RON, prin incorporarea de rezerve in valoare de 58.025 Mii RON si prin schimbarea valorii nominale a actiunii de la 1 RON la 4 RON, operatiune aprobata de catre Autoritatea de Supraveghere Financiara in data de 26.09.2022. Astfel, capitalul social subscris si varsat al societatii este stabilit la valoarea de 77.367 Mii RON. Actionarii nu vor putea in niciun moment al existentei societatii sa-si diminueze participatia sub pragul de 5,5% din capitalul social, in conditiile actului constitutiv, cu exceptia transmiterii integrale a dreptului de proprietate asupra actiunilor.

In conformitate cu prevederile Legii nr. 260/2008, pot fi actionari ai PAID S.A. doar societatile de asigurare-reasigurare autorizate de catre Autoritatea de Supraveghere Financiara sa practice riscuri de catastrofa, care singure ori prin intermediul sau in legatura cu alte societati de asigurare controlate de aceleasi persoane ori grup de persoane exercita drepturi ce decurg din detinerea unor actiuni care cumulate reprezinta cel mult 15% din capitalul social al PAID S.A. sau ii confera acesteia cel mult 15% din totalul drepturilor de vot in Adunarea Generala a Actionarilor PAID S.A.. Niciun actionar nu are dreptul sa-si diminueze participatia sub pragul de 5,5% din capitalul social, in conditiile actului constitutiv, cu exceptia transmiterii integrale a dreptului de proprietate asupra actiunilor.

Actionarii care detin un procent mai mare de 10% din actiunile PAID S.A. sunt:

GROUPAMA ASIGURARI S.A. - societate romana de asigurari, avand sediul social in Romania, Bucuresti, Sector 1, Str. Mihai Eminescu, nr. 45, inmatriculata la Oficiul Registrului Comertului de pe langa Tribunalul Bucuresti sub nr. J40/2857/17.03.2010, CUI 6291812, detine 2.901.273 actiuni nominative, numerotate de la 1 la 2.901.273, reprezentand 15% din capitalul social al Societatii;

SOCIETATEA DE ASIGURARE-REASIGURARE ASTRA S.A. societate romana de asigurari–*in faliment,* avand sediul social in Romania, Bucuresti, sector 3, Str. Nerva Traian nr. 3, bl. M101, inmatriculata la Oficiul Registrului Comertului de pe langa Tribunalul Bucuresti sub nr. J40/305/1991, CUI 330904, detine 2.901.273 actiuni nominative, numerotate de la 2.901.274 la 5.802.546, reprezentand 15% din capitalul social al Societatii;

ALLIANZ-TIRIAC UNIT ASIGURARI S.A. - societate romana de asigurari, avand sediul social in Romania, Bucuresti, sectorul 2, Sos Pipera nr. 42, et. 16, et. 1 – cam. 1, inmatriculata la Oficiul Registrului Comertului de pe langa Tribunalul Bucuresti sub nr. J40/12276/28.07.2006, detine 2.901.273 actiuni nominative, numerotate de la 5.802.547 la 8.703.819, reprezentand 15% din capitalul social al Societatii;

GENERALI ROMANIA ASIGURARE REASIGURARE S.A. - societate romana de asigurari, avand sediul social in Romania, Bucuresti, sector 1, Piata Charles De Gaulle, nr. 15, et. 6, 7 si 8, inmatriculata la Oficiul Registrului Comertului de pe langa Tribunalul Bucuresti sub nr. J40/17484/2007, CUI 2886621, detine 2.127.600 actiuni nominative, numerotate de la 11.895.220 la 14.022.819, reprezentand 11% din capitalul social al Societatii.

Fiecare dintre ceilalti 8 actionari detine cate 5,5% din capitalul social al Societatii.

Actiunile Societatii sunt ordinare, indivizibile, nominative, au aceeasi valoare nominala si confera actionarilor drepturi egale, acestia participand la beneficii si pierderi proportional cu detinerile acestora din capitalul social. Fiecare actiune acorda actionarului un singur drept de vot in cadrul adunarilor generale ale actionarilor.

Nota:

- ✓ in anul 2015, prin Decizia nr. 2034/27.08.2015, ASF a dispus retragerea autorizatiei de functionare a societatii Asigurare-Reasigurare ASTRA S.A., impotriva careia s-a deschis procedura falimentului. Instanta a numit in calitate de lichidator, societatea KPMG RESTRUCTURING SPRL cu sediul in Bucuresti, Sos. Bucuresti-Ploiesti nr. 69-71, cam. 25, parter, Sector 1;
- ✓ in anul 2016, prin decizia nr. 1498/27.07.2016, ASF a dispus retragerea autorizatiei de functionare a societatii CARPATICA Asig S.A., impotriva careia s-a deschis procedura falimentului. Instanta a numit in calitate de lichidator, societatea CITR FILIALA CLUJ SPRL, cu sediul in Municipiul Cluj-Napoca, Calea DOROBANTILOR, Nr. 48, Bloc: SILVER BUSINESS CENTER, Etaj P, Judet Cluj;
- ✓ in anul 2020, prin decizia ASF nr. 209/20.02.2020, s-a dispus retragerea autorizatiei de functionare a societatii CERTASIG – Societate de Asigurare si Reasigurare S.A, impotriva careia s-a deschis procedura falimentului. Instanta a numit in calitate de lichidator, societatea CITR FILIALA CLUJ SPRL, cu sediul in Municipiul Cluj-Napoca, Calea DOROBANTILOR, Nr. 48, Bloc: SILVER BUSINESS CENTER, Etaj P, Judet Cluj;
- ✓ in anul 2021, prin decizia ASF nr. 1148/17.09.2021, s-a dispus retragerea autorizatiei de functionare a Societatii de Asigurare si Reasigurare CITY INSURANCE S.A., impotriva careia s-a deschis procedura falimentului. Instanta a numit in calitate de lichidator, societatea CITR FILIALA CLUJ SPRL, cu sediul in Municipiul Cluj-Napoca, Calea DOROBANTILOR, Nr. 48, Bloc: SILVER BUSINESS CENTER, Etaj P, Judet Cluj;
- ✓ In 17.03.2023 Consiliul ASF a decis retragerea autorizatiei de functionare a societatii Euroins.

Ca urmare a avizarii favorabile a Autoritatii de Supraveghere Financiara si a Consiliului Concurentei din mai 2022 Ergo Asigurari S.A. este detinuta de catre Signal Iduna Asigurare Reasigurare S.A., iar incepand cu 25.03.2022 Gothaer Asigurari Reasigurari si-a schimbat denumirea in Allianz-Tiriac Unit Asigurari.

PAID S.A. nu detine sucursale sau societati afiliate si nici nu este afiliata la o alta societate.

PAID S.A. nu detine in mod direct sau indirect participatii in cadrul altor entitati.

A.1.5. Detalii referitoare la pozitia intreprinderii in structura juridica a grupului

PAID S.A. nu face parte din niciun grup.

A.1.6. Liniile de activitate semnificative ale intreprinderii si zonele geografice semnificative in care aceasta isi desfasoara activitatea

In conformitate cu prevederile Legii nr. 260/2008, PAID S.A. este autorizata sa administreze sistemul de asigurare obligatorie a locuintelor, bazat pe comercializarea unui singur produs de asigurare: Polita de asigurare impotriva dezastrelor naturale, denumita PAD, care acopera trei riscuri de dezastre naturale specifice Romaniei: cutremure, inundatii si alunecari de teren.

Zona geografica in care PAID S.A. isi desfasoara activitatea este Romania.

A.1.7. Activitati semnificative sau orice eveniment cu un impact semnificativ asupra Societatii

Nu au fost inregistrate evenimente cu impact semnificativ asupra Societatii in perioada de raportare.

A.1.8. Principalele obiective strategice de afaceri ale PAID S.A., conform Planului de afaceri

Principalele obiective strategice ale Societatii raman in continuare legate de cei 4 piloni de dezvoltare durabila a Societatii, respectiv:

1. **Guvernanta**: asigurarea unui cadru de functionare in deplina concordanta cu cerintele legale si cu profilul de risc al Societatii;
2. **Sustenabilitate financiara**: reflectata de nivelul de solvabilitate al Societatii si de dimensiunea adecvata a structurii si nivelului de protectie prin reasigurare;
3. **Sustenabilitate operationala**: reflectata de capacitatea de a face fata, in orice moment, unui numar de operatiuni mult mai mare decat media obisnuita, in cazul unor evenimente majore sau in cazul cresterii portofoliului;
4. **Dezvoltare**: cresterea gradului de penetrare si implicit, a portofoliului.

Misiune

Misiunea noastra nu este doar aceea de a oferi protectie financiara in fata fenomenelor naturale, ci si aceea de a educa proprietarii cu privire la importanta asigurarii, pentru un viitor mai usor de reconstruit. Suntem uniti de aceeasi responsabilitate, asa ca obiectivul nostru este acela de a oferi protectie financiara in fata celor 3 riscuri specifice tarii noastre (cutremur, inundatii si alunecari de teren) tuturor proprietarilor de locuinte din Romania.

Viziune

Ne dorim sa traim intr-o tara unita, responsabila si chibzuita, care se gandeste la viitor si este oricand pregatita sa reconstruiasca. Mai putin “merge si asa”, mai mult “merge asa cum trebuie”. PAID S.A. este rezerva financiara a unei comunitati care gandeste pe termen lung. Viziunea noastra pentru viitor este aceea a unei tari pentru care reconstructia locuintelor nu este o povara.

Valori

Solidaritate - Functionam pe principiul solidaritatii. Contribuim cu totii, beneficiem cu totii, in cazul unui dezastru major, indiferent de starea sociala, de venituri sau de zona in care locuim. Aceasta valoare este fundamentul pe care am construit PAID S.A..

Responsabilitate - Luam in serios marea responsabilitate pe care o purtam. Aceea de a ne onora obligatiile asumate, oricand este nevoie de noi. Asa ca suntem in permanenta preocupati de imbunatatirea activitatii si legislatiei specifice, pentru a ne indeplini misiunea cu eficacitate.

Simplitate - Protectia locuintei in fata dezastrelor naturale este o nevoie de baza, asa ca am creat un produs de asigurare usor de inteles si de distribuit, deci accesibil pentru toti proprietarii din Romania.

A2. PERFORMANTA DE SUBSCRIERE

Informatii calitative si cantitative cu privire la performanta de subscriere a Societatii

Obiectul asigurarii PAD il reprezinta constructiile cu destinatie de locuinta, aflate pe teritoriul Romaniei, din mediul urban si rural si care sunt inregistrate in evidentele organelor fiscale, exceptie facand locuintele situate in cladiri expertizate tehnic si incadrate prin raport de expertiza tehnica in clasa I de risc seismic.

Suma asigurata obligatoriu si prima obligatorie sunt stabilite in functie de materialul de constructie al locuintei, acestea fiind impartite in doua categorii: TIP A si TIP B.

Suma asigurata obligatoriu este echivalentul in RON a 20 Mii EUR - pentru locuintele de TIP A si echivalentul in RON a 10 Mii EUR pentru cele de TIP B. Primele de asigurare, aferente sumelor asigurate obligatoriu, sunt echivalentul in RON a 20 EUR si respectiv 10 EUR.

Dupa modul de realizare a raporturilor juridice de asigurare, produsul de asigurare PAD face parte din categoria asigurarilor obligatorii, impuse prin lege.

Interesul asigurabil si obligativitatea respectarii legii sunt ale persoanelor fizice si juridice care au in proprietate constructii cu destinatia de locuinta, a persoanelor ori autoritatilor desemnate in conditiile legii sa administreze locuintele aflate in proprietatea statului sau a unitatilor administrativ teritoriale.

Produsul PAD se incadreaza in clasa VIII „Incendiu si calamitati naturale”, in clasa de business 7– *„Asigurare de incendiu si alte asigurari de bunuri”*.

Distributia PAD se realizeaza prin intermediul societatilor de asigurare-reasigurare autorizate sa practice riscuri de catastrofa si care au incheiat cu PAID S.A. protocoale de colaborare sau direct de catre PAID S.A., on line sau pentru asistatii sociali/ institutiile statului.

In vederea dezvoltarii relatiilor cu asiguratorii, PAID S.A. a organizat intalniri care au vizat atat activitatea de distributie a PAD cat si activitatea de gestionare a daunelor. De asemenea a continuat comunicarea cu reprezentantii unitatilor administrativ teritoriale si au fost demarate proiecte noi care au vizat cresterea portofoliului de asigurari emise pentru unitatile administrativ teritoriale (campanii cu Primariile de municipii si orase, insitutitiile Prefectului din fiecare judet, cu Directiile de Asistenta Sociala, cu Directiile Generale de Asistenta Sociala si Protectia Copilului).

In anul 2022, in cadrul Planului de comunicare al Societatii, PAID S.A. a implementat primul spot de interes public din istoria industriei de asigurari. Aceasta premiera nationala a fost obtinuta cu aprobarea Consiliului National al Audiovizualului avand sprijinul Inspectoratului General pentru Situatii de Urgenta si al Asociatiei Municipiilor din Romania. Aceasta reusita arata foarte clar sprijinul statului si are drept scop cresterea increderii populatiei in sistemul de asigurari consecinta urmarita fiind cresterea gradului de cuprindere in asigurare al fondului locativ romanesc.

Campania implementata pe parcursul anului a avut 3 componente: Campanie publicitate TV, Campanie online si continuarea roadshow-lui de vizitare a primariilor si consiliilor judetene sub sloganul *“20% nu este suficient”*.

In analiza performantei de subscriere, s-au avut in vedere informatiile cu privire la veniturile si cheltuielile PAID S.A. aferente subscrierii produsului PAD, asa cum sunt inregistrate in evidentele contabile ale Societatii.

Mii RON

	2021	2022
I. Venituri din prime, nete de reasigurare		
Prime brute subscrise	174.524	177.967
Prime cedate reasigurare	(75.728)	(79.545)
Variatia rezervei de prima, neta de reasigurare	(199)	433
Total	**98.597**	**98.855**
II. Cheltuieli daune		
Daune intamplate	(3.153)	(2.856)
Cheltuieli cu managementul daunelor	(1.651)	(1.935)
Total	**(4.804)**	**(4.791)**
III. Variatia rezervei de catastrofa	**(26.255)**	**(26.770)**
IV. Cheltuieli tehnice	-	-
Cheltuieli de achizitie	(17.316)	(19.925)
Cheltuieli administrative	(11.267)	(11.655)
Alte cheltuieli tehnice	(5.673)	(6.394)
Total	(34.257)	(37.974)
Rezultat tehnic	**33.281**	**29.319**

Veniturile din prime, nete de reasigurare, sunt reprezentate de venituri din prime brute subscrise diminuate cu primele cedate in reasigurare si variatia rezervei de prime, neta de reasigurare.

Daunele intamplate reprezinta platile efectuate pentru despagubiri catre asigurati cumulate cu variatia rezervei de daune avizate pentru despagubiri si variatia rezervei de daune neavizate.

Cheltuielile cu managementul daunelor reprezinta cheltuielile cu instrumentarea si administrarea dosarelor de dauna.

Societatea mentine o rezerva de catastrofa rezultata prin constituiri lunare in cuantum de 15% din primele brute subscrise lunar.

Cheltuielile tehnice includ cheltuieli de achizitie, cheltuieli administrative si alte cheltuieli. Cheltuielile de achizitie reprezinta: comisioanele (10% din primele subscrise) si taxele catre Autoritatea de Supraveghere Financiara si Fondul de Garantare al Asiguratilor.

Portofoliul de asigurari a inregistrat ***cresteri*** fata de anul precedent, astfel:

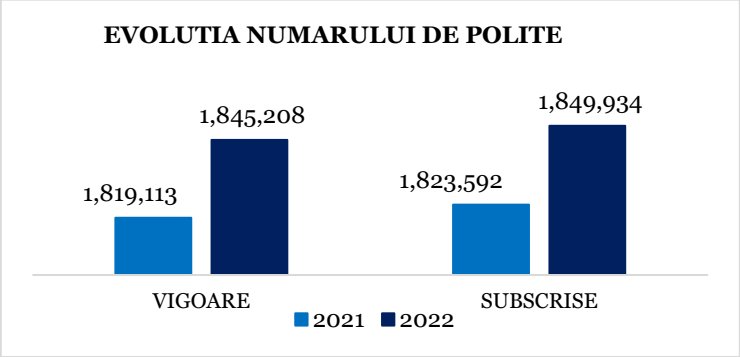

- ✓ numarul politelor subscrise a crescut in anul 2022 cu 1,44% fata de anul 2021;
- ✓ numarul politelor in vigoare la 31.12. 2022 a crescut cu 1,43% fata de 31.12. 2021.

DISTRIBUTIA POLITELOR IN VIGOARE LA 31.12.2022

Distributia pe regiuni

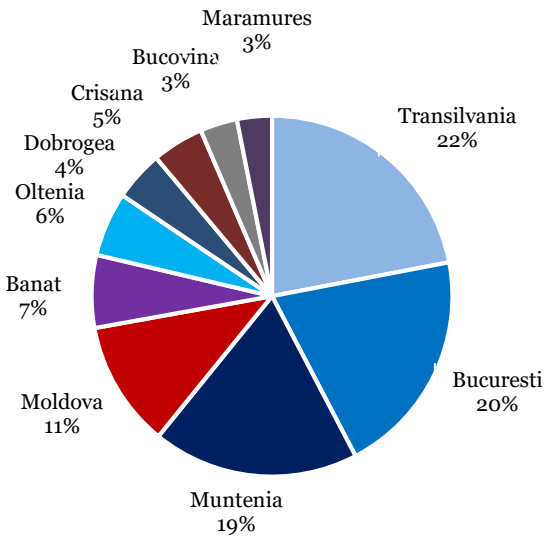

Distributia dupa mediul urban sau rural

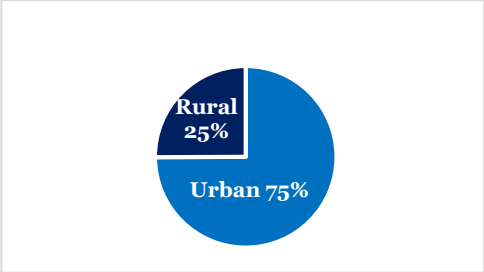

Distributia dupa tipul locuintei

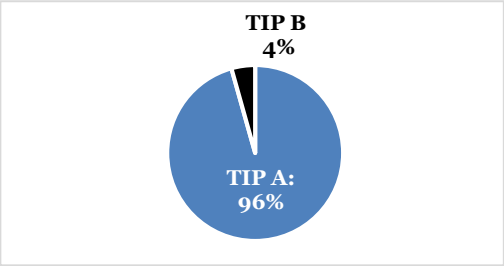

Primele Brute Subscrise au crescut cu **1,97%** comparativ cu anul 2021, respectiv de la 174.524 Mii RON la 177.967 Mii RON. Volumul de prime brute subscrise pe zone geografice (regiuni) se prezinta, astfel:

Mii RON

Regiune	2021	2022	Variatie 2022 vs 2021	% Variatie 2022 vs 2021
Transilvania	39.403	39.885	482	1,22%
Bucuresti	35.405	36.966	1.561	4,41%
Muntenia	32.022	32.552	530	1,66%
Moldova	19.121	19.418	297	1,55%
Banat	11.413	11.624	211	1,85%
Oltenia	10.230	10.337	107	1,05%
Crisana	8.194	8.157	-37	-0,45%
Dobrogea	7.487	7.766	279	3,73%
Bucovina	5.861	5.825	-36	-0,61%
Maramures	5.388	5.437	49	0,91%
Total	**174.524**	**177.967**	**3.443**	**1,97%**

A.3. PERFORMANTA INVESTITIILOR

A.3.1. Informatii cu privire la venituri si cheltuieli rezultate din investitii

Investitiile financiare au un rol important in activitatea Societatii, aducand o contributie semnificativa in rezultatele obtinute si sunt finantate in principal din primele de asigurare.

Avand in vedere cadrul legal al PAD si cerintele regimului Solvabilitate II, PAID S.A. are o politica de investitii prudenta. Strategia de investitii, care respecta cerintele principiului „persoanei

prudente", are ca scop plasarea disponibilitatilor in instrumente traditionale, cu grad ridicat de siguranta si lichiditate.

In 2022 PAID S.A. a continuat sa investeasca in titluri de stat si depozite bancare la termen. Pentru anul 2023 structura portofoliului previzionat va ramane neschimbata comparativ cu strategia aferenta anului 2022. Ponderea cea mai mare o au in continuare titlurile de stat (pana la maxim 85%), urmate de depozitele bancare (pana la maxim 30%).

Societatea investeste atat in RON cat si in EUR. La constituirea depozitelor se tine cont de ratingurile bancare si de respectarea limitelor de expunere prevazute in politica de investitii.

Investitiile in titluri de stat sunt considerate investitii cu risc scazut (obligatiuni emise de Ministerul de Finante), pe termen mediu si lung (intre 2-15 ani), iar depozitele sunt pe termen scurt, cu un grad mare de lichiditate.

Conform evidentelor contabile, portofoliul de investitii financiare a inregistrat o crestere de **11,3 %** fata de anul 2021 si are urmatoarea componenta :

Mii RON

	31.12.2021	**31.12.2022**
Titluri de stat	354.241	359.958
Depozite	85.326	129.077
Conturi curente, casierie	1.488	1.895
Total	**441.055**	**490.930**

Venituri nete din investitii, conform evidentelor contabile:

Mii RON

	31.12.2021	**31.12.2022**
Venituri din titluri de stat	11.573	14.413
Venituri din depozite	1.334	3.050
Total venituri din investitii	**12.907**	**17.463**
Cheltuieli din investitii	(2.006)	(1.731)
Rezultat investitii	**10.901**	**15.732**

In anul 2022 rezultatul din investitii a fost preponderent din veniturile din dobanzi aferente titlurilor de stat, ponderea acestora in totalul investitiilor fiind de 70,7%. Rezultatul din investitii a inregistrat o crestere de 44% fata de anul 2021 ca urmare a cresterii ratei dobanzii pe piata.

Randamentul mediu anual al investitiilor pentru 2022 in depozite a fost de **3,5%,** iar pentru titlurile de stat denominate in RON a fost de **6,82%**. Pentru investitiile in titluri de stat denominate in EUR, randamentul mediu a fost de **3,7%**.

A.3.2. Informatii cu privire la castiguri si pierderi inregistrate direct in capitaluri proprii

Societatea nu a inregistrat castiguri sau pierderi evidentiate direct in capitalurile proprii.

A.3.3. Informatii cu privire la investitii in securitizari

Societatea nu detine investitii in securitizari.

A.4. PERFORMANTA ALTOR ACTIVITATI

Societatea nu a inregistrat alte venituri si cheltuieli semnificative in perioada de raportare.

La 31 decembrie 2022, PAID S.A. avea in derulare 3 contracte de leasing operational si contractele de inchiriere pentru sediul social si cel secundar.

PAID S.A. nu are incheiate contracte de leasing financiar.

A.5. ALTE INFORMATII

Anul 2022 a fost unul cu multe amenintari (criza energetica, razboiul din Ucraina, cresterea inflatiei, schimbarile climatice) care au generat incertitudini crescute si care au vulnerabilizat economia mondiala.

In acest context, PAID anticipeaza in proiectiile sale deteriorarea rezultatelor, in special din cauza cresterii inflatiei, cu impact direct asupra fondurilor proprii, a dimensiunii si costului programului de reasigurare, precum si a valorii despagubirilor. Suplimentar, evenimentele de tip dezastre naturale care s-au manifestat in 2022 au determinat o inasprire a conditiilor pe piata de reasigurare pentru astfel de programe, precum si o reducere semnificativa a capacitatilor disponibile, cu impact direct asupra pretului de plasare a programului de reasigurare al PAID.

Societatea se poate confrunta in viitor cu o potentiala inadecvare a primei de asigurare, stabilita la nivelul anului 2008 si neajustata pana in prezent. PAID a initiat demersuri pentru elaborarea unei norme conform articolului 5 din Legea 260/2008, pentru asigurarea cadrului de modificare a primei si a sumei asigurate.

B. SISTEMUL DE GUVERNANTA

PAID S.A a creat si mentine un sistem de guvernanta care asigura:

- ✓ un management corect, prudent si eficient;
- ✓ o structura organizatorica transparenta si adecvata;
- ✓ alocarea si separarea corespunzatoare a atributiilor;
- ✓ administrarea corecta a riscurilor;
- ✓ adecvarea politicilor si strategiilor;
- ✓ adecvarea mecanismelor de control intern;
- ✓ un sistem eficient de comunicare si de transmitere a informatiilor;
- ✓ aplicarea unor proceduri operationale care sa impiedice aparitia conflictelor de interese si divulgarea informatiilor confidentiale;
- ✓ principiul continuitatii activitatii.

Sistemul de guvernanta cuprinde structuri organizatorice si operationale menite sa sprijine indeplinirea obiectivelor strategice si activitatea Societatii.

B.1. INFORMATII GENERALE PRIVIND SISTEMUL DE GUVERNANTA

Structura de conducere si administrare a Societatii, in conformitate cu Actul Constitutiv, este asigurata de: Adunarea Generala a Actionarilor, Consiliul de Administratie si Conducerea Executiva.

B.1.1 Adunarea Generala a Actionarilor reprezinta organul deliberativ suprem in Societate.

Adunarea Generala Ordinara decide si adopta hotarari privitor la urmatoarele:

- ✓ aprobarea situatiilor financiare ale Societatii, in baza raportului anual de activitate al Consiliului de Administratie si a raportului auditorilor financiari;
- ✓ aprobarea situatiei profitului sau, dupa caz, a pierderilor, precum si situatia dividendelor ce urmeaza a fi platite de Societate;
- ✓ aprobarea planului de activitate a Societatii si a bugetului de venituri si cheltuieli;
- ✓ activitatea desfasurata de Consiliul de Administratie;
- ✓ numirea sau validarea individuala a membrilor Consiliului de Administratie;
- ✓ numirea sau revocarea auditorului financiar si stabilirea duratei contractului de audit.

Adunarea Generala Extraordinara are ca principale atributii urmatoarele:

- ✓ majorarea sau reducerea capitalului social;
- ✓ fuziunea cu alte societati, reorganizarea si/sau divizarea Societatii;
- ✓ autorizarea incheierii de acte juridice in numele si in contul Societatii, prin care se dobandesc bunuri pentru aceasta sau se instraineaza, se inchirieaza, se schimba ori se constituie in garantie bunuri aflate in patrimoniul Societatii, a caror valoare depaseste 25% din valoarea contabila a activelor Societatii la data incheierii actului juridic.

Adunarea Generala Extraordinara a Actionarilor a delegat Consiliului de Administratie urmatoarele atributii:

- ✓ luarea hotararii privind mutarea sediului Societatii;
- ✓ decizia de majorare a capitalului social prin emisiunea de noi actiuni in schimbul aportului in numerar, in limita a maximum jumatate din capitalul social subscris si varsat la data

inmatricularii Societatii, pentru o perioada de cinci ani de la data inmatricularii Societatii, cu posibilitatea ridicarii drepturilor de preferinta al actionarilor existenti in scopul asigurarii accesului in Societate a noilor asiguratori autorizati. Ulterior aceasta delegare se considera reinnoita anual in limita a maximum jumatate din capitalul social existent la data autorizarii, daca aceasta delegare nu este retrasa in mod expres de catre adunarea actionarilor.

B.1.2 Consiliul de Administratie este organul de gestiune colectiva al Societatii fiind responsabil pentru:

- ✓ indeplinirea tuturor actelor necesare si utile pentru realizarea obiectului de activitate al Societatii;
- ✓ executarea si implementarea hotararilor Adunarilor Generale ale Actionarilor;
- ✓ supravegherea activitatii delegate Conducerii Executive;
- ✓ adoptarea masurilor corespunzatoare privind aplicarea unui sistem de guvernanta corporativa care sa asigure o administrare corecta, eficienta si prudenta, bazata pe principiul continuitatii activitatii.

Urmatoarele competente generale ale Consiliul de Administratie nu pot fi delegate Conducerii Executive:

- ✓ stabilirea directiilor principale de activitate si de dezvoltare ale Societatii;
- ✓ stabilirea politicilor contabile si a sistemului de control financiar si aprobarea planificarii financiare;
- ✓ numirea si revocarea Conducerii Executive si stabilirea remuneratiei membrilor acesteia;
- ✓ supravegherea activitatii Conducerii Executive;
- ✓ pregatirea raportului anual referitor la administrarea Societatii si rezultatele financiare ale acesteia;
- ✓ organizarea si convocarea Adunarii Generale a Actionarilor si implementarea/ executarea hotararilor acesteia;
- ✓ introducerea cererii pentru deschiderea procedurii speciale in cazul insolventei Societatii, potrivit prevederilor Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolventei si de insolventa si ale Legii nr. 503/2004 privind redresarea financiara, falimentul, dizolvarea si lichidarea voluntara in activitatea de asigurari, republicata.

Totodata, nu pot fi delegate Conducerii Executive atributiile primite de catre Consiliul de Administratie din partea Adunarii Generale a Actionarilor cu privire la modificarea sediului social sau majorarea capitalului social in limitele si conditiile autorizate.

Consiliul de Administratie este alcatuit din cinci membri, propusi de catre actionarii PAID S.A., validati individual de catre Adunarea Generala a Actionarilor urmand a fi aprobati de catre Autoritatea de Supraveghere Financiara. Membrii Consiliului de Administratie isi exercita mandatul pentru o perioada de patru ani, incepand de la data aprobarii ASF.

<u>La data de 31.12.2022 cei 5 membri ai Consiliului de Administratie sunt</u>:

- ✓ *Dl. François Coste*– Presedinte;
- ✓ *Dl. Gabriel Marcu* - Vicepresedinte;
- ✓ *Dna. Adriana Matache* - Membru;
- ✓ *Dl. Paul Cazacu* - Membru;
- ✓ *Dl. Mesut Yetiskul* – Membru.

Mandatul Dlui Paul Swoboda a expirat la data de 28.12.2022, locul sau fiind luat de catre Dna Adriana Matache care a primit aprobarea din partea ASF prin Decizia nr. 1703/20.12.2022.

In anul 2022 Consiliul de Administratie s-a intrunit de 10 ori. In cadrul fiecarei intruniri, pe agenda sedintelor exista un punct dedicat prezentarii si evaluarii rezultatelor activitatii manageriale.

B.1.3. Conducerea Executiva a PAID S.A. este formata dintr-un Director General si un Director General Adjunct care, nu pot detine nicio alta functie sau calitate in cadrul Societatii.

In anul 2022 Conducerea Executiva a fost asigurata de catre:

- ✓ Dna Nicoleta RADU – Director General
- ✓ Dna Natalia MAN – Director General Adjunct

Dintre competentele Conducerii Executive mentionam:

- ✓ asigura indeplinirea hotararilor adoptate de Consiliul de Administratie;
- ✓ propune strategia de dezvoltare a Societatii si asigura mobilizarea resurselor in vederea atingerii obiectivelor aprobate de Consiliul de Administratie cu respectarea prevederilor legale, a actului constitutiv al Societatii si a hotararilor Adunarii Generale a Actionarilor;
- ✓ asigura corespondenta cu autoritatile publice relevante in legatura cu nivelul primelor obligatorii de asigurare PAD precum si in legatura cu negocierea eventualelor imprumuturi ce pot fi contractate conform dispozitiilor Legii 260/2008;
- ✓ participa la sedintele Consiliului de Administratie avand posibilitatea sa-si exprime opinia in raport cu deciziile ce urmeaza a fi luate de catre Consiliul de Administratie, fara a avea drept de vot.

Regulamentul de Organizare si Functionare defineste structura precum si guvernanta corporativa a Societatii, prin prezentarea atributiilor stabilite, competentelor, nivelurilor de autoritate. In acest fel se asigura transparenta procesului decizional si raspunderile fata de partile interesate in bunul mers al activitatii, precum si atragerea acestora in procesul decizional.

Directorul General este numit de catre Consiliul de Administratie al Societatii pentru un mandat de 4 ani si conduce direct activitatea Societatii acoperind toate functiunile.

Printre atributiile si responsabilitatile Directorului General, mentionam:

- ✓ raspunde pentru administrarea si buna desfasurare a activitatilor Societatii, inclusiv pentru punerea in aplicare a politicilor, strategiilor si pentru atingerea obiectivelor;
- ✓ se asigura de indeplinirea atributiilor si exercitarea competentelor, intr-un cadru bine structurat, cu obiective specifice, clar definite si in conformitate cu legislatia specifica aplicabila Societatii;
- ✓ furnizeaza Consiliului de Administratie informatii calitative si cantitative in timp util, la solicitarea acestuia sau din proprie initiativa ca urmare a indeplinirii atributiilor in mod operativ si eficient;
- ✓ asigura si raspunde de activitatea curenta a Societatii, ducand la indeplinire toate hotararile Adunarii Generale a Actionarilor, Consiliului de Administratie precum si alte sarcini ce ii sunt stabilite ierarhic;
- ✓ este responsabil pentru integralitatea si corectitudinea raportarilor si a altor informatii cu privire la activitatea si situatia financiara a Societatii, conform legislatiei specifice aplicabile;
- ✓ respecta standardele etice si profesionale in vederea prevenirii aparitiei conflictelor de interese si actioneaza cu diligenta cuvenita, relationeaza cu onestitate si in mod deschis, atat intern, cat si extern;

- ✓ asigura segregarea activitatilor la nivel individual sau la nivel de Societate si aplicarea unor politici interne/regulamente interne pentru evitarea aparitiei conflictelor de interese directe sau indirecte;
- ✓ se asigura ca la nivelul Societatii este aplicata procedura pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea, gestionarea si raportarea riscurilor semnificative, iar in aplicarea acesteia sunt utilizate instrumente, tehnici si mecanisme adecvate;
- ✓ asigura elaborarea de planuri clare de actiune pentru asigurarea continuitatii activitatii si pentru situatiile de urgenta in vederea eliminarii riscurilor sau minimizarii acestora;
- ✓ evalueaza semestrial planurile pentru asigurarea continuitatii activitatii si pentru situatiile de urgenta;
- ✓ face propuneri privind obiectivele strategice ale Societatii si pregateste planificarea strategica, bugetul de venituri si cheltuieli, planul de activitate;
- ✓ face propuneri referitoare la programul de reasigurare, programul de investire prudentiala a activelor administrate de Societate si la politica de investitii;
- ✓ inainteaza planul de afaceri si bugetul anual de venituri si cheltuieli spre aprobare Adunarii Generale a Actionarilor;
- ✓ are obligatia de a comunica in baza unei strategii de comunicare cu partile interesate, strategie care respecta cel putin urmatoarele cerinte: asigurarea unui tratament echitabil pentru actionari si parti interesate, comunicarea informatiilor in timp util si asigurarea unui cadru transparent de comunicare;
- ✓ are responsabilitatea de a stabili un sistem de detectare a deficientelor sistemului de control intern si de a intreprinde masuri pentru solutionarea respectivelor deficiente.

Directorul General Adjunct este numit de catre Consiliul de Administratie al Societatii pentru un mandat de 4 ani, fiind raspunzator pentru activitatea desfasurata alaturi de Directorul General in fata Consiliului de Administratie si Adunarii Generale a Actionarilor.

B.1.4. La nivelul PAID S.A. sunt constituite 8 comitete, respectiv:

1. Comitetul de Managementul Riscului – este format din membri ai Conducerii Executive si ai conducerii operative a Societatii. Principalele atributii ale acestui comitet sunt:

- ✓ informarea Consiliului de Administratie asupra situatiei expunerilor Societatii la riscuri, informari suficient de detaliate si oportune care sa permita conducerii sa cunoasca si sa evalueze performanta in monitorizarea si controlul riscurilor, potrivit politicilor aprobate;
- ✓ informarea Consiliului de Administratie asupra problemelor si evolutiilor semnificative care ar putea influenta profilul de risc al Societatii;
- ✓ dezvoltarea de politici si proceduri adecvate pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea si controlul riscurilor;
- ✓ stabilirea limitelor privind expunerea la riscuri, inclusiv pentru conditii de criza, precum si a procedurilor necesare aprobarii exceptiilor de la respectivele limite;
- ✓ avizarea politicilor si procedurilor pentru identificarea, evalurea, monitorizarea si controlul riscurilor semnificative;
- ✓ analizarea masurii in care planurile alternative de care dispune PAID S.A. corespund situatiilor neprevazute cu care aceasta s-ar putea confrunta;
- ✓ revizuirea, avizarea Raportului ORSA si propunerea acestuia spre aprobare Consiliului de Administratie;

- ✓ avizarea Planului/Profilului/ Raportului de risc al Societatii si propunerea acestora spre aprobare Consiliului de Administratie;
- ✓ stabilirea de sisteme de raportare in cadrul Societatii privind aspecte legate de riscuri;
- ✓ monitorizarea activitatii de investitii, emiterea unor propuneri pentru optimizarea strategiei de investitii.

Comitetul se intruneste in sedinte periodice cu frecventa trimestriala si in sedinte operative ori de cate ori este necesar. In exercitarea atributiilor sale, Comitetul adopta decizii si emite recomandari/ avize.

2. Comitetul de Audit – este un organism consultativ de guvernare al PAID S.A., format din membri neexecutivi ai Consiliului de Administratie, investit cu activitatea de supraveghere si control a sistemului de management al riscurilor, a sistemului de control intern, a auditului intern si a auditului financiar. Principalele atributii ale acestui comitet sunt:

- ✓ avizarea documentelor si a resurselor care stau la baza organizarii si desfasurarii activitatii de audit intern (politici si proceduri de audit intern, planul strategic si anual de audit intern, bugetul si necesarul de resurse aferente acestei activitati);
- ✓ monitorizarea implementarii masurilor de remediere necesare rezolvarii deficientelor identificate de auditul intern, precum si a altor probleme identificate in activitatea de control si conformitate de auditorii interni si externi ai Societatii sau de autoritati de supraveghere si control;
- ✓ monitorizarea procesului de raportare financiara si transmiterea de recomandari sau propuneri pentru asigurarea integritatii acestuia;
- ✓ monitorizarea eficacitatii sistemelor de control intern, de audit intern si de management al riscurilor din cadrul Societatii;
- ✓ monitorizarea auditului statutar al situatiilor financiare anuale;
- ✓ asigurarea ca la nivelul Consiliului de Administratie au fost adoptate toate masurile de remediere necesare solutionarii deficientelor identificate de firma de audit statutar;
- ✓ evaluarea si monitorizarea independentei firmei de audit in conformitate cu prevederile legale si, in special, a oportunitatii prestarii unor servicii care nu sunt de audit;
- ✓ aprobarea serviciilor de non-audit care urmeaza a fi furnizate.

Comitetul de Audit raspunde de procedura de selectie a auditorului financiar sau a firmei de audit, in conditiile si cu respectarea prevederilor legislatiei in vigoare si recomanda Adunarii Generale a Actionarilor/membrilor organului de administratie auditorul financiar sau firma de audit care urmeaza a fi desemnat/desemnata.

3. Comitetul de Daune - este un comitet de lucru al PAID S.A., investit cu rol decizional in instrumentarea dosarelor de dauna cu caracter special sau a caror valoare de despagubire se incadreaza in limita aferenta Comitetului de Daune. Principalele atributii ale acestui comitet sunt:

- ✓ analizarea si deciderea asupra rezolutiei dosarelor de dauna care intra in sfera atributiilor sale;
- ✓ raportarea catre conducerea executiva a oricaror suspiciuni de frauda;
- ✓ stabilirea regulilor si principiilor de buna practica in instrumentarea dosarelor de dauna.

4. Comitetul de analiza si solutionare a petitiilor – este un comitet de lucru al PAID S.A. investit cu rol decizional in ceea ce priveste analizarea si solutionarea petitiilor. Principalele atributii ale acestui comitet sunt:

- ✓ analizarea, deciderea si solutionarea tuturor reclamatiilor adresate PAID S.A. direct sau indirect;

- ✓ validarea notei de fundamentare in cazul reclamatiilor sosite prin intermediul A.S.F;
- ✓ emiterea de solicitari de informatii catre compartimentele interne ale PAID S.A. in vederea solutionarii reclamatiilor;
- ✓ stabilirea de reguli si bune practici in materie de solutionare a reclamatiilor;
- ✓ incadrarea petitiei ca fiind intemeiata/neintemeiata si clasificarea raspunsului ca fiind favorabil/nefavorabil;
- ✓ analizarea si rezolvarea oricarei probleme aflata in aria activitatii de analiza si solutionare a reclamatiilor.

5. Comitetul de Investitii - organizeaza activitatea de investitii a PAID S.A. cu respectarea principiului persoanei prudente, pentru a asigura cerintele de calitate, siguranta, lichiditate si profitabilitate, in conformitate cu planul de afaceri, asigurand indeplinirea obligatiilor asumate prin contractele de asigurare si de reasigurare. Principalele atributii ale acestui comitet sunt:

- ✓ propunerea categoriilor de active si a limitelor pentru fiecare categorie de active din portofoliul de investitii, pentru realizarea unui portofoliu diversificat si evitarea concentrarii excesive intr-o categorie de active sau fata de o anumita contrapartida;
- ✓ monitorizarea respectarii limitelor de investire pe categorii de active, emitent/contrapartida, valute si maturitati;
- ✓ analizarea oportunitatii si fundamentarea propunerilor pentru investirea in noi categorii de active;
- ✓ stabilirea ipotezelor privind rata dobanzii, rata de schimb si alti parametri utilizati in realizarea proiectiilor folosite in fundamentarea planurilor de afaceri, a strategiei, a diverselor analize sau teste;
- ✓ aprobarea proiectiei fluxurilor de numerar si planificarea realizarii investitiilor, tinand cont de randamentele urmarite, de caracteristicile obligatiilor asumate si de cerintele de capital de solvabilitate;
- ✓ deciderea cu privire la lichidarea de active in situatii de risc sau fundamentarea programelor de gestionare a activelor in situatii de criza;
- ✓ elaborarea planului de gestionare a resurselor financiare necesare lichidarii daunelor in situatia producerii unor catastrofe majore.

6. Comitetul de remunerare - raspunde fata de Consiliul de Administratie pentru activitatea desfasurata si deciziile adoptate. Principalele atributii ale acestui comitet sunt:

- ✓ inaintarea catre Consiliul de Administratie a rapoartelor privind activitatea desfasurata (anual sau ori de cate ori este cazul);
- ✓ analizarea si propunerea politicii de remunerare, astfel incat aceasta sa corespunda strategiei de afaceri, obiectivelor si intereselor pe termen lung;
- ✓ asigurarea ca politica de remunerare cuprinde masuri pentru prevenirea aparitiei conflictelor de interese;
- ✓ asigurarea ca se iau toate masurile necesare pentru a evita acele elemente si sisteme de retributie/ remunerare care ar putea incuraja asumarea de riscuri excesive si care ar reprezenta o amenintare pentru Societate sau pentru actionari si salariati;
- ✓ asigurarea ca toate angajamentele referitoare la remunerare sunt structurate corect si responsabil si ca permit si promoveaza o administrare eficienta a riscurilor fara a conduce la o asumare de riscuri care sa depaseasca nivelul tolerantei la risc al PAID S.A.
- ✓ asigurarea ca politica de remunerare are la baza o analiza fundamentata si indicatori bine definiti de performanta individuala, care este corelata cu performanta colectiva.

- ✓ asigurarea evitarii acordarii de stimulente care sa incurajeze asumarea excesiva de riscuri si nerespectarea principiilor prevazute de reglementarile specifice.

7. Comitetul de reasigurare **-** raspunde fata de Consiliul de Administratie pentru activitatea desfasurata si deciziile adoptate. Principalele atributii ale acestui comitet sunt:

- ✓ aproba brokerii de reasigurare invitati sa participe la procesul de selectie a brokerilor participanti la reinnoirea programului;
- ✓ participa la procesul de selectie si propune spre aprobarea Consiliului de Administratie brokerii de reasigurare, cotele de participare si nivelul de remunerare ale acestora;
- ✓ aproba modalitatea de colaborare cu brokerii de reasigurare;
- ✓ analizeaza si propune spre aprobarea Consiliului de Administratie structura programului de reasigurare (limita programului, retinerea neta, reintregiri, riscuri acoperite etc.);
- ✓ analizeaza ofertele primite de pe piata de reasigurare si propune spre aprobarea Consiliului de Administratie costul programului de reasigurare;
- ✓ analizeaza si propune spre aprobarea Consiliului de Administratie oportunitatea ajustarii programului de reasigurare pe parcursul anului functie de evolutia portfoliului si/sau a altor factori ce influenteaza solvabilitatea Societatii;
- ✓ evalueaza activitatea brokerilor de reasigurare si decide alocarea bonusului de performanta, daca este cazul;
- ✓ dupa fiecare eveniment care afecteaza programul de reasigurare Comitetul de Reasigurare analizeaza necesitatea achizitionarii de capacitate suplimentara, in urma evaluarii nevoii de reasigurare in raport cu capacitatea disponibila in urma evenimentului, si daca este cazul, intocmeste o propunere catre Consiliul de Administratie in acest sens;
- ✓ se asigura de buna desfasurare a activitatii de reasigurare a Societatii;

8. Comitetul de Continuare a Activitatii (BCP) – un organ de analiza, consultare si decizie, in limita autoritatii stabilite, in ceea ce priveste continuitatea activitatii in caz de dezastru in cadrul PAID S.A.. Principalele atributii ale Comitetului BCP sunt:

- ✓ coordoneaza si avizeaza revizuirea/ actualizarea anuala a documentatiei referitoare la continuitatea activitatii si o propune spre aprobare catre Consiliul de Administratie;
- ✓ propune spre aprobare Conducerii Executive componenta Echipei de Management a Crizelor;
- ✓ planifica continuitatea activitatii Societatii pe baza analizei de impact, fiind responsabil pentru revizuirea, ajustarea si aprobarea analizei de impact si a activitatilor critice selectate pentru includerea in planul de continuitate a activitatii, in baza analizei impactului financiar si operational al proceselor critice;
- ✓ aproba calendarul de activitati cu privire la asigurarea continuitatii activitatii Societatii, inclusiv de instruire a personalului PAID S.A. si de comunicare interna si externa, asigurandu-se totodata de respectarea acestuia;
- ✓ aproba planul de testare anuala a planului de continuitate, analizeaza si revizuieste rezultatele testelor si inainteaza, spre aprobare, Conducerii Executive rezultatele acestora si propunerile privind masurile de corectie/ optimizare a planului de continuitate;
- ✓ se asigura de implementarea la nivelul Societatii a documentatiei specifice de continuitate a activitatii;
- ✓ analizeaza consecintele unor evenimente care au declansat planul de continuitate si ia masurile necesare optimizarii planului de continuitate a activitatii, daca acestea se impun;
- ✓ se asigura ca se iau toate masurile rezonabile de prevenire si evitare a intreruperii operatiunilor normale de afaceri.

Comitetele au ca scop facilitarea coordonarii activitatii si intarirea functiei de supraveghere la nivelul Societatii.

B.1.5. Rolurile si responsabilitatile Functiilor Cheie

Conform sistemului de guvernanta, PAID S.A. are implementate toate functiile cheie prevazute in Directiva Solvabilitate II, astfel:

Functiile cheie	*Persoanele care detin functii-cheie*
Functia de Management al Riscului	✓ Sef Compartiment Mangementul Riscului
Functia de Conformitate	✓ Ofiter de Conformitate
Functia de Audit Intern	✓ Functie externalizata: Delloite Audit SRL ✓ Responsabil functie externalizata: Sef Compartiment Audit Intern
Functia Actuariala	✓ Sef Compartiment Actuariat

Functia de Management al Riscului are rolul de a gestiona sistemul de management al riscului la nivel de Societate, stabilind strategii specifice si elaborand politici si proceduri privind identificarea, evaluarea, monitorizarea, administrarea si raportarea riscurilor. Periodic, Functia de Management al Riscului, in baza informatiilor furnizate, realizeaza rapoarte, la nivel de risc si agregat. Acestea sunt transmise spre dezbatere si avizare Comitetului de Management al Riscului si ulterior Consiliului de Administratie. Functia de Management al Riscului raporteaza, dupa caz, Directorului Departamentului Economic, Actuariat si Managementul Riscului, Conducerii Executive, Comitetului de Management al Riscului si Consiliului de Administratie al Societatii. Functia de Management al Riscului trebuie sa fie informata in timp util in ceea ce priveste evenimentele generatoare de risc, riscurile materializate, precum si evolutia acestora.

Functia de Conformitate are rolul de a asista organele cu functii de conducere in identificarea, evaluarea, monitorizarea si raportarea riscului de non-conformitate asociat activitatilor desfasurate de Societate, pentru asigurarea unui sistem de control intern adecvat la nivelul acesteia. Functia de Conformitate raporteaza direct structurii de conducere.

Functia de Audit Intern - este o functie independenta care furnizeaza servicii de asigurare obiectiva si de consiliere, destinata sa aduca valoare in Societate si sa imbunatateasca operatiunile acesteia. Activitatea de audit intern ajuta Societatea in indeplinirea obiectivelor sale, evaluand, printr-o abordare sistematica si metodica, procesele de management al riscului, control si guvernanta si venind cu propuneri de imbunatatire a eficacitatii acestora. Activitatea de audit este organizata ca un compartiment aflat in subordonarea directa a Consiliului de Administratie al PAID.

Seful Compartimentului Audit intern este numit de Consiliul de Administratie al Societatii si raporteaza direct acestuia si Comitetului de Audit.

Seful Compartimentului Audit intern raporteaza periodic Comitetului de Audit si Consiliului de Administratie cu privire la: stadiul desfasurarii misiunilor planificate, rezultatele misiunilor de audit, constatarile si recomandarile auditului intern. Periodic, seful Compartimentului Audit Intern raporteaza cu privire la stadiul implementarii recomandarilor formulate de auditori.

Rezultatele/constatarile misiunilor de audit efectuate si eventualele disfunctiuni sunt comunicate si Conducerii Executive, Functiei de Control Intern si Functiei de Management al Riscului.

Functia de Audit Intern are acces la toate structurile si informatiile Societatii si colaboreaza permanent cu celelalte functiile cheie si functii cu rol de control, precum si cu Conducerea Executiva pentru a asigura sustinerea implementarii principiilor unui sistem de guvernanta eficient.

Printre responsabilitatile Functiei de Audit Intern se regasesc urmatoarele:

- ✓ evaluarea adecvarii si functionalitatii sistemului de control intern si a altor elemente ale sistemului de guvernanta;
- ✓ evaluarea modului in care se asigura protejarea elementelor patrimoniale bilantiere si extrabilantiere si identificarea metodelor de prevenire a fraudelor si pierderilor de orice fel;
- ✓ evaluarea modului in care sunt respectate dispozitiile cadrului legal, cerintele codurilor etice, precum si modul in care sunt implementate politicile si procedurile Societatii;
- ✓ evaluarea eficientei controalelor efectuate asupra activitatilor externalizate.

Functia de Audit Intern a fost externalizata incepand cu 31.03 2021 catre societatea Deloitte SRL, conform deciziei Consiliului de Administratie din data de 10.02.2021.

Functia Actuariala are rolul de a indeplini prevederile specifice acesteia conform Directivei Solvabilitate II, de a asigura coordonarea procesului de calculare a rezervelor tehnice, atat in scopul inregistrarii in evidentele contabile ale Societatii (NGAAP), cat si pe Solvabilitate II si IFRS si de a asigura suport tehnic de specialitate conducerii Societatii. Functia actuariala este subordonata Directorului DAMRE si raporteaza direct Conducerii Executive sau/si Consiliului de Administratie.

Independenta functiilor-cheie este asigurata prin urmatoarele:

- ✓ sunt recunoscute ca functii-cheie prin Regulamentul de Organizare si Functionare aprobat de catre Consiliul de Administratie;
- ✓ persoanele care detin functii-cheie nu sunt implicate in activitati operationale ale Societatii din care ar putea rezulta vreun conflict de interese;
- ✓ au acces nerestrictionat la toate informatiile necesare desfasurarii activitatii;
- ✓ isi stabilesc obiectivele si modalitatea de lucru privind atingerea acestora intr-o maniera independenta.

De subliniat faptul ca, independenta functiilor cheie nu impiedica cooperarea cu alte compartimente din cadrul Societatii.

Functiile-cheie au atat dreptul cat si obligatia de a raporta orice abatere importanta privind politicile si conformitatea catre Conducerea Executiva sau Consiliul de Administratie, dupa caz.

B.1.6. Functiile critice

Functiile critice sunt functii cu o influenta semnificativa asupra profilului de risc al Companiei, altele decat functiile cheie in conformitate cu Solvabilitate II.

PAID identifica functiile critice pe baza criteriilor adoptate si tinand seama de natura, amploarea si complexitatea structurii organizationale si de afaceri, in conformitate cu prevederile Legii nr.237/ 2015 privind autorizarea si supravegherea activitatii de asigurare si reasigurare.

Urmatoarele functii sunt definite ca fiind cele care gestioneaza functiile critice in cadrul Societatii:

- ✓ Director Departament Actuariat- Managementul Riscului- Economic
- ✓ Director Departament Juridic si Conformitate
- ✓ Director Departament Dezvoltare
- ✓ Sef Compartiment Reasigurare

- ✓ Sef Compartiment Daune
- ✓ Sef Compartiment Tehnologia Informatiei
- ✓ Sef Compartiment Control Intern si Managementul Calitatii

Pe parcursul anului 2022 au existat modificari in ceea ce priveste detinatorii unor functii critice. In conformitate cu prevederile legale, PAID a notificat catre ASF aceste modificari.

B.1.7. Modificari aduse sistemului de guvernanta

In anul 2022 nu au fost aduse modificari semnificative sistemului de guvernanta.

B.1.8. Politica de Remunerare

PAID S.A. detine o politica de remunerare care urmareste aplicarea unui sistem corect si transparent de remunerare, avand la baza recompensarea in functie de sarcinile indeplinite si performantele/ rezultatele obtinute si incurajeaza realizarea obiectivelor Societatii in conformitate cu strategia de afaceri si de gestionare a riscurilor.

Activitatea membrilor Consiliului de Administratie este remunerata si este stabilita de catre Adunarea Generala a Actionarilor. In ceea ce priveste Conducerea executiva, conditiile si nivelul de remunerare sunt stabilite in contractul de mandat de catre Consiliul de Administratie.

Pentru remunerarea salariatilor PAID S.A. a fost elaborata o grila de salarizare. Grila de salarizare este compusa din trepte de salarizare stabilite in functie de: calificari, performanta individuala, experienta profesionala si cunostinte tehnice, responsabilitati si aria de management, complexitatea activitatilor.

Prin politica de remunerare se urmareste si:

- ✓ aplicarea unor reguli clare, transparente si eficiente din punct de vedere al remunerarii, in conformitate cu legislatia specifica;
- ✓ lipsa discriminarii pe criterii de gen, varsta, orientare religioasa etc;
- ✓ tratament echitabil in relatie cu alte pozitii/ angajati ai Societatii;
- ✓ prevenirea aparitiei conflictelor de interese;
- ✓ evitarea stabilirii unor stimulente care sa incurajeze asumarea excesiva de riscuri;
- ✓ fidelizarea angajatilor si asigurarea continuitatii pe posturi.

Conform Politicii de Remunerare si in limita bugetului aprobat de AGA, se pot acorda bonusuri de performanta, dupa finalizarea procesului de evaluare a performantelor profesionale ale salariatilor si in functie de atingerea obiectivelor Societatii, a obiectivelor la nivel de compartimente si a obiectivelor individuale ale salariatilor.

Politica de remunerare este revizuita anual si aprobata de Consiliul de Administratie pe baza recomandarilor /propunerilor emise de Comitetul de Remunerare.

Se acorda urmatoarele beneficii salariatiilor: tichete de masa, vauchere de vacanta si asigurare voluntara de sanatate, toate conform reglementarilor din Codul fiscal privind limita deductibila.

In cadrul PAID S.A. nu exista scheme de pensii.

B.1.9. Informatii cu privire la tranzactii semnificative:

In anul 2022 nu s-au inregistrat tranzactii semnificative cu actionari, persoane care exercita o influenta semnificativa asupra PAID S.A. sau cu membri ai organului administrativ, de conducere sau de control.

B.2. CERINTE DE COMPETENTA SI ONORABILITATE

In scopul asigurarii conformitatii cu cerintele legale privind competenta profesionala si probitatea morala a membrilor structurii de conducere, precum si a functiilor-cheie si critice, in cadrul PAID S.A au fost aprobate si implementate urmatoarele documente: *"Politica privind evaluarea adecvarii initiale si continue a persoanelor care detin functii cheie sau critice"* si *„Politica privind evaluarea adecvarii initiale si continue a structurii de conducere"*. Prin aceste documente sunt stabilite criteriile si modalitatile aplicabile pentru evaluarea persoanelor mentionate mai sus. In plus, *"Codul Etic"* stabileste un set minim de principii, valori si reguli de conduita ce trebuie luate ca referinta in activitatile indeplinite.

Cerintele generale care trebuie indeplinite si mentinute pe toata durata de desfasurare a activitatii, sunt:

- ✓ cunostinte, competente si experienta profesionala;
- ✓ reputatie, onestitate si integritate;
- ✓ guvernanta.

Atat pentru structura de conducere cat si pentru functiile cheie/ critice sunt stabilite criteriile necesare pentru indeplinirea cerintelor mai sus mentionate.

Pentru evaluarea competentei si experientei profesionale corespunzatoare pozitiei vizate se iau in considerare:

- ✓ cunostintele teoretice obtinute pe baza studiilor si formarii profesionale;
- ✓ vechimea si experienta practica acumulata din ocupatiile anterioare relevante;
- ✓ sfera competentelor, a responsabilitatilor, a riscurilor aferente si, dupa caz, a capacitatii de a lua decizii in functiile anterior detinute si in functia vizata;
- ✓ abilitatea manageriala, cu luarea in considerare a numarului de angajati subordonati, daca este cazul;
- ✓ alte aspecte relevante.

Procesul de verificare a competentelor si a onorabilitatii este un proces complex realizat la nivelul intregii Societati prin:

- ✓ verificarea conditiilor si criteriilor de eligibilitate;
- ✓ alocarea sarcinilor in functie de competente;
- ✓ monitorizarea activitatii desfasurate;
- ✓ reevaluarea periodica.

Nominalizarea unui nou membru al structurii de conducere/ responsabil pentru functiile cheie/critice se face in conformitate cu prevederile legale, evaluand in prealabil adecvarea persoanelor pentru care se solicita aprobarea sau pe care le notifica.

Persoanele responsabile din cadrul Societatii, ulterior numirii unui membru al structurii de conducere/ responsabil pentru functiile cheie/critice, verifica in mod constant mentinerea criteriilor de competenta si onorabilitate, pe baza documentelor relevante privind conduita acestora, aspectele de natura profesionala, legala si financiara.

In cazul in care exista indicii clare asupra faptului ca aceste criterii nu mai sunt mentinute, in functie de impactul modificarilor, Societatea va lua toate masurile necesare pentru remedierea acestor aspecte, inclusiv revocarea din functie, cu instiintarea autoritatii de supraveghere.

In cazurile in care se decide externalizarea unei functii cheie/ critice, in conditiile prevazute de legislatia aplicabila, acest lucru se face in concordanta cu prevederile *Politicii de externalizare si a Politicii privind evaluarea adecvarii initiale si continue*.

B.3. SISTEMUL DE GESTIONARE A RISCURILOR, INCLUSIV EVALUAREA INTERNA A RISCURILOR SI A SOLVABILITATII

B.3.1. Sistemul de gestionare a riscurilor

In cadrul PAID S.A., riscul reprezinta probabilitatea ca aparitia unui eveniment defavorabil sa afecteze capacitatea Societatii de a-si atinge obiectivele. Asumarea de riscuri provine din activitatea principala a Societatii. PAID S.A. evalueaza pericolele potentiale, efectele si probabilitatile de aparitie ale acestora pentru a decide care dintre riscuri trebuie prevenite si atenuate. Identificarea riscurilor se realizeaza in mod regulat, luand in considerare atat riscurile interne cat si pe cele externe. Riscurile interne sunt riscuri pe care Societatea le poate controla sau influenta, in timp ce riscurile externe nu se afla sub controlul acesteia.

Gestionarea Sistemului de Management al Riscului la nivelul Societatii se realizeaza prin planificarea, coordonarea si controlul activitatii de Management al Riscului. In cadrul acestuia se stabilesc strategii specifice, se elaboreaza politici si proceduri privind identificarea, evaluarea, monitorizarea, administrarea/ reducerea si raportarea riscurilor in timp util, cu scopul de a le optimiza si de a crea o cultura organizationala de tip „risk awareness".

Sistemul de management al riscurilor este supus unui proces continuu de eficientizare, cu scopul de a proteja Societatea, prin sustinerea obiectivelor acesteia, astfel:

- ✓ stabilirea unui cadru organizational adecvat cu scopul optimizarii procesului decizional, de planificare si prioritizare;
- ✓ utilizarea/ alocarea eficienta a capitalului si resurselor in cadrul Societatii, urmarind protejarea si consolidarea activelor si imaginii Societatii;
- ✓ optimizarea procedurilor privind riscurile semnificative;
- ✓ stabilirea unui sistem de limite ale expunerilor la riscuri si a unei modalitati de monitorizare a acestor limite, in concordanta cu profilul de risc asumat;
- ✓ instituirea unui sistem de raportare a expunerilor la risc, precum si a altor aspecte referitoare la riscuri;
- ✓ stabilirea unor criterii de recrutare si remunerare a angajatilor si asigurarea unui cadru de dezvoltare profesionala continua a angajatilor;
- ✓ cresterea eficientei operationale.

Strategia specifica de gestionare a riscurilor este parte integranta a strategiei generale a Societatii, avand ca principale obiective fundamentale: respectarea cerintelor de capital SCR si MCR si asigurarea unei rate de solvabilitate crescute, realizarea unui program optim de reasigurare si un management eficient orientat pe profit si capitalizare, toate avand ca scop unitar mentinerea stabilitatii financiare a PAID S.A., astfel incat toate obligatiile financiare fata de Client sa fie respectate. Anual, PAID S.A. elaboreaza un *Plan de risc* in care sunt prezentate obiectivele si masurile pentru fiecare risc semnificativ, acesta fiind supus dezbaterii si aprobarii Consiliului de Administratie.

Strategia de riscuri este stabilita anual de catre Consiliul de Administratie, fiind integrata in strategia generala de afaceri, vizand in special nevoia de capital si protejarea acestuia.

Strategia de riscuri PAID se bazeaza pe urmatoarele principii:

- ✓ Dezvoltarea unei guvernante adecvate in raport cu strategia PAID;
- ✓ Managementul riscului este o parte integranta a sistemului de management bazat pe standarde si reguli;
- ✓ Strategia de riscuri este o parte integranta a strategiei de afaceri a PAID S.A. fiind sustinuta de luarea in considerare in procesele strategiilor de afaceri a respectarii apetitului la risc, a nivelului fondurilor proprii si al cerintei de capital (SCR);
- ✓ Managementului Societatii va asigura o baza de capital puternica si rate de solvabilitate prudente;
- ✓ Programul de reasigurare ca principal mijloc de transfer al riscului si protectie a fondurilor proprii;
- ✓ Politica de investitii bazata pe principiul „siguranta vs profit", care sa prevada atat limite pe clase de active cat si sa evite concentrarea excesiva pe o institutie financiara;
- ✓ Imbunatatirea permanenta a indicatorilor de performanta si monitorizarea lor astfel incat sa poata fi identificate la timp semnale de alarma;
- ✓ Procesul de planificare strategica si operationala este sustinut de rezultatele ORSA;
- ✓ Utilizarea de tehnici de atenuare a riscurilor operationale (sistemul de control intern, planuri de continuitate a activitatii, securitatea informatica si planul de recuperare in caz de dezastru, masuri de protectie si securitate a persoanelor si activelor);
- ✓ Optimizarea proceselor.

Situatia riscurilor este discutata in mod regulat la nivel de Conducere Administrativa, ca punct pe ordinea de zi a reuniunilor acesteia.

Un rol important in gestionarea riscurilor il au Compartimentele Actuariat, Reasigurare si Economic. Compartimentul Managementul Riscului primeste de la Compartimentele Societatii informatiile necesare pentru a evalua si proiecta profilul de risc al Societatii si pentru a realiza testele/ scenariile de stres.

Societatea detine politici si proceduri specifice de gestionare a riscurilor care furnizeaza personalului si Conducerii Societatii un instrument de gestionare a riscurilor intr-un mod controlat si eficient in vederea atingerii obiectivelor stabilite.

Pentru fiecare risc semnificativ (Subscriere, Lichiditate, Credit, Piata, Operational, Reputational si Strategic) exista proceduri specifice de gestionare care urmaresc identificarea, evaluarea, monitorizarea, gestionarea si controlul riscurilor, generate atat de factori interni cat si de factori externi, care ar putea avea un impact negativ asupra activitatii PAID S.A.. In procedurile de management al riscului se regasesc corelatiile intre aceste riscuri. Raportarea riscurilor se realizeaza in conformitate cu *Procedura de raportare a riscurilor*.

Procedurile specifice de management al riscului sunt elaborate/ revizuite de catre Compartimentul Managementul Riscului si, dupa caz, in colaborare cu alte compartimente si sunt supuse dezbaterii si aprobarii Comitetului de Management al Riscului si Conducerii Executive/ Consiliului de Administratie, dupa caz. Politicile si procedurile specifice ce se administreaza in cadrul Compartimentului Managementul Riscului sunt: Politica de management al riscurilor, Procedura privind managementul riscului de subscriere, Procedura privind managementul riscului de lichiditate, Procedura privind managementul riscului operational, Procedura privind managementul riscului de piata, Procedura privind managementul riscului de credit, Procedura privind managementul riscului strategic, Procedura privind raportarea riscurilor, Procedura privind

evaluarea riscurilor operationale generate de utilizarea sistemelor informatice, Politica de continuitate a activitatii (BCP), Politica privind investitiile si managementul unor elemente de activ si pasiv, Politica ORSA, Regulamentul Comitetului de Risc. In cadrul fiecarei proceduri sunt specificate responsabilitatile compartimentelor implicate, ale Conducerii Executive si ale Conducerii Administrative.

Apetitul la risc si pragurile de semnificatie sunt stabilite in cadrul sistemului de management al riscului si sunt aprobate de Consiliul de Administratie.

Etapele procesului de management al riscurilor:

Identificarea riscurilor: Societatea activeaza intr-un mediu aflat in continua schimbare si in care pot aparea noi riscuri, ceea ce duce la o evaluare si o revizuire periodica a profilului de risc. PAID S.A. desfasoara un proces sistematic de identificare a riscurilor si de reflectare in documente specifice. Scopul identificarii riscurilor este de a expune, detecta si documenta toate sursele posibile de riscuri care ar putea afecta realizarea obiectivelor Societatii. Identificarea riscurilor in sine este un proces care se efectueaza in mod regulat, cel putin o data pe an. Acesta include revizuirea riscurilor existente si a surselor care ar putea fi modificate, precum si detectarea si documentarea de noi surse de riscuri care au aparut si care trebuie sa fie luate in considerare. Rezultatele procesului de identificare a riscurilor trebuie sa fie inregistrate si documentate. In cadrul PAID S.A., rezultatele identificarii riscurilor se regasesc in: Registrul riscurilor, Matricea riscurilor operationale, ORSA, Sistemul de Control Intern si alte documente specifice.

Masurarea riscurilor: In acest proces, diferitele tipuri de risc sunt incadrate in categoriile de risc stabilite. Scopul masurarii riscului este de a evalua si comenta riscurile identificate pe baza diverselor metode de evaluare: cantitative, calitative, opinia unui expert si/sau estimarea frecventei si a severitatii riscurilor. In vederea realizarii unei imagini detaliate a riscurilor si in special pentru identificarea masurilor de atenuare si control a riscurilor, se realizeaza analize cantitative si calitative ale riscurilor. Evaluarea cantitativa se realizeaza pentru riscurile cuprinse in formula standard utilizata de companie, iar evaluarea calitativa se realizeaza, in special, pentru riscurile din afara formulei standard, identificate de companie a avea impact semnificativ in activitatile sale, pe baza scalei de evaluare prin probabilitate si impact.

Cuantificarea riscurilor si a factorilor de risc se bazeaza pe doua abordari diferite:

Categoria de risc	Evaluare cantitativa Pilonul I-SII-FS	Evaluare calitativa
Subscriere	✓	✓
Piata	✓	✓
Credit	✓	✓
Operational	✓	✓
Lichiditate		✓
Reputational		✓
Strategic		✓

Analiza riscurilor: Dupa ce riscul este masurat cantitativ/ calitativ trebuie sa fie efectuata o analiza eficienta a riscului si a masurilor/ mecanismelor necesar a fi implementate in vederea schimbarii situatiei riscului. Principalele posibilitati privind tratarea riscului, ca parte a managementului riscului sunt: Evitarea riscurilor (reducerea sau iesirea din afacerile riscante), Diminuarea riscurilor (punerea in aplicare a masurilor interne de reducere a riscului), Transferul riscurilor (ex: reasigurare) si Acceptarea riscurilor. Rezultatul analizei devine apoi fundamentul pentru urmatoarele decizii de management. Analiza riscurilor se face prin: Registrul riscurilor, Matricea riscurilor operationale, ORSA, Validarea proceselor in calculul SCR si al fondurilor proprii.

Decizia si executia/ implementarea: In procesul de management al riscurilor o serie de decizii privind riscurile trebuie luate si executate de entitatile responsabile. Deciziile de management care afecteaza in mod substantial structura de risc sunt sustinute de analize suficiente in ceea ce priveste impactul asupra afacerii si situatiei de risc. Executarea/ implementarea deciziei este pusa in aplicare de entitatea responsabila intr-un mod prompt si eficient.

Monitorizarea riscurilor: Monitorizarea riscului este o parte importanta a procesului de management al riscurilor si este impartita in: monitorizarea riscului cu privire la procesul de asigurare a faptului ca profilul de risc al Societatii ramane in concordanta cu preferintele de risc si strategia de risc; monitorizarea riscului cu privire la procesul de urmarire din timpul punerii in aplicare a deciziilor de gestionare a riscurilor cu scopul de a controla punerea in aplicare eficienta si in timp util a planurilor de actiune care au fost decise. Monitorizarea riscurilor se face prin: Procesul de limitare a apetitului la risc, alocarea si stabilirea limitelor, Registrul riscurilor, Matricea riscurilor operationale, ORSA sau alte documente.

Raportarea riscurilor: Raportarea riscurilor este efectuata de functia de management al riscurilor si include atat rapoarte periodice, cat si rapoarte ad-hoc.

Raportari interne catre Conducerea Administrativa si Executiva: in cadrul Raportului de risc (semestrial), sau in cadrul raportarilor lunare.

Raportari externe catre ASF: in cadrul documentelor aferente raportarilor in cadrul raportarilor cantitative trimestriale si anuale si a celor calitative anuale (SFCR, RSR, ORSA), dupa caz.

Inventarierea riscurilor: Registrul riscurilor reprezinta un alt element important al managementului riscului din cadrul Societatii. Inregistrarea riscurilor relevante pentru PAID S.A. intr-un catalog de riscuri, ofera un cadru de lucru pentru intelegerea profilului de risc al PAID S.A..

Un sistem de management al riscurilor bine stabilit este important pentru reflectarea corespunzatoare a tuturor riscurilor in deciziile de afaceri.

Managementul riscului in contextul Solvabilitate II

Elementele centrale ale regimului Solvabilitate II, sunt de ordin cantitativ si calitativ, bazat pe abordarea ***celor trei piloni***, astfel:

Pilonul I	include evaluari de bilant, calcule privind solvabilitatea (SCR, MCR) prin Formula standard
Pilonul II	include procesul privind Evaluarea Interna a Riscurilor si Solvabilitatii ("ORSA" – Own Risk and Solvency Assessment) si sistemul de guvernanta in ansamblu (inclusiv functiile cheie), care include atat Sistemul de Management al Riscurilor, cat si Sistemul de Control Intern.
Pilonul III	include raportarea catre public si catre autoritatile de supraveghere (SFCR, RSR, QRT).

Structurii organizatorice ii sunt stabilite sarcini si responsabilitati specifice in ceea ce priveste procesele de management al riscurilor. Conformitatea cu prevederile normelor interne si ale prevederilor legislative externe este asigurata de Functia de Conformitate, in colaborare cu Compartimentul Juridic si verificata periodic de Functia de Audit Intern.

Cerinta de capital si fondurile proprii: Pe durata obligatiilor sale Societatea este expusa la riscurile semnificative de Subscriere, Lichiditate, Credit, Piata, Operational, Reputational si

Strategic. PAID S.A. calculeaza cerinta de capital pentru riscul de Subscriere, Credit, Piata si Operational, in baza Formulei Standard, aplicand cerintele regimului de Solvabilitate II. Metodologia de calcul se regaseste in *Procedura privind calculul capitalului de solvabilitate*. In calculul cerintei de capital nu sunt incluse Riscul Strategic, Reputational si de Lichiditate.

Procesul de management al capitalului porneste de la evaluarea adecvarii capitalului existent si include necesarul de capital rezultat in urma calculelor de solvabilitate si proiectia acestuia pe termen mediu. In cadrul procesului de planificare a afacerii sunt analizati factorii cu impact in nivelul riscului si necesarul de capital, respectiv modificarile in volumul subscrierii, estimarii daunelor, investitiilor, reasigurarii si cheltuielilor. Pentru a determina potentialele deficiente de capital, PAID S.A. calculeaza ratele de solvabilitate pe orizontul de timp al planului de afaceri si realizeaza analize de scenarii si teste de stres.

Principiul „persoanei prudente”: Potrivit Directivei 138/2009/EC, articolul 132, intreprinderile de asigurare si reasigurare trebuie sa indeplineasca principiul „persoanei prudente”.

PAID S.A. a tratat intotdeauna cu mare atentie actiunile si evaluarile sale, aplicand principiile de prudenta, atat in politica de investire cat si in cea de stabilire a rezervelor tehnice.

In vederea asigurarii unui management eficient al investitiilor cu respectarea principiului persoanei prudente, PAID S.A. a elaborat si implementat *Politica privind investitiile si managementul unor elemente de activ si pasiv*. In scopul asigurarii lichiditatii, disponibilitatii, profitabilitatii si calitatii portofoliului de investitii, in anul 2022 activele Societatii au fost investite numai in Titluri de stat si Depozite.

Managementul active – obligatii: Ca parte a sistemului de management al riscului si sistemului de management al performantei activelor/pasivelor gestionarea activelor si pasivelor se realizeaza prin monitorizarea proiectiei de cash-flow anuala.

B.3.2 Evaluarea proprie a riscurilor si a solvabilitatii_ORSA

ORSA este un instrument al sistemului de management al riscurilor, ce implica evaluarea riscurilor proprii pe termen scurt, mediu si lung, precum si evaluarea fondurilor proprii necesare pentru a le acoperi. PAID S.A. detine *Politica de evaluare proprie a riscurilor si a solvabilitatii-ORSA* in conformitate cu art. 45 din Directiva Solvabilitate II, art. 29 al Legii nr. 237/2015 si alte cerinte de reglementare aplicabile.

In vederea asigurarii stabilitatii financiare a PAID S.A., Politica ORSA are in vedere relatia dintre diferite componente ale activitatii, precum: procesul de planificare a activitatii/ managementul strategic, procesul de management eficient al capitalului si cadrul de administrare a riscurilor.

Politica ORSA are ca scop principal stabilirea principiilor si regulilor de realizare a acesteia, astfel incat sa garanteze ca ORSA ofera Consiliului de Administratie si Conducerii Executive PAID S.A. o evaluare adecvata, acum si in viitor, a managementului riscului si a solvabilitatii Societatii, luand in considerare riscurile la care poate fi supusa Societatea indiferent daca acestea sunt reflectate in calculul SCR si daca sunt cuantificabile sau nu.

ORSA este un proces anticipativ, prin care se urmaresc necesitatile de solvabilitate aferente strategiei actuale si viitoare, pe respectivul orizont de planificare. In acest sens, PAID S.A. isi stabileste obiective interne de capital pentru a acoperi, pe termen scurt, mediu si termen lung, cerinta de capital reglementat.

PAID S.A. desfasoara procesul ORSA in mod regulat (anual) sau Ad-hoc. Frecventa anuala este justificata de: frecventa de analizare si revizuire a strategiei de afaceri, procesul de planificare a activitatii, schimbarea istorica foarte lenta a profilului de risc al companiei, volatilitatea istorica redusa a gradului de solvabilitate. ORSA Ad-hoc se efectueaza, fara nici o intarziere, la cererea A.S.F. sau ori de cate ori intervin modificari semnificative in profilul de risc al Societatii, in solvabilitatea PAID S.A. sau schimbari semnificative in mediul de afaceri, planificarea activitatii ori managementul capitalului. Decizia finala de efectuare a exercitiului ORSA Ad hoc apartine Consiliul de Administratie.

Pentru elaborarea ORSA sunt necesare cel putin urmatoarele documente: planificarea activitatii (Planul/ Strategia de afaceri), politici si proceduri de Management al Riscului, inclusiv Registrul Riscurilor, pragurile de semnificatie, toleranta la risc, apetitul la risc si profilul de risc, metodologiile de calcul - SCR, rezerve tehnice, alte elemente ale bilantului economic.

Relatia dintre *Premise - ORSA – Rezultate* este prezentata in schema de mai jos:

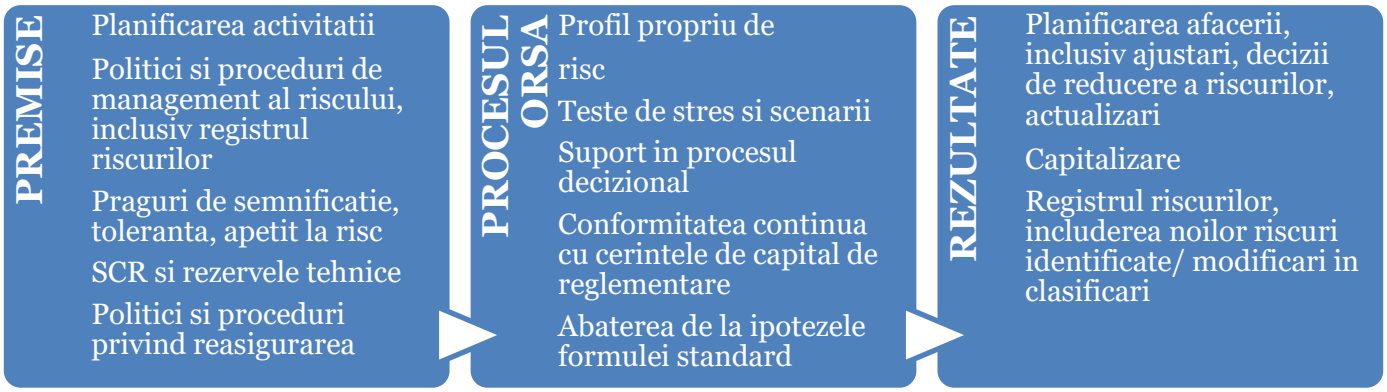

Procesul ORSA se desfasoara avandu-se in vedere urmatoarele principii:

- ✓ identificarea, evaluarea, monitorizarea, gestionarea si controlul riscurilor;
- ✓ identificarea si evaluarea scenariilor relevante;
- ✓ utilizarea formulei standard pentru evaluarea SCR si rezultate modelari de portofoliu;
- ✓ relatia dintre formula standard (SCR) si profilul de risc al PAID S.A.;
- ✓ comparatia intre necesitatile globale ale solvabilitatii, SCR si fondurile proprii pentru atingerea obiectivelor planificate;
- ✓ asigurarea respectarii cerintelor privind managementul prudential;
- ✓ gestionarea eficienta a riscurilor neacoperite.

Procesul ORSA contine urmatoarele etape principale:

- ✓ stabilirea ipotezelor pentru proiectiile financiare pe orizontul de timp;
- ✓ identificarea/ analizarea riscurilor si a scenariilor de stres (inclusiv a scenariilor de analiza de senzitivitate si a scenariilor de faliment);
- ✓ proiectia bilantului economic in conditii normale si in contextul scenariilor identificate anterior;
- ✓ estimarea necesitatilor globale de solvabilitate, in baza conditiilor normale si in contextul scenariilor identificate anterior;
- ✓ evaluarea rezultatelor si propunerea de recomandari/ masuri;
- ✓ raportarea rezultatelor.

Identificarea/ analizarea riscurilor si a scenariilor de stres: In cadrul aceastei etape sunt identificate si evaluate riscurile semnificative cu care se confrunta PAID S.A. avand in vedere factorii

interni si externi cu impact asupra pozitiei economice si a solvabilitatii PAID S.A. pe orizontul de timp stabilit. Pentru cele mai importante riscuri sunt identificate scenarii cu diferite probabilitati de realizare, in vederea evaluarii impactului viitor al acestora. Scenariile au ca scop analiza existentei surplusului de capital de solvabilitate al Societatii la modificari ale factorilor importanti de risc si/sau combinatii ale lor, precum si impactul generat in cadrul acestor scenarii.

Proiectia bilantului economic si a pozitiei de solvabilitate din planul ORSA: In cadrul acestei etape se realizeaza proiectii pentru orizontul de timp (scenariul de baza) si calcule aferente scenariilor de stres. Pentru evaluarea riscurilor in cadrul ORSA, sunt necesare proiectii ale componentelor esentiale ale planului de afaceri al Societatii, contului de profit si pierdere, bilantului economic si cerintei de capital de solvabilitate. Aceste proiectii contribuie la realizarea ORSA pentru a permite PAID S.A. sa isi formeze opinii cu privire la necesarul de capital de solvabilitate si volumul fondurilor proprii pe orizontul de timp considerat. Data de referinta/ raportare este data ultimului bilant, iar cel mai recent proces de planificare strategica sta la baza evaluarii prospective. Premisele care stau la baza realizarii ORSA sunt agreate anterior, in cadrul sedintelor Consiliului de Administratie.

Solvabilitatea Globala: Acest pas include modelarea si calculul in care se estimeaza necesarul de solvabilitate viitor si in care se calculeaza: SCR, MCR, fondurile proprii eligibile in baza scenariului de baza/ initial, a testelor de stres, teste de faliment si alte analize. Proiectia in viitor urmareste si testarea vulnerabilitatii Societatii la riscurile semnificative identificate si functionalitatea planificarii activitatii si a solvabilitatii Societatii pe o perioada de 5 ani.

Modul de interactiune intre activitatile de gestionare a capitalului si sistemul de gestionare a riscurilor: Societatea are o abordare prudenta in asigurarea unui nivel adecvat al capitalurilor proprii, urmarind ca rata de solvabilitate sa fie mentinuta peste 175%.

Evaluarea rezultatelor si propunerea de recomandari/ masuri: Principalul obiectiv al ORSA este de a asigura Conducerea cu privire la viabilitatea strategiei de afaceri si a planurilor de afaceri operationale si identificarea timpurie a situatiilor care ar putea expune Societatea la riscuri semnificative care sa genereze deficiente de capital. Rezultatele ORSA sunt valorificate cel putin pentru urmatoarele arii:

- ✓ planificarea activitatii, respectiv viabilitatea planului/ strategiei de afaceri;
- ✓ stabilirea de obiective, strategii, respectiv adecvarea strategiei de afaceri, de risc si de capital, inclusiv politica de dividende;
- ✓ managementul capitalului (capitalizarea), limite interne si prudentiale, respectiv conformitatea cu cerintele prudentiale, adecvarea indicatorilor utilizati pentru monitorizarea riscurilor;
- ✓ guvernanta interna si procese, respectiv proiectarea cadrului de guvernanta si eficacitatea proceselor.

Raportarea rezultatelor: Rezultatele procesului ORSA sunt initial discutate si avizate in Comitetul de Management al Riscului si ulterior dezbatute si aprobate in cadrul sedintelor Consiliului de Administratie. De asemenea este identificat si analizat impactul pozitiv sau negativ al rezultatelor obtinute in urma proiectiilor realizate pe tot orizontul de timp pentru care se realizeaza ORSA, precum si a rezultatelor din testele de stres.

Raportul ORSA este pregatit de Functia de Management al Riscului si cuprinde rezultate cantitative si calitative, metodele si ipotezele utilizate, comparatia intre necesitatile globale de solvabilitate, capitalul reglementat si fondurile proprii, informatii calitative despre risc. Raportul ORSA are la

baza informatiile si ipotezele utilizate in cadrul ORSA, inclusiv deciziile conducerii si actiunile intreprinse. In cazul in care Auditul intern a efectuat verificarea procesului ORSA, Raportul ORSA contine si rezultatele acestei verificari (dupa caz).

In urma executarii ORSA se intocmeste un raport intern, semnat si asumat de Conducere, care se transmite catre A.S.F. in termen de doua saptamani de la aprobarea rezultatelor de catre conducere.

Valorificarea ORSA - Comunicarea interna a rezultatelor procesului ORSA include: Consiliul de Administratie, Comitetul de Management al Riscului, Conducerea executiva, Functiile cheie, Sefii compartimentelor implicate si proprietarii de risc.

Principalele entitati implicate in procesul ORSA: Consiliul de Administratie, Conducerea Executiva, Comitetul de Management al Riscului, Functia de Management al Riscurilor, Functia Actuariala, Alte compartimente, dupa caz.

PAID S.A. nu utilizeaza model partial intern.

B.4. SISTEMUL DE CONTROL INTERN

B.4.1. Sistemul de Control Intern

Sistemul de control intern al PAID S.A. este incorporat intr-o cultura organizationala ce pune accentul pe constientizarea importantei realizarii unui control intern adecvat, la toate nivelurile si se asigura ca toti membrii personalului isi cunosc rolul in cadrul sistemului de control intern. Responsabilitatile pentru aceste controale sunt specificate atat in Regulamentul de Organizare si Functionare, fise de post, cat si in politici si proceduri.

Mediul de control cuprinde atitudinea generala, constientizarea si masurile luate de conducere si de cei responsabili cu guvernanta privind sistemul intern de control si importanta sa in cadrul Societatii.

Elementele care definesc mediul de control sunt:

- ✓ integritatea personala si profesionala, valorile etice stabilite de conducere pentru intregul personal, inclusiv o atitudine de sprijin permanent fata de controlul intern;
- ✓ preocuparea continua a conducerii pentru competenta profesionala si probitate morala la nivelul intregului personal;
- ✓ structura organizatorica a Societatii;
- ✓ politica si practicile privind managementul calitatii;
- ✓ politica si practicile privind resursele umane.

Riscurile si dimensiunile controalelor sunt identificate pe baza unei abordari sistematice. In procesul de control activitatile de control sunt proportionale cu riscurile generate de activitatile si procesele care fac obiectul controlului. Prin sistemul de asigurare a calitatii, procesele sunt imbunatatite constant.

In cadrul Societatii a fost implementat un sistem de control intern dezvoltat pe trei linii de aparare, astfel:

Prima linie de aparare:	consta in controale desfasurate de managementul pe linie ierarhica, de functiile critice, detaliate in politici si proceduri si este compusa din coordonatorii fiecarui compartiment /arie de activitate; In rolul lor de "risk owner"/ proprietar al riscurilor, acestia sunt obligati sa decida cu privire la caracterul adecvat al controalelor si a oricaror masuri suplimentare de reducere a riscurilor. In plus, acestia sunt obligati sa sprijine procesul de evaluare a sistemului de control intern
A doua linie de aparare:	este compusa din persoanele care asigura functiile cheie/ critice: de administrare a riscurilor, de conformitate, de control intern si actuariat.
A treia linie de aparare	este reprezentata de functia de audit intern, asigurand conducerea Societatii cu privire la eficacitatea proceselor de management al riscului, control si guvernanta.

Modalitatea principala de identificare/ stabilire a controalelor la nivelul Societatii o reprezinta documentarea proceselor de baza si identificarea riscurilor aferente.

Pentru fiecare risc identificat in cadrul proceselor, responsabilul de proces identifica si implementeaza controale aferente riscului, iar responsabilul functiei de management al riscului si persoana desemnata a fi responsabila cu implementarea sistemului de control intern vor verifica existenta acestora, dupa caz.

Toate controalele definite vor fi documentate astfel incat sa poata fi ulterior evaluate de catre functia de control intern/audit intern.

Tipuri de controale implementate in cadrul Societatii:

Controlul preventiv - Scopul principal al acestui tip de control este de prevenire a erorilor si poate fi exercitat la nivelul operatiunilor desfasurate in cadrul fiecarui compartiment, sub urmatoarele forme:

- ✓ standarde, politici si proceduri interne;
- ✓ segregarea activitatilor;
- ✓ autorizare/ aprobare.
- ✓ verificari;
- ✓ protejarea activelor preventiv;
- ✓ planuri de recuperare in caz de dezastru si continuitate a afacerii.

Controlul detectiv/ ulterior - Controlul detectiv se exercita ulterior efectuarii proceselor activitatii, in vederea urmaririi:

- ✓ corectei inregistrari a operatiunilor;
- ✓ incheierii contractelor conform reglementarilor in vigoare;
- ✓ respectarii limitelor de competenta;
- ✓ reconcilierilor;
- ✓ analizei indicatorilor cheie de performanta;
- ✓ protejarii activelor - detectiv;
- ✓ indeplinirii sarcinilor de serviciu, etc.

Controlul de management - Controlul de management se realizeaza cu scopul de a masura gradul de indeplinire a obiectivelor stabilite in cadrul PAID S.A. dintr-o anumita perioada (ex: prin intermediul comparatiilor intre performanta planificata si cea indeplinita).

Controlul ierarhic operativ

- ✓ se realizeaza continuu, sub forma autocontrolului, a controlului in lant si a controlului ierarhic, potrivit competentelor stabilite prin ROF si in limita atributiilor specifice functiilor;
- ✓ se exercita preventiv, prin vizarea sau semnarea documentelor elaborate sau prezentate spre avizare potrivit competentelor specifice functiilor;
- ✓ se exercita detectiv, prin sesizarea deficientelor/ neconformitatilor, fiind propuse/ aplicate actiuni corective.

Controlul tematic - Se exercita de persoana sau echipa cu atributiuni de control, desemnata de conducerea Societatii, in vederea verificarii si evaluarii modului de realizare a atributiunilor definite in cadrul proceselor operationale generatoare de riscuri.

PAID a stabilit principiile care stau la baza executarii controalelor interne:

Principiul legalitatii - presupune ca toate activitatile specifice controlului sa fie desfasurate cu respectarea prevederilor legislatiei in materie;

Principiul obiectivitatii - presupune o evaluare corecta si reala a rezultatelor obtinute, a cauzelor care au determinat neregulile si a masurilor necesare inlaturarii ori diminuarii efectelor negative si integrarii celor pozitive;

Principiul responsabilitatii - persoanele ce executa activitati de control raspund pentru corectitudinea si plenitudinea constatarilor, precum si de actiunile sustinute in procesul de control;

Principiul eficacitatii - se refera la oportunitatea si finalitatea controlului, in scopul atingerii obiectivelor propuse;

Principiul eficientei - are in vedere maximizarea rezultatelor activitatii de control in raport cu resursele utilizate: umane, financiare, de timp;

Principiul preventiei - presupune prevederea si identificarea posibilelor erori si nereguli in scopul prevenirii acestora pe intreg parcursul desfasurarii procesului de management;

Principiul perfectionarii - presupune perfectionarea personalului care efectueaza activitatea de control, precum si diseminarea informatiilor, a bunelor practici si a instrumentelor de lucru in domeniu;

Principiul continuitatii - activitatile de control trebuie sa aiba un caracter permanent.

Orice situatie de limitare (ex: accesul deplin al controlului intern la informatii, documente, dosare, inregistrari, personal si la bunurile fizice realizarii misiunilor) si impactul acesteia, va fi raportata de catre responsabilul cu functia de control intern catre Conducerea Executiva, iar dupa caz Conducerii Administrative.

Planificarea controlului intern: proiectul planului de control intern pentru anul urmator se intocmeste de conducatorul compartimentului de control intern, in functie de identificarea si evaluarea riscurilor si este inaintat spre aprobare conducerii executive pana la data de 31 decembrie. Planul de control intern se poate modifica la solicitarea conducerii administrative/executive PAID SA, atunci cand intervin elemente care sa faca necesara aceasta modificare.

Controalele interne efectuate de catre conducatorii compartimentelor din PAID se efectueaza in coformitate cu Procedura privind activitatea de monitorizare si control intern aferenta fiecarui compartiment.

Activitatile de control includ:

- ✓ *Aprobari;*
- ✓ *Autorizari;*
- ✓ *Verificari;*
- ✓ *Reconcilieri;*
- ✓ *Protejarea activelor;*
- ✓ *Controale ale proceselor operationale care genereaza risc mediu si mare, inclusiv controale IT;*
- ✓ *Planuri de recuperare in caz de dezastru si continuitate a afacerii etc*

Comunicarea rezultatelor misiunilor de control intern efectuate de catre reprezentantul compartimentului control intern se materializeaza printr-un Proces verbal de control, elaborat la finalul fiecarei misiuni si trimis atat structurii controlate cat si conducerii executive. Conducerea structurii controlate analizeaza raportul de control si, impreuna cu reprezentantul compartimentului control intern, stabileste calendarul de implementare a recomandarilor si desemneaza persoanele responsabile cu implementarea recomandarilor, sub supravegherea conducerii PAID.

Coordonatorii compartimentelor intocmesc pentru toate procesele controlate un raport semestrial pe care il transmit Directorilor de departament/Conducerii Executive spre informare si Compartimentului de Control Intern si Managementul Calitatii, spre verificare in conformitate cu Planul anual de control intern aprobat de catre Directorul General.

B.4.2. Functia de Conformitate

Functia de conformitate este reglementata de *Politica de conformitate,* iar misiunile acesteia se regasesc in *Planul de asigurare a conformitatii*, aprobat de catre Conducerea Executiva.

Politica de conformitate are rolul de a stabili cadrul privind identificarea, evaluarea, furnizarea de consiliere, monitorizarea si raportarea referitoare la riscul de non-conformitate asociat activitatilor de asigurare. De asemenea, aceasta prevede si acordarea de suport si consiliere Conducerii si compartimentelor operationale astfel incat activitatile sa se desfasoare in conformitate cu legislatia specifica in vigoare si reglementarile interne aplicabile in domeniul conformitatii.

Ofiterul de conformitate revizuieste cel putin anual, politica de conformitate.

In cuprinsul planului de asigurare a conformitatii sunt luate in considerare domeniile relevante ale Societatii si expunerea acesteia la riscul de non-conformitate care poate sa apara datorita modificarilor legislative/altor factori.

Activitatile specifice ofiterului de conformitate desfasurate sunt urmatoarele:

- ✓ *Monitorizarea cadrului legal* - A identificat in mod continuu reglementarile aplicabile Societatii, evaluand impactul asupra proceselor si procedurilor sale. De asemenea, a furnizat informatii asupra masurilor ce trebuie luate pentru implementare, responsabilitati, data intrarii in vigoare. Functia de Conformitate a monitorizat proiectele de revizuire a actelor normative, in vederea evaluarii posibilului impact asupra Societatii cu privire la modificarile semnificative din cadrul legal aplicabil. Pentru modificarile legislative importante au fost organizate intalniri de lucru cu compartimentele implicate in implementarea acestora.

- ✓ *Consilierea* - Pe toata perioada de raportare a acordat asistenta Conducerii Executive si compartimentelor Societatii privind gestionarea eficienta a riscului de non-conformitate si cu privire la modalitatea de aplicare a prevederilor legale din toate domeniile in care exista un potential risc de non-conformitate.
- ✓ *Raportarea* **-** A elaborat raportarea catre Conducerea Executiva cu privire la misiunile indeplinite. In cazul in care exista intarzieri care sa genereze riscuri semnificative in ceea ce priveste timpul de raspuns in corespondenta cu ASF si termenele de transmitere a raportarilor catre ASF, acest lucru este raportat si Consiliului de Administratie.

Functia cheie de conformitate indeplineste si atributiile specifice functiei de *Responsabil privind prevenirea si combaterea spalarii banilor si finantarii actelor de terorism* celei de *Responsabil privind protectia datelor cu caracter personal* (DPO) si celei de Responsabil sanctiuni internationale.

B5. FUNCTIA DE AUDIT INTERN

Auditul intern este o activitate independenta constand intr-o examinare obiectiva a modului de realizare a administrarii riscurilor, a sistemului de control intern si a proceselor de conducere a Societatii, in scopul furnizarii unei asigurari rezonabile ca acestea functioneaza corespunzator si vor permite atingerea obiectivelor.

Functia de Audit Intern, in cadrul PAID este organizata conform cerintelor legislative in vigoare, respectiv:

- ✓ pozitia functiei in cadrul structurii organizatorice este de subordonare directa fata de Consiliul de Administratie, prin intermediul Comitetului de Audit si garanteaza independenta si autonomia, pentru a asigura obiectivitatea procesului de audit. Functia de Audit Intern nu depinde, ierarhic, de niciun responsabil din aria operativa. Personalului implicat in auditul intern nu ii sunt incredintate responsabilitati operative si nici nu este implicat in auditarea activitatilor de care a fost responsabil, daca nu a trecut cel putin un an de la schimbarea activitatii;
- ✓ structura de audit intern este organizata corespunzator dimensiunii Societatii si obiectivelor stabilite;
- ✓ in desfasurarea activitatii, Functia de Audit Intern are legaturi cu toate structurile de control din cadrul Societatii si colaboreaza permanent cu functiile cheie;
- ✓ conducatorul activitatii de audit intern este numit de conducerea administrativa. Conform reglementarilor in vigoare, acesta trebuie sa indeplineasca cerintele de competenta profesionala, buna reputatie si guvernanta pentru a realiza aceasta activitate si sa detina calitatea de auditor financiar activ. Atributiile, competenta si nivelul de subordonare/raportare al persoanei care detine Functia de Audit Intern sunt clar definite in fisa postului. Responsabilul cu functia de audit intern este imputernicit cu autoritatea necesara pentru a garanta independenta sa;
- ✓ personalul implicat in activitatea de audit intern are asigurat accesul la toate structurile Societatii si la intreaga documentatie, inclusiv la informatii privind activitatile externalizate.

Scopul auditului intern este de a determina daca procesele de management a riscurilor, control si guvernanta corporatista, definite si in responsabilitatea managementului, sunt adecvate si functioneaza astfel incat sa se asigure ca:

- ✓ riscurile sunt adecvat gestionate;

- ✓ informatiile utilizate in procesul decizional sunt corecte, reflecta realitatea si sunt obtinute in timp util;
- ✓ angajatii actioneaza in conformitate cu reglementarile interne si legislative in vigoare;
- ✓ resursele sunt achizitionate si utilizate in mod eficient, iar activele sunt protejate;
- ✓ obiectivele Societatii sunt indeplinite;
- ✓ procesele de management a riscurilor, control si guvernanta corporatista sunt imbunatatite in permanenta;
- ✓ cadrul legislativ aplicabil activitatii de asigurari este cunoscut si aplicat corespunzator.

Functia de audit intern este reglementata prin: *Politica Functiei de Audit Intern*, *Procedura privind desfasurarea activitatii de audit intern*, *Regulamentul de organizare si functionare al Comitetului de Audit si Codul de etica al auditorilor interni*, documente care sunt revizuite cel putin anual si sunt aprobate de catre Consiliul de Administratie.

Functia de audit intern raporteaza Consiliului de Administratie al PAID S.A., prin intermediul Comitetului de Audit, cu privire la gradul de indeplinire al planului de audit, constatarile si recomandarile rezultate din desfasurarea misiunilor de audit, stadiul implementarii recomandarilor de catre structurile auditate.

B.6. FUNCTIA ACTUARIALA

Functia Actuariala este functie cheie in cadrul Societatii, fiind indeplinita in cadrul Compartimentului Actuariat de catre seful de Compartiment cu sprijinul actuarului din subordine.

Functia actuariala este independenta, raportand direct Conducerii Executive sau/si Consiliului de Administratie.

Principalele activitati ale Functiei Actuariale sunt in legatura cu:

- ✓ coordonarea si documentarea calculului rezervelor tehnice, precum si realizarea de proceduri privind procesul de calcul;
- ✓ evaluarea suficientei cantitative si calitative a datelor folosite in calculul rezervelor tehnice;
- ✓ compararea celei mai bune estimari cu rezultatele reale;
- ✓ supervizarea calculului rezervelor tehnice in situatia folosirii de aproximari in calculul celei mai bune estimari;
- ✓ exprimarea unei opinii in ceea ce priveste politica generala de subscriere si de reasigurare;
- ✓ implementarea sistemului de management al riscului privind calculul cerintelor de capital (SCR, MCR) si realizarea ORSA, in special prin modelarea riscurilor si realizarea de scenarii si teste de stres;
- ✓ determinarea si monitorizarea trimestriala a abaterii de la Formula Standard;
- ✓ intocmirea si prezentarea Raportului Actuarial .

Principalii beneficiari si utilizatori ai rezultatelor activitatii Functiei Actuariale sunt: Consiliul de Administratie, Conducerea Executiva, Functia de Management al Riscului si Compartimentul Economic.

In relatia cu *Consiliul de Administratie si Conducerea Executiva, Functia Actuariala*:

- ✓ informeaza cu privire la incertitudinea sau riscurile legate de calculul rezervelor tehnice;
- ✓ prezinta informari si analize specifice domeniului actuarial, la cerere sau din initiativa proprie, intocmeste Raportul Actuarial, asigura suport si prezinta avize in domenii ce necesita cunostinte de specialitate actuariala.

B.7. EXTERNALIZAREA

Externalizarea activitatilor, functiilor si serviciilor reprezinta o decizie strategica ce poate imbunatati avantajul competitiv al PAID S.A., in conditiile unei administrari corespunzatoare. Toate deciziile de externalizare se bazeaza pe analiza avantajelor potentiale pe care PAID S.A. le-ar obtine si pe o evaluare riguroasa a riscurilor implicate. In toate situatiile, sunt analizate atent regulile si cerintele legale relevante. Societatea a implementat *Procedura de externalizare* cu scopul stabilirii unui cadru pentru identificarea, evaluarea, documentarea si aprobarea activitatilor/ functiilor externalizate, respectiv: stabilirea responsabilitatilor, a persoanelor responsabile, stabilirea resurselor necesare si a costurilor aferente si elaborarea planurilor alternative.

Prin procedura de externalizare se urmareste definirea:

- ✓ unui set de reguli specifice privind activitatea de externalizare;
- ✓ principiilor si practicilor ce trebuie avute in vedere cu ocazia externalizarii operatiunilor catre terte persoane (ex. furnizor), in conformitate cu principalele etape ale externalizarii: Etapa Pregatitoare/ Decizionala/ Notificarea ASF, Implementarea Externalizarii, Monitorizarea relatiilor de externalizare; Elaborarea de planuri alternative;
- ✓ rolurilor si responsabilitatilor Consiliului de Administratie, Conducerii Executive si ale personalului implicat in procesul de externalizare, in supravegherea si gestionarea activitatilor sau functiilor externalizate, avand ca principal scop stabilirea unei metode unitare de administrare a angajamentelor de externalizare, astfel incat sa permita identificarea si administrarea eficienta a riscurilor potentiale.

Procedura include si cerintele minime aplicabile in circumstante normale, fiind responsabilitatea persoanelor implicate in activitatea de externalizare sa respecte cel putin prevederile procedurii, fiind aplicabila compartimentelor interne din cadrul PAID S.A. care, conform legislatiei in vigoare/organizarii interne a Societatii, detin competente sau responsabilitati cu privire la activitati/ functii ce sunt susceptibile de a fi externalizate sau asupra carora s-a decis externalizarea.

Externalizarea reprezinta delegarea activitatii/ unei parti a activitatii operationale catre o terta parte, fara a include delegarea riscului si nici gestionarea acestuia. Prin externalizarea serviciilor nu se transfera responsabilitatea respectivei activitati, impunandu-se o monitorizare riguroasa a activitatii externalizate in vederea gestionarii riscurilor de conformitate, operationale si reputationale, inerente intr-un astfel de contract.

Principiile avute in vedere in luarea deciziei de externalizare a unei activitati/ functii sunt:

- ✓ externalizarea nu trebuie sa afecteze desfasurarea activitatii PAID S.A. si nici capacitatea A.S.F. de a monitoriza modul in care societatile isi respecta obligatiile;
- ✓ PAID S.A. va trebui sa dispuna permanent de un sistem alternativ adecvat de competente, care sa permita evaluarea calitatii serviciilor executate de furnizorii de servicii si reluarea in orice moment a controlului direct asupra activitatilor/ functiilor externalizate, in cazul rezilierii contractelor cu furnizorii de servicii;
- ✓ PAID SA va ramane in continuare responsabila in ceea ce priveste respectarea prevederilor legale aferente activitatii/ functiilor externalizate.

Principalele criterii avute in vedere in luarea deciziei de externalizare a unei activitati/ functii sunt:

- ✓ externalizarea functiilor sau activitatilor operationale critice sau semnificative se realizeaza astfel incat sa nu determine: deteriorarea semnificativa a calitatii sistemului de guvernanta, cresterea

nejustificata/semnificativa a riscului operational, incapacitatea/imposibilitatea A.S.F. de a monitoriza/controla modul in care societatile/furnizorii isi respecta obligatiile, discontinuitati in furnizarea de servicii de calitate catre asigurati, afectarea reputatiei Societatii;

- ✓ optimizarea costurilor operationale;
- ✓ obtinerea unor servicii mai performante din punctul de vedere al duratei de livrare a serviciilor si al cunostintelor/expertizei profesionale ale prestatorilor.

Orice proces si/sau activitate poate fi, in principiu, externalizat/a, daca externalizarea nu este interzisa din punct de vedere legal. Societatea notifica Autoritatea de Supraveghere Financiara intentia de a externaliza functii cheie sau activitati critice sau semnificative.

Monitorizarea serviciilor externalizate: PAID S.A. trebuie sa se asigure ca furnizorul de servicii externalizate va respecta cantitatea si calitatea serviciilor solicitate/ prevazute in contract. Serviciile/ activitatile externalizate sunt monitorizate periodic de responsabilul serviciilor/ activitatii externalizate. De asemenea, in cadrul Societatii se efectueaza misiuni de control si audit intern privind activitatile/ serviciile externalizate.

La data de referinta a prezentului raport, principalele servicii/activitati externalizate, precum si furnizorii acestora au fost:

Activitatea IT:

Brokernet Software SA, *Bucuresti, Romania*	Servicii de dezvoltare software, instruire si suport utilizatori, administrare baza de date si aplicatia SharpAsig (aplicatie pentru activitatea de asigurare);
Prodinf Software SRL, *Pitesti, Romania*	Servicii de mentenanta si asistenta tehnica a sistemului informatic EMSYS (aplicatie Contabilitate);
GTS Telecom SRL, *Bucuresti, Romania*	Gazduirea echipamentelor IT ale PAID in Bucuresti si Cluj, gazduirea si backup-ul website-ului public PAID S.A.;
Asseco SEE SRL, *Bucuresti, Romania*	Administrare, monitorizare si interventii software de comunicatii si securitate; Administrare, monitorizare si interventii pentru software de baza si pentru software de virtualizare; Administrare, monitorizare si interventii asupra infrastructurii hardware din Bucuresti si Cluj; Administrare, monitorizare si interventii asupra solutiei de backup de date si asupra solutiei de replicare de date (Disaster Recovery);
XFactor App SRL *Bucuresti, Romania*	Administrare, mentenanta si suport tehnic pentru Website-ul public PAID si pentru aplicatia Portal Online;
GRX Advisory SRL *Bucuresti, Romania*	Executarea de servicii de securitate cibernetica in conformitate cu prevederile Normei nr. 25/2021 privind guvernanta si securitatea sistemelor de tehnologia informatiilor si a comunicatiilor utilizate de catre societatile de asigurare si de reasigurare;

Externalizarea serviciilor de arhivare:

Global Storage Solution SRL, *Bucuresti, Romania*	Prelucrare arhivistica, preluare documente, extragere, selectionare, inventariere, distrugere;
Zipper Services SRL *Bucuresti, Romania*	Servicii de arhivare electronica - preluare documente in arhiva, acces la documente, selectionare, distrugere documente, administrare arhiva electronica;

Externalizarea activitatii de constatare si lichidare daune:

Damage Claims SRL *Bucuresti, Romania*	Instrumentarea dosarelor de dauna aferente politelor obligatorii de asigurare impotriva dezastrelor naturale «PAD» emise direct de PAID S.A.;
Avus International SRL *Bucuresti, Romania*	Instrumentarea dosarelor de dauna aferente politelor obligatorii de asigurare impotriva dezastrelor naturale «PAD» emise direct de PAID S.A.;
Pavalascu Risk Consultants SRL, *Bucuresti, Romania*	Instrumentarea dosarelor de dauna aferente politelor obligatorii de asigurare impotriva dezastrelor naturale «PAD» emise direct de PAID S.A.;

Externalizarea activitatii de audit intern:

Deloitte Audit SRL *Bucuresti, Romania*	Activitatea de audit intern;

Externalizarea activitatii de call center:

Bright Communication SRL *Bucuresti, Romania*	Activitatea de Call center cu rol informativ pentru clienti, nu desfasoara niciun fel de activitati operationale importante.

B.8. ALTE INFORMATII

Conducerea Societatii considera ca sistemul de guvernanta este adecvat, in deplina concordanta cu natura si complexitatea riscurilor asociate proceselor Societatii.

C. PROFILUL DE RISC

Profilul de risc reprezinta o descriere a riscurilor la care PAID S.A. este expusa. Profilul de risc exprima natura riscurilor care ameninta Societatea, in functie de complexitatea activitatii si obiectivele sale strategice. Riscurile semnificative sunt identificate, evaluate, monitorizate si raportate periodic si/sau ori de cate ori este necesar. *Continutul profilului este puternic influentat de caracterul special al activitatii de asigurare al PAID S.A. asa cum este reglementata de Legea nr. 260/2008 privind asigurarea obligatorie a locuintelor impotriva cutremurelor, alunecarilor de teren si inundatiilor, cu modificarile si completarile ulterioare si de normele specifice emise in aplicarea acesteia.*

Prin sistemul de management al riscurilor se urmareste asigurarea realizarii obiectivelor Societatii privind:

- ✓ consolidarea gradului de Solvabilitate II;
- ✓ evaluarea si administrarea impactului riscurilor asupra indicatorilor de solvabilitate, profitabilitate, lichiditate;
- ✓ monitorizarea continua a modificarilor legislative si implementarea acestora;
- ✓ continuarea procesului de implementare a cerintelor IFRS;
- ✓ finalizarea planului de instrumentare a daunelor de catastrofa;
- ✓ optimizarea continua a programului de reasigurare;
- ✓ continuarea demersurilor pentru imbunatatirea cadrului legislativ specific;
- ✓ evaluarea si controlul riscurilor specifice generate de inflatia accelerata si riscul sistemic;
- ✓ dezvoltarea portofoliului de asigurari, prin cresterea gradului de cuprindere in asigurare.

Activitatea PAID este analizata prin prisma expunerii la urmatoarele riscuri: Riscul de subscriere, Riscul de lichiditate, Riscul de credit, Riscul de piata, Riscul operational, Riscul reputational si Riscul strategic. Riscurile sunt tratate individual, dar si in agregat. Societatea calculeaza necesarul de capital utilizand Formula Standard. Rezultatele obtinute ofera o imagine de ansamblu asupra modului in care sunt distribuite riscurile pe diferite categorii de risc si reprezinta cerintele de capital de solvabilitate in conformitate cu regimul Solvabilitate II.

Pe baza rezultatelor financiare din ultimii ani, PAID S.A. este in plin proces de acumulare de fonduri proprii si de optimizare a cerintei de capital.

Analizele de risc sunt intocmite la nivelul Societatii, respectand specificatiile politicilor si procedurilor de risc.

Evaluarea cantitativa a cerintei de capital de solvabilitate este:

Mii RON

	31.12.2021	31.12.2022	Variatie fata de 2021	
SCR Subscriere	79.230	110.957	31.727	40%
SCR Contrapartida	24.012	25.601	1.589	7%
SCR Piata	45.637	48.289	2.652	6%
SCR Operational	5.145	5.289	144	3%
SCR Total	**100.812**	**135.575**	34.763	34%

Subscriere: Reprezinta cel mai important risc al Societatii. Fata de perioada similara a anului trecut riscul de subscriere a crescut semnificativ ca urmare a cresterii SCR net aferent submodului privind riscurile de catastrofe naturale, pe fondul majorarii retinerii proprii.

Piata: reprezinta al doilea risc ca importanta pentru PAID. Fata de perioada similara a anului trecut acesta a inregistrat o usoara crestere ca urmare a cresterii riscului ratei dobanzii (determinata in special de cresterea curbei randamentelor).

Contrapartida: Reprezinta un risc important pentru Societate ca urmare a programului de reasigurare, care are o capacitate semnificativa, furnizata de un numar mare de reasiguratori. Fata de 2021 acesta a inregistrat o usoara crestere ca urmare a modificarii metodologie de calcul a efectului de atenuare a riscului, a cresterii expunerii, dar si a diminuarii ponderii reasiguratorilor cu CQS1.

Operational: inregistreaza o usoara crestere fata de cel din perioada similara a anului precedent ca urmare a cresterii de portofoliu.

C.1. RISCUL DE SUBSCRIERE

Riscul de subscriere reprezinta riscul inregistrarii unor pierderi sau modificarii nefavorabile a valorii obligatiilor din cauza adoptarii unor ipoteze inadecvate in procesul de tarifare sau de constituire a rezervelor.

Conform prevederilor Legii nr. 260/2008, PAID administreaza sistemul de asigurare obligatorie a locuintelor, care acopera trei riscuri de baza specifice Romaniei - cutremure, inundatii si alunecari de teren. Polita de asigurare PAD este un produs unic de asigurare, fiind obligatorie pentru toti proprietarii de locuinte din Romania.

Profilul riscului de subscriere se bazeaza pe: politica de subscriere adoptata de Societate; managementul cheltuielilor; cresterea eficientei procesului de monitorizare a portofoliului de asigurati; metoda de transfer al riscului: caracteristicile programului de reasigurare.

Analiza riscului de subscriere se realizeaza prin prisma urmatoarelor subcategorii:

S1	✓ **riscul de prime,** respectiv riscul ca primele incasate de PAID SA sa se dovedeasca a fi inadecvate pentru sustinerea financiara a obligatiilor viitoare ce apar din aceste contracte (din cauza unor fluctuatii in ceea ce priveste momentul aparitiei, frecventa si severitatea evenimentelor).
S2	✓ **riscul de rezerva,** respectiv riscul ca rezervele Societatii (rezerva de dauna avizata/neavizata, rezerva de prima, alte rezerve tehnice) sa se dovedeasca a fi inadecvate.
S3	✓ **riscul de dauna,** respectiv riscul aparitiei unui volum mai mare de daune sau a unor daune cu severitate mai mare decat era previzionat, rezultand pierderi neasteptate.
S4	✓ **riscul privind portofoliul subscris,** respectiv riscul provenit din expunerea la pierderi financiare legate de detinerea unui portofoliu de asigurari diferit de cel asteptat (categorie locuinte A/B, repartizare pe zone CRESTA, fluctuatii mari in portofoliul PAID etc).
S5	✓ **riscul privind aparitia evenimentelor catastrofice,** respectiv riscul de a avea pierderi neasteptate cauzate de producerea unor evenimente extreme/ catastrofice.
S6	✓ **riscul retinerii nete,** respectiv riscul ca nivelul retinerii proprii sa fie in neconcordanta cu expunerea si capitalurile proprii, rezultand astfel pierderi nejustificate.

S7	✓ **riscul de concentrare pe zone vulnerabile,** respectiv riscul de concentrare ridicata pe regiuni vulnerabile expuse la riscurile asigurate ce se materializeaza in pierderi cauzate de evenimente catastrofice.
S8	✓ **riscul determinat de comportamentul asiguratilor,** respectiv riscul ca asiguratii sa actioneze in moduri care nu pot fi anticipate, avand efecte negative asupra Societatii.
S9	✓ **riscul privind neadecvarea protectiei prin reasigurare,** respectiv riscul de a fi in imposibilitate de a plasa intreaga capacitate a programului de reasigurare cu reasiguratori ce respecta pragul minim de rating sau ca aceasta capacitate sa fie insuficienta, pe perioade scurte de timp, in raport cu dauna maxima probabila.

Pentru un management eficient al riscului de subscriere, PAID S.A. elaboreaza, mentine si respecta:

- ✓ o strategie generala de subscriere – ca parte a strategiei de afaceri;
- ✓ o politica adecvata de reasigurare – ca parte a strategiei de afaceri;
- ✓ o strategie de risc – ca parte a strategiei de afaceri;
- ✓ norme/metodologii/proceduri clare de subscriere si gestionare a daunalitatii avand la baza cerintele legale aferente procesului de subscriere si gestionare a daunelor;
- ✓ efectuarea periodica a testelor de stres pentru evaluarea volatilitatii factorilor cu impact direct asupra riscului de subscriere;
- ✓ proceduri/ metodologii de stabilire a rezervelor;
- ✓ conformitatea cu cerintele legale.

PAID S.A. urmareste ca veniturile din prime sa acopere daunele si cheltuielile estimate si sa asigure acumularea de fonduri proprii pentru acoperirea daunelor catastrofale, prin stabilirea unor indicatori de performanta si monitorizarea periodica a acestora.

PAID S.A. monitorizeaza acumularea riscurilor prin analize pe zone de risc CRESTA.

Evaluarea riscului de subscriere

In cadrul Societatii se realizeaza si se dezvolta analize atat cantitative cat si calitative ale acestor riscuri, in vederea realizarii unei imagini amanuntite a riscurilor si in special pentru identificarea de masuri necesare de atenuare a riscurilor si de control a acestora.

Riscul de subscriere non-viata si componentele sale – riscul de prime si rezerve si riscul de catastrofa – sunt evaluate/masurate utilizand formula standard. Deoarece prima de asigurare se achita integral si anticipat, Societatea nu se confrunta cu riscul de reziliere. Riscul de subscriere este intens influentat de nivelul riscului de catastrofa naturala, generat in special de: PML rezultat din structura portofoliului PAID, nivelul retinerii proprii din programul de reasigurare si capacitatea programului de reasigurare.

Profilul riscului de subscriere este puternic influentat de caracteristicile produsului PAD, respectiv:

- ✓ *acoperirea politei este una de tip prim risc* - respectiv, pentru orice dauna care a intervenit pe parcursul valabilitatii unui contract de asigurare, cuantumul despagubirii se stabileste la nivelul pagubei efective, in limita sumei asigurate, neaplicandu-se principiul proportionalitatii;

- ✓ *produsul face parte din categoria asigurarilor obligatorii* si se adreseaza proprietarilor de locuinte (persoane fizice sau juridice) si autoritatilor care administreaza locuintele aflate in proprietatea statului;
- ✓ *nu prevede fransiza deductibila*;
- ✓ *nu se face selectia riscului,* fiind un produs de asigurare obligatoriu;
- ✓ *este un produs unic care functioneaza pe principiul solidaritatii*, adica se aplica acelasi nivel de prima de asigurare pentru orice locuinta, independent de gradul de vulnerabilitate specific acesteia;
- ✓ *suma asigurata este stabilita prin lege* la contravaloarea in RON a 20.000 EUR pentru locuinte tip A si 10.000 EUR pentru locuinte tip B si nu la valoarea reala a acestora, iar prima de asigurare este stabilita tot prin lege la echivalentul in RON a 20 EUR, respectiv 10 EUR.

Societatea efectueaza analize pe baza factorilor generatori de risc:

- ✓ *riscul de prime:* prima medie, dauna medie, analiza compozitiei portofoliului (PAID S.A. colecteaza informatii privind adresa obiectului asigurat/riscului, elemente structurale, anul constructiei, numarul de etaje, suprafata);
- ✓ *riscul de rezerve:* teste de stres, teste pentru adecvarea rezervelor;
- ✓ *riscul de dauna:* frecventa daunelor, severitatea daunelor, timpul de instrumentare si plata al daunelor, teste de stres, impactul in SCR;
- ✓ *riscul privind portofoliul subscris:* analiza expunerii agregate si analiza compozitiei portofoliului, rata daunei, teste de stres;
- ✓ *riscul privind aparitia evenimentelor catastrofice:* analiza nivelului rezervei de catastrofa, impactul evenimentelor extreme in SCR, teste de stres, estimare PML, analiza rezultatelor modelarii portofoliului de catre brokerii de reasigurare;
- ✓ *riscul retinerii nete:* analiza / scenarii privind retinerea proprie, luandu-se in considerare: estimari actuariale ale expunerii, costul reasigurarii, ratingul companiilor de reasigurare, CQS (credit quality step), apartenenta la grupuri si alte elemente;
- ✓ *riscul de concentrare pe zone vulnerabile:* analiza periodica a nivelului de concentrare pe zone CRESTA (cutremur si inundatii);
- ✓ *riscul determinat de comportamentul asiguratilor:* gradul de cuprindere in asigurare, gradul de reinnoire, estimare new business;
- ✓ *riscul privind neadecvarea protectiei prin reasigurare:* analiza suficientei programului de reasigurare fata de prevederile legale, analiza calitatii reasiguratorilor, analiza transferului de risc.

Concentrarea riscurilor de subscriere

Avand in vedere ca PAID S.A. administreaza sistemul de asigurari obligatorii, care prin natura lui este alcatuit numai din polite PAD, concentrarea este numai pe aceasta linie de afaceri si numai pe sectorul rezidential.

Societatea monitorizeaza periodic concentrarea pe zone vulnerabile (Zone CRESTA).

PAID S.A. urmareste permanent optimizarea programului de reasigurare astfel incat acesta sa ofere o protectie adecvata specificului Societatii.

Riscul de prima si riscul de rezerva reprezinta componente importante ale riscului de subscriere. PAID urmareste o politica de rezervare prudenta/precauta, avand in vedere datele istorice limitate.

Calibrarea rezervelor se face in baza normelor interne si a istoricului acumulat, precum si a implementarii unei rezerve initiale la nivelul daunei medii istorice. Rezultatele obtinute sunt verificate ulterior prin teste run-off. De asemenea, PAID dezvolta scenarii pentru evenimente naturale posibile.

Principalele masuri pentru diminuarea riscului de subscriere:

- ✓ Optimizarea continua a capacitatii programului de reasigurare. Capacitatea programului de reasigurare a crescut la **1 Miliard EUR** incepand cu 01.06.2021;
- ✓ Monitorizarea periodica a expunerii si corelarea nevoii de reasigurare cu protectia oferita de programul de reasigurare si cu nivelul PML estimat pentru determinarea abaterii de la formula standard;
- ✓ Monitorizarea constituirii si adecvarii rezervelor; Teste de adecvare a rezervelor;
- ✓ Analiza compozitiei portofoliului subscris (Tip A/B, expunere pe zone CRESTA, polite emise si in vigoare pe societati/canale de distributie);
- ✓ Monitorizarea si optimizarea continua a timpilor de instrumentare a dosarelor de dauna;
- ✓ Dezvoltarea si implementarea planului de instrumentare a daunelor de catastrofa;
- ✓ Teste cu scenarii catastrofice, analiza impactului evenimentelor extreme in SCR;
- ✓ Analiza nivelului rezervei de catastrofa.

De asemenea, in vederea administrarii eficiente a riscului, PAID S.A. a stabilit praguri de semnificatie si apetitul la risc in cadrul Sistemului de Management al Riscului, acestea fiind monitorizate periodic.

Situatia la data de referinta: 31.12.2022

Cele mai importante/semnificative subcategorii ale acestui risc sunt riscul de prime, riscul de rezerve si riscul de daune (evolutie potential adversa a daunelor, volatilitate si crestere potentiala a frecventei daunelor). Necesarul de capital pentru riscul de subscriere este calculat tinand cont de specificul portofoliului, strategia de afaceri si caracteristicile programului de reasigurare.

Particularitatile portofoliului PAID S.A. date de expunerea la catastrofe naturale genereaza un nivel al riscului de subscriere senzitiv la caracteristicile programului de reasigurare, in special nivelul retinerii proprii.

Prin contractele de asigurare pe care le incheie, Societatea este expusa la riscurile de catastrofe naturale cutremure, inundatii, alunecari de teren. Aceste tipuri de riscuri sunt administrate in mod prudent de catre managementul Societatii, prin programul de reasigurare. Programul si strategia de reasigurare sunt construite tinand cont de strategia de afaceri a Societatii.

Primele de asigurare si sumele asigurate obligatoriu au fost stabilite prin Legea nr. 260/2008 pe baza datelor detinute de Ministerul Administratiei si Internelor si de societatile de asigurare care practicau asigurari facultative ale locuintelor. Prima obligatorie este echivalentul in RON, la cursul BNR valabil la data efectuarii platii, a: 20 EUR pentru locuinte tip A - cu suma asigurata de 20.000 EUR si 10 EUR pentru locuinte tip B - cu suma asigurata de 10.000 EUR. **Prima medie** inregistrata la data de 31.12.2022 a crescut nesemnificativ la **19,56 EUR**, fata de 19,53 EUR la 31.12.2021. Prima medie minima se inregistreaza in judetul Vaslui (17,41 EUR), iar prima medie maxima se inregistreaza in judetul Sibiu (20 EUR).

Pana la data de 31.12.2022 nu au fost inregistrate evenimente catastrofale care sa aiba impact semnificativ asupra Societatii. Totusi Societatea este expusa in situatia producerii unui eveniment catastrofal major, existand riscul ca sa se dovedeasca ca prima a fi inadecvata. Mentionam ca prima de asigurare a fost stabilita prin Legea 260/2008.

Avand in vedere conditiile dificile ale pietei de reasigurare, precum si cresterea costului de inlocuire ca urmare a cresterii ratei inflatiei, este asteptata o crestere a costului cu reasigurarea. Astfel, Societatea a efectuat teste de senzitivitate a primei de asigurare la modificarea costului cu reasigurarea, rezultand o posibila necesitate de revizuire a acesteia in viitor. Conditiile dificile ale pietei de reasigurare sunt datorate atat evenimentelor catastrofale intamplate pe plan international, ce au impactat semnificativ solvabilitatea reasiguratorilor cat si contextului economic actual. Acestea au generat reducerea portofoliilor NatCat, sub presiunea cresterilor masive a preturilor pe programele de retrocesiune. Astfel, capacitatea NatCat disponibila pe piata de reasigurare s-a redus semnifcativ, ceea ce a condus la cresteri importante ale costurilor de reasigurare pentru programele de catastrofa.

Din totalul de **9.587.153** locuinte inregistrate in Romania (conform INS-2021), la data de 31.12.2022 era asigurat un numar de **1.845.208** (in usoara crestere fata de aceeasi perioada a anului trecut: 1.819.113 locuinte), rezultand un **grad de cuprindere in asigurare de 19,25%.** Municipiul Bucuresti impreuna cu Judetul Ilfov au un grad de cuprindere in asigurare de 35,84% si o pondere de 26,18% in total suma asigurata agregat. Judetele cu cel mai mic grad de cuprindere in asigurare sunt Olt (7,64%), Teleorman (8,06%) si Botosani (8,21%).

In 2022, **primele brute subscrise** (nete de anulate) au crescut comparativ cu anul 2021, cu 1,97%, respectiv de la **174.524 Mii RON** la **177.967 Mii RON**.

Pentru a constata **daca rezervele constituite de PAID sunt adecvate**, se efectueaza teste de adecvare. Pana in prezent aceste rezerve s-au dovedit a fi suficiente pentru daunele intamplate (RBNS+IBNR).

Valoarea cheltuielilor cu daunele platite pana la 31.12.2022, inregistra valoarea de **3.783 Mii RON**, din care: 2.964,5 Mii RON despagubiri platite, 435 Mii RON reprezinta costurile de instrumentare a dosarelor de daune si 383 Mii RON reprezinta cheltuielile cu expertizele tehnice si diverse cheltuieli juridice. Rezerva de daune avizate se ridica la 3.247 Mii RON, cu un numar de 609 dosare. In cazul inexistentei la data deschiderii dosarului de dauna a informatiilor necesare pentru estimarea initiala a rezervei de daune, PAID S.A. utilizeaza o rezerva medie initiala determinata pe baza istoricului de despagubiri.

In anul 2022 se constata o scadere a despagubirilor platite pentru inundatii fata de aceeasi perioada a anului trecut, dar despagubirea medie a crescut cu 53%. De asemenea a crescut semnificativ despagubirea medie pe riscul de Alunecari de teren cu 75% fata de 2021.

	2021			2022		
Mii RON	Alunecari de teren	Cutremur	Inundatii	Alunecari de teren	Cutremur	Inundatii
Despagubire medie	**14.43**	**4.14**	**4.89**	**25.22**	**5.80**	**7.48**
Despagubire medie Tip A	14.43	4.23	4.85	27.23	5.74	7.53
Despagubire medie Tip B	14.41	3.42	5.40	7.67	6.16	6.37
Despagubirea medie totala	**5.91**			**9.26**		

Despagubirea medie platita in cursul anului 2022 inregistra valoarea de **9,3 Mii RON**, in crestere fata de anul 2021 (5,9 Mii RON). **Despagubirea medie pe riscuri aferenta platilor din anul 2022:** alunecari de teren: 25,2 Mii RON, cutremur: 5,8 Mii RON si 7,5 Mii RON pentru riscul de inundatii. Despagubirea medie pentru *Alunecarile de teren* este semnificativ mai mare decat despagubirea medie pentru inundatii si cutremur.

Structura despagubirilor_2022

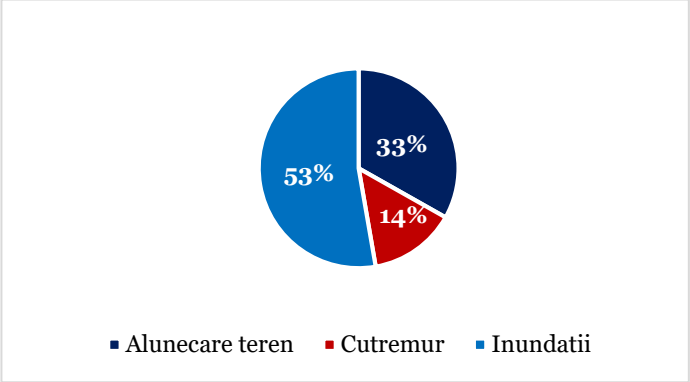

Structura rezervei de daune_31.12.2022

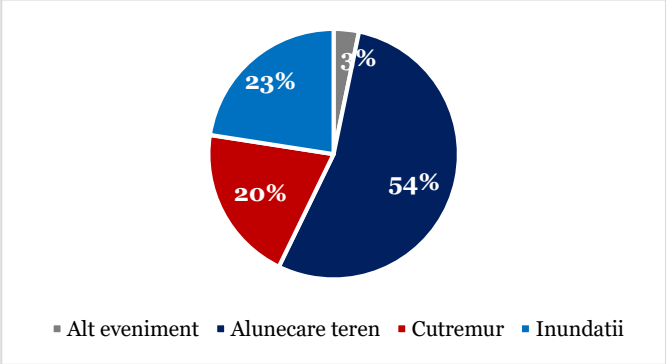

Compozitia portofoliului la 31.12.2022, polite in vigoare:

	Total Locuinte	% PAD in total locuinte	Nr polite in vigoare	%	A	%	B	%
Urban	5.313.188	26.02%	1.382.663	75%	1.363.359	77%	19.304	24%
Rural	4.273.965	10.82%	462.545	25%	401.388	23%	61.157	76%
Total	**9.587.153**	**19.25%**	**1.845.208**	**100%**	**1.764.747**	**100%**	**80.461**	**100%**

Fata de perioada similara a anului 2021, numarul politelor Tip A a crescut cu 1,85% (de la 1.732.754 la 1.764.747), iar cele Tip B au scazut cu 6,83% (de la 86.359 la 80.461). De asemenea se mentine numarul politelor pentru mediul rural in jurul a 460 mii polite (2021: 459.061 la 2022:462.545).

Din portofoliul politelor PAD in vigoare la 31.12.2022, **33%** fac obiectul unor garantii, reprezentand cesiuni in favoarea unor institutii fianciare si de credit. PAID S.A. a avut o crestere a politelor cesionate de 42.031 polite cesionate.

Tip	31 Decembrie 2021		31 Decembrie 2022		Variatie
	Nr polite PAD	%	Nr polite PAD	%	
Portofoliu cesionat	566.578	31,1%	608.609	33,0%	42.031
Portofoliu necesionat	1.252.535	68,9%	1.236.599	67,0%	-15.936
Total	1.819.113	100%	1.845.208	100%	26.095

Cresterea de portofoliu, bazata pe o crestere semnificativa a politelor cesionate are impact direct in cresterea calitatii portofoliului PAID S.A.

Structura portofoliului pe ani de constructie

	31.12.2021		31.12.2022		Variatie 2022 vs 2021	
INTERVAL	numar PAD	Pondere %	numar PAD	Pondere %	Valoric	%
Inainte de 1919	11.019	0,6%	10.711	0,6%	- 308	-2,80%
1919 - 1945	51.534	2,8%	48.781	2,6%	- 2.753	-5,34%
1946 - 1960	116.553	6,4%	111.320	6,0%	- 5.233	-4,49%
1961 - 1970	221.098	12,2%	215.882	11,7%	- 5.216	-2,36%
1971 - 1980	425.344	23,4%	412.561	22,4%	- 12.783	-3,01%
1981 - 1990	308.210	16,9%	309.412	16,8%	1.202	0,39%
1991 - 2000	124.098	6,8%	123.195	6,7%	- 903	-0,73%
2001 - 2010	202.475	11,1%	202.063	11,0%	- 412	-0,20%
2011 - 2020	259.282	14,3%	307.682	16,7%	48.400	18,67%
Dupa 2020	57.712	3,2%	53.711	2,9%	- 4.001	-6,93%
Informatie indisponibila	41.788	2,3%	49.890	2,7%	8.102	19,39%
Total	**1.819.113**	**100%**	**1.845.208**	**100%**	**26.095**	**1,43%**

Fata de 31.12.2021, numarul locuintelor asigurate a crescut cu 26.095 polite. Cea mai mare crestere a fost inregistrata pe segmentul locuintelor costruite in intervalul 2011-2020, respectiv 48.400.

Structura portofoliului pe categorii de constructii

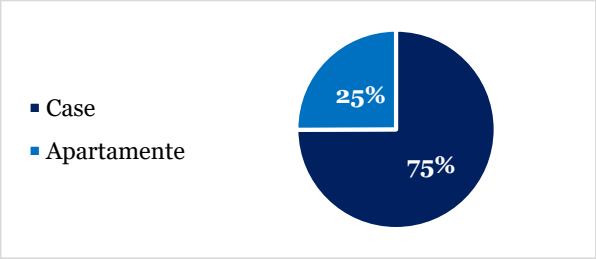

Structura portofoliului in functie de tipul constructiei

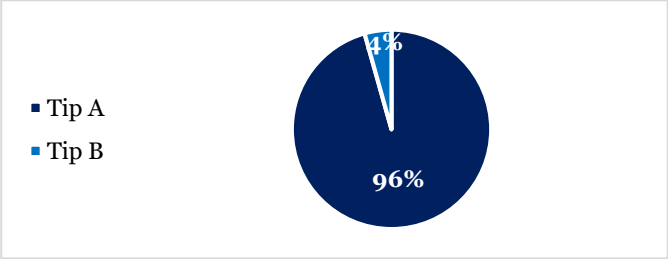

Distributia politelor in vigoare la 31.12.2022 pe zone de risc:

Zonele de risc au fost stabilite in baza coeficientilor prezentati in Anexa X din Regulamentul Delegat nr. 35/2015

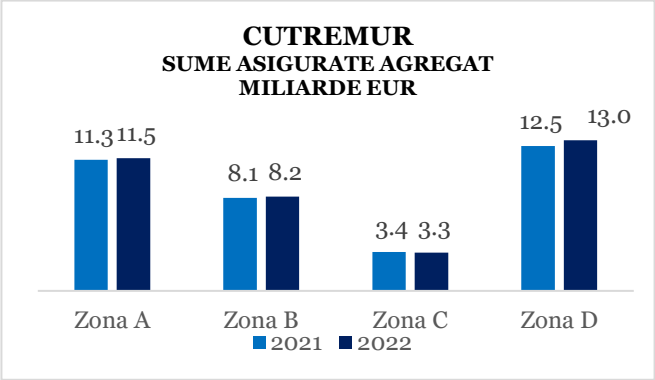

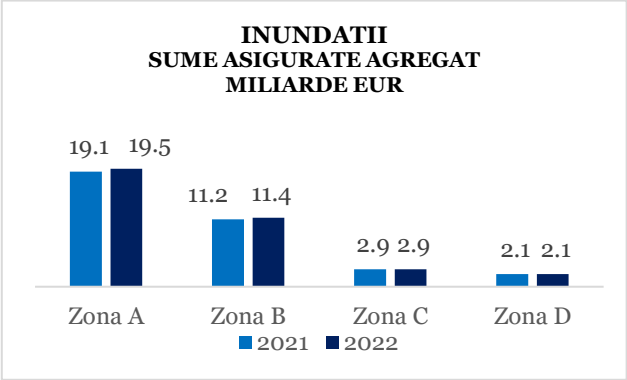

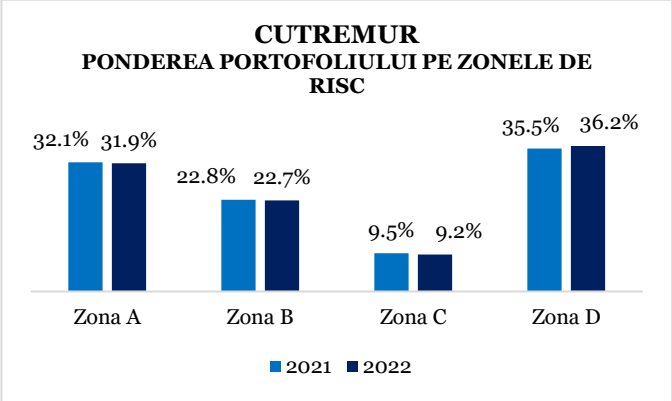

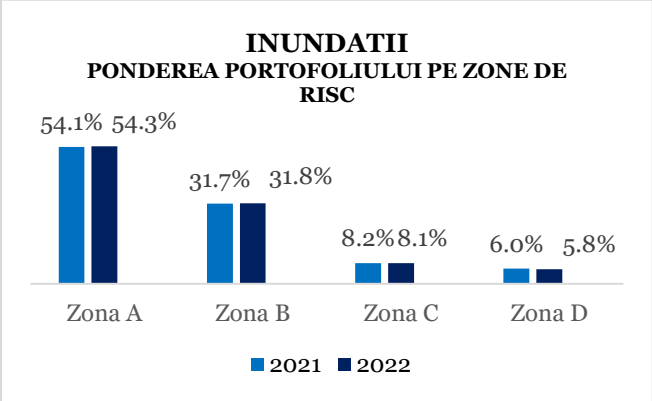

Zona A-risc de cutremur foarte mic: Alba, Arad, Bihor, Bistrita-Nasaud, Botosani, Caras-Severin, Cluj, Constanta, Harghita, Hunedoara, Maramures, Mures, Salaj, Sibiu, Suceava, Tulcea
Zona B-risc de cutremur mic spre mediu: Brasov, Dolj, Gorj, Iasi, Mehedinti, Neamt, Olt, Satu Mare, Teleorman, Timis, Valcea
Zona C-risc de cutremur mediu: Arges, Braila, Covasna, Dambovita, Galati, Giurgiu, Vaslui
Zona D-risc de cutremur ridicat spre foarte ridicat: Bacau, Buzau, Calarasi, Ialomita, Prahova, Vrancea, Bucuresti, Ilfov

Zona A-risc de inundatie mic spre mediu: Alba, Arges, Bistrita-Nasaud, Botosani, Brasov, Buzau, Covasna, Gorj, Harghita, Mures, Prahova, Sibiu, Suceava, Valcea, Bucuresti, Ilfov
Zona B-risc mediu spre ridicat: Arad, Bacau, Bihor, Caras-Severin, Cluj, Constanta, Dambovita, Iasi, Mehedinti, Neamt, Satu Mare, Timis, Vaslui, Vrancea
Zona C-risc de inundatie ridicat: Calarasi, Dolj, Giurgiu, Hunedoara, Maramures, Salaj
Zona D-risc de inundatie foarte ridicat: Braila, Galati, Ialomita, Olt, Teleorman, Tulcea

Reasigurarea are un rol esential in activitatea PAID, fiind achizitionata pentru a oferi protectie, securitate si lichiditate in caz de evenimente majore. Tinand cont de fluctuatiile care pot aparea in decursul unui an in structura portofoliului de asigurari, compania monitorizeaza periodic adecvarea programului de reasigurare la portofoliul preluat in asigurare. PAID urmareste alinierea capacitatii de reasigurare la un nivel la care aceasta sa fie suficienta pentru un eveniment cu perioada de

revenire de 200 ani. Astfel, daca este necesar, sunt demarate negocieri pentru majorarea limitelor necesare protectiei prin reasigurare.

La 31.12.2022 **Dauna maxima probabila pentru riscul de cutremur,** calculata conform cerintelor Solvabilitate II, inregistra valoarea de **598.772 Mii EUR**, iar programul de reasigurare avea o acoperire de **1.000.000 Mii EUR**, fiind aliniat profilului de risc a Societatii. Dauna maxima probabila pentru riscul de cutremur, aliniata la profilul de risc al Societatii, este de 987.286 Mii EUR. Pana in prezent nu au existat evenimente care sa depaseasca retinerea si sa genereze recuperari din reasigurare.

PAID S.A. urmareste prin reasigurare o protectie continua a portofoliului sau, programul de reasigurare fiind reinnoit anual astfel incat sa raspunda cat mai bine nevoilor companiei. Orice decizie legata de programul de reasigurare este analizata in detaliu de catre Comitetul de Reasigurare si prezentata Consiliului de Administratie spre aprobare.

Analiza riscului de subscriere

Evaluarea cantitativa:

Mii RON

CERINTA DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE SUBSCRIERE			Variatie	
	31.12.2021	31.12. 2022	RON	%
SCR prime si rezerve	20.929	19.735	-1.194	-5.7%
SCR lapsare	-	-		
SCR NATCat	71.363	104.366	33.003	46.2%
SCR subscriere	**79.230**	**110.957**	**31.727**	**40.0%**

Fata de perioada similara a anului trecut riscul de subscriere a crescut semnificativ ca urmare a cresterii SCR NatCat (cerinta de capital pentru catastrofe naturale), generat de cresterea retinerii de la 8 Mil EUR la 11 Mil EUR pentru cutremur, respectiv de la 6 Mil EUR la 9 Mil EUR pentru inundatii.

Evaluare calitativa: grad mediu de risc

Senzitivitate la riscul de subscriere

Societatea efectueaza periodic analize de scenarii si teste de stres pentru riscul de subscriere, urmarind impactul in SCR, spre exemplu: cresterea numarului de polite in zone vulnerabile, teste de stres cu evenimente catastrofice, teste de senzitivitate pentru stabilirea retinerii proprii.

C.2. RISCUL DE PIATA

Riscul de piata reprezinta riscul inregistrarii unor pierderi sau riscul de modificare nefavorabila a situatiei financiare, care rezulta, direct sau indirect, din fluctuatiile nivelului si volatilitatii valorilor de piata ale activelor, obligatiilor si instrumentelor financiare.

Pentru PAID SA, subriscurile riscului de piata din formula standard Solvabilitate II sunt: riscul de rata a dobanzii, riscul valutar, riscul privind activele imobiliare, riscul aferent actiunilor, risc de marja credit si riscul de concentrare. Riscul de marja credit si riscul de concentrare sunt tratate impreuna cu riscul de contrapartida in riscul de credit.

Analiza riscului de piata se realizeaza prin prisma urmatoarelor subcategorii:

P1	✓ ***riscul valutar*** consta in probabilitatea de a inregistra pierderi datorate modificarii cursului de schimb al monedei care sta la baza decontarii obligatiilor asumate, generate de scaderea valorii activelor sau de crestere a valorii obligatiilor, denominate in moneda straina;
P2	✓ ***riscul ratei dobanzii*** reprezinta riscul de a suferi o pierdere sau o nerealizare a profiturilor prognozate, datorita variatiei/ volatilitatii ratei dobanzii intr-un sens nefavorabil (pentru toate activele si obligatiile senzitive la astfel de fluctuatii).
P3	✓ ***riscul privind bunurile imobiliare*** – reprezinta riscul expunerii la pierderi rezultate din fluctuatii ale valorii activelor imobiliare/ proprietati.
P4	✓ ***risc aferent actiunilor*** – reprezinta riscul expunerii la pierderi rezultate din volatilitatea valorii actiunilor sau valorii altor active ale Societatii care sunt tratate in submodulul de „risc aferent devalorizarii actiunilor”.

PAID S.A. are in vedere urmatoarele aspecte cu privire la riscul de piata:

- ✓ strategia de investitii a Societatii - clasele de active in care compania este dispusa sa investeasca, limite si responsabilitati;
- ✓ pastrarea unui profil de risc prudent de investitii, respectiv mentinerea unui portofoliu de active bazat pe principiul *„securitate contra profit”*;
- ✓ managementul adecvat al activelor si obligatiilor (ALM);
- ✓ respectarea cerintelor legale privind investitiile;
- ✓ respectarea procesului investitional in conformitate cu reglementarile interne, repartitie echilibrata pe maturitati a activelor investite si monitorizarea expunerilor pe monede/ maturitati;
- ✓ strategia de risc.

Evaluarea riscului de piata

Urmatoarele componente ale riscului de piata sunt evaluate si calculate utilizand metodologia formulei standard: riscul ratei dobanzii, riscul de curs valutar, riscul privind bunurile imobiliare, riscul aferent actiunilor, riscul de marja de credit (spread) si riscul de concentrare.

Metode de analiza

- ✓ *riscul valutar:* volatilitatea cursurilor de schimb valutar; teste de stres/ analize de scenarii; analize privind expunerea valutara; impactul riscului valutar in SCR;
- ✓ *riscul ratei dobanzii:* volatilitatea ratei dobanzii; modificarea curbei randamentelor, valorii de piata ale titlurilor de stat, VaR, analiza de scenarii; impactul riscului ratei dobanzii in SCR;
- ✓ *riscul privind bunurile imobiliare:* impactul riscului privind bunurile imobiliare in SCR (dreptul de folosinta, conform IFRS 16, aferent spatiului inchiriat pentru sediul social al Societatii);

Concentrarea riscurilor de piata

PAID are expunere semnificativa in titluri de stat romanesti, in principal in RON.

Tipuri de active lichide la 31.12.2022	Valoare	Pondere %	Pondere strategie 2022 %
Total titluri de stat (valoare de piata)	316.156.230	70,7%	60%-85%
Total depozite bancare (valoare contabila)	129.076.769	28,9%	10%-30%
Disponibilitati in conturi curente si in casierie	1.894.734	0,4%	0-20%
Obligatiuni Municipale	0		0-5%
Obligatiuni Corporative	0		0-5%
Unitati in fonduri de investitii	0		0-5%
Total active lichide	**447.127.733**	**100%**	

Concentrarea activelor lichide in functie de moneda

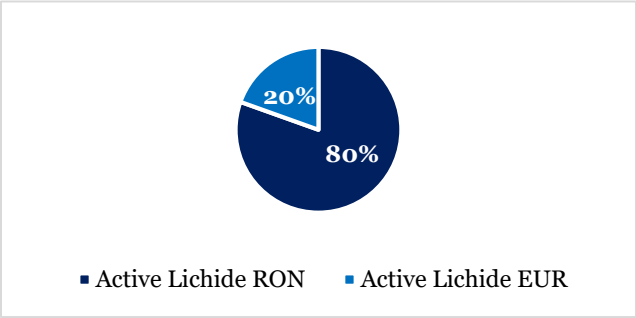

Concentrarea depozitelor pe categorii de rating

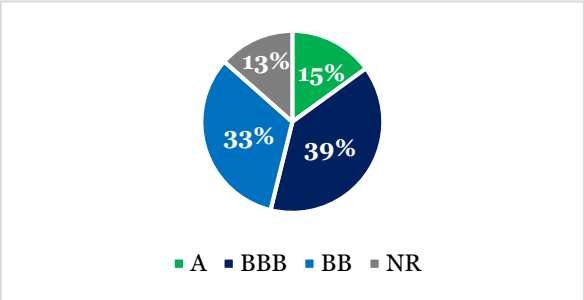

Principalele masuri de diminuare a riscului de piata:

- ✓ Repartitie echilibrata pe maturitati a activelor investite si monitorizarea expunerilor pe monede/ maturitati;
- ✓ Analize ALM, analize privind expunerea valutara;
- ✓ Teste de stres, Analize privind impactul riscului valutar in SCR, impactul ratei dobanzii in SCR.

Situatia la data de referinta: 31.12.2022

PAID mentine riscul de piata la un nivel acceptabil datorita portofoliului de investitii prudent, constituit din titluri de stat si depozite (pe termen scurt). Conform Strategiei de investitii si Procedurii privind investitiile si managementul unor elemente de activ si pasiv, PAID dispune de reguli cu privire la investitii, prin limite pe active si clase de rating.

Riscul valutar: Principalele obligatii ale PAID in valuta sunt reprezentate de primele de reasigurare (42,78% din primele castigate).

PAID are investitii semnificative in titluri de stat romanesti denominate in EUR (24% reprezinta ponderea titlurilor in moneda EUR, in total titluri de stat).

Riscul ratei dobanzii: Chiar daca PAID detine o politica de investitii conservatoare, cu un portofoliu investitional constituit din obligatiuni guvernamentale romanesti si depozite, ca urmare a cresterii curbei randamentelor in contextul inflatiei, pe fondul razboiului din Ucraina, al ascensiunii preturilor combustibililor, produselor energetice si a produselor agro-alimentare, Societatea a inregistrat o diminuare semnificativa a valorii de piata a titlurilor de stat comparativ cu valoarea contabila, atat in RON cat si in EUR, in total 43,8 Mil RON. Aceasta scadere are impact direct in valoarea fondurilor proprii Solvabilitate II ale Societatii.

Investitiile in Titluri de stat la 31.12.2022_Mii RON

Emitent	Moneda	Valoarea contabila	Valoarea de piata 2022	Diferenta valoare de piata-Valoare contabila 2022	
Ministerul de finante	RON	266.528	239.080	(27.448)	-10,30%
	EUR	93.430	77.076	(16.354)	-17,50%
		359.958	**316.156**	**(43.802)**	**-12,17%**

Analiza Riscului de piata

Evaluarea cantitativa:

Mii RON

CERINTA DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE PIATA			Variatie 2022 vs 2021	
	31.12.2021	**31.12.2022**	**RON**	**%**
Risc de piata - rata dobanzii	25.825	33.967	8.142	32%
Risc de piata- actiuni	336	268	(68)	-20%
Risc de piata- imobiliare	438	299	(139)	-32%
Risc de piata-dispersie	13.391	11.545	(1.846)	-14%
Risc de piata- concentrare	25.198	21.986	(3.212)	-13%
Risc de piata- valutar	16.239	14.667	(1.572)	-10%
SCR piata	**45.637**	**48.289**	**2.652**	**6%**

*Riscul ratei dobanzii*_Fata de 31.12.2021, a crescut semnificativ ca urmare, **in special,** a cresterii curbei randamentelor atat pentru RON cat si pentru EUR, dar si a cresterii volumului titlurilor de stat si a cresterii duratei pana la maturitate. Exista o diferenta semnificativa intre valoarea contabila si cea de piata (43,8 Mil RON) cu impact semificativ asupra fondurilor proprii ale Societatii.

*Risc aferent actiunilor*_Fata de 31.12.2021 – a scazut usor ca urmare a modificarii ajustarii simetrice (conform EIOPA).

*Riscul privind bunurile imobiliare*_ Fata de 31.12.2021 – a inregistrat o usoara scadere ca urmare a reducerii duratei contractului de inchiriere in contextul aplicarii IFRS 16.

*Riscul de piata concentrare si dispersie*_Fata de 31.12.2021, a scazut ca urmare a reducerii volumului titlurilor de stat denominate in EUR si a cresterii diversificarii depozitelor bancare.

*Riscul de piata-valutar*_Fata de 31.12.2021, a inregistrat o usoara scadere ca urmare a scaderii volumului titlurilor de stat denominate in EUR.

Evaluare calitativa: *grad mediu de risc*

Senzitivitate la riscul de piata

Societatea efectueaza periodic scenarii de test pentru riscul de piata. Exemple: urmarirea impactului in Cerinta de capital pentru riscul de concentrare si riscul marja de credit in situatia desfiintarii unor depozite dintr-o banca si reorientarea investitiilor catre alte institutii financiare, scaderea ratingurilor bancilor, scaderea ratingului de tara, cresterea curbei randamentelor, deprecierea monedei nationale. Rezultatele testelor indica faptul ca Societatea are capacitatea de a absorbi eventuale socuri.

C.3. RISCUL DE CREDIT

Riscul de credit reprezinta riscul inregistrarii unor pierderi sau de modificare nefavorabila a situatiei financiare din cauza fluctuatiei creditului emitentilor de valori mobiliare, al altor contrapartide si debitori la care sunt expuse societatile. De asemenea, riscul de credit mai poate fi definit si ca riscul inregistrarii de pierderi sau al nerealizarii profiturilor estimate, ca urmare a neindeplinirii de catre debitori (ex. reasiguratori, asiguratori, banci) a obligatiilor contractuale fata de Societate sau ca urmare a descresterii valorii anumitor active, generate de modificarea rating-ului acestora.

Riscul de credit include riscul de contrapartida, riscul de marja de credit si riscul de concentrare a riscurilor de piata.

Riscul de contrapartida pentru expuneri de Tip 1: riscul expunerilor care nu pot fi diversificate si pentru care poate fi stabilit un nivel de rating/ credit al contrapartidelor. Expunerile de acest tip includ contractele de reasigurare si conturile curente. Subcomponentele sale sunt:

- ✓ ***Reasigurare:*** in evaluarea contrapartidelor sunt folosite rating-urile acordate de agentiile de rating S&P, AM Best, Fitch si Moodys (dupa caz). Conform procedurii de reasigurare, nivelul minim de rating pe care trebuie sa il aiba reasiguratorii este „A-„ acordat de una dintre agentiile de rating S&P, AM Best sau Fitch sau ”A3” de Moody’s, orice exceptie de la aceasta conditie facand subiectul unei analize specifice a Comitetului de Reasigurare, decizia acestuia fiind inaintata Consiliului de Administratie spre aprobare.
- ✓ ***Conturi curente la banci:*** riscul de non-performanta a unor obligatii de plati contractuale (default al bancilor - reflecta concentrarea lichiditatilor in conturile deschise la banci).

Pierderea in caz de nerambursare (Loss Given Default) se calculeaza pentru fiecare debitor (single name exposure - grup sau conglomerat financiar) si este egala cu suma pierderilor potentiale ale Societatii aferente expunerilor fata de fiecare contrapartida care face parte din single name exposure.

PAID S.A. nu detine expuneri in securitizari, vehicule investitionale si instrumente derivate.

Riscul de contrapartida pentru expuneri de Tip 2: riscul generat de expunerile care nu sunt acoperite de submodulul de risc de marja de credit, dar care sunt de obicei foarte diversificate si care nu au un rating. Expunerea de tip 2 este egala cu pierderea la nivelul fondurilor proprii de baza, care ar rezulta dintr-o scadere instantanee a activelor Societatii (creante) cu valoarea expunerilor de tip 2 ponderate cu coeficientii de risc.

In procesul de management al riscului de credit, PAID SA elaboreza, urmareste si respecta:

- ✓ strategia Societatii cu privire la activitatea de reasigurare (inclusiv de selectare a reasiguratorilor);
- ✓ prevederile contractuale privind colectarea creantelor de la reasiguratori;
- ✓ prevederile protocoalelor de colaborare privind decontarea borderourilor si colectarea creantelor de la asiguratorii autorizati;
- ✓ strategia de investitii (cu specificarea limitelor pe institutii financiare si rating);
- ✓ strategia de risc;
- ✓ procedurile de selectare a partenerilor contractuali;
- ✓ pastrarea unui profil prudent („siguranta contra profit”), in vederea preintampinarii unor pierderi de contrapartida, prin stabilirea de limite in functie de ratingul diferitelor institutii financiare partenere;
- ✓ cerintele legale.

Analiza riscului de credit se realizeaza prin prisma urmatoarelor subcategorii:

C1	✓ **riscul de reasigurator**, respectiv riscul ca un reasigurator sa fie in incapacitate de a-si indeplini obligatiile financiare, la timp si integral, fata de PAID S.A.; ✓ riscul de declasare/ retrogradare a reasiguratorului;
C2	✓ **riscul neindeplinirii obligatiilor** de catre asiguratorii autorizati/ partenerii contractuali care ar putea intra in incapacitate de plata (chiar si temporar)/ faliment; declinul/deteriorare conditiei de piata a unui partener contractual;
C3	✓ **riscul activelor investite**, respectiv riscul de neindeplinire integrala a obligatiilor contractuale de plata sau riscul modificarilor nefavorabile a bonitatii activelor investite;
C4	✓ **riscul de concentrare**, respectiv riscul cresterii expunerii la pierderi cauzate de concentrarea activelor intr-o institutie financiara/categorie de active sau expunerea prea mare pe o contrapartida;
C5	✓ **riscul de marja de credit,** respectiv riscul de a suferi o pierdere sau o nerealizare a profiturilor prognozate datorita variatiei marjelor de credit peste rata de dobanda fara risc.
C6	✓ **riscul politic,** respectiv riscul ca schimbarile in politicile guvernamentale sau actiunile intreprinse sa afecteaze bonitatea/ solvabilitatea instrumentelor financiare detinute de asigurator.

Evaluarea riscului de credit

In cadrul Societatii, exista analize atat cantitative cat si calitative ale riscurilor, in vederea realizarii unei imagini mai amanuntite a riscurilor si in special pentru identificarea masurilor de atenuare si de control al riscurilor.

Analize pe baza factorilor generatori de risc:

- ✓ *riscul de reasigurator:* analize care au la baza calitatea ratingului si probabilitatea de default; analiza pietei de reasigurare, a contextului geopolitic si gasirea de solutii pentru a diminua riscul generat de reasiguratori (ca urmare a riscului sistemic); monitorizarea ratei de recuperare si a platilor intarziate de la reasiguratori (dupa caz); impactul in SCR contrapartida; stabilire limite pe reasiguratori/ grupuri reasiguratori.

- ✓ *riscul neindeplinirii obligatiilor:* analiza creantelor de la asiguratorii autorizati/partenerii contractuali, dupa caz; monitorizarea ratei de recuperare a creantelor; scenarii de default pentru banci;
- ✓ *riscul activelor investite:* analize bazate pe calitatea ratingului si a expunerii; performanta portofoliului de investitii; analiza scenariilor de declin/ faliment/ incapacitate de plata a emitentilor/ bancilor luand in considerare timpul pana la maturitate al investitiilor;
- ✓ *riscul de concentrare:* procentul de detinere a activelor investite pe institutii financiare; analize privind scenarii pe categorii de active/ instrumente financiare; impactul riscului de concentrare in SCR; teste de stres.
- ✓ *riscul de marja de credit:* analiza cu scenarii bazate pe clase de rating; impactul de marja de credit in SCR;
- ✓ *riscul politic:* analiza titlurilor de stat.

Concentrarea riscurilor de contrapartida:

Cea mai importanta parte a riscului de credit pentru PAID S.A. o reprezinta reasigurarea.

Prin numarul mare de reasiguratori participanti pe program se asigura dispersia riscului, evitandu-se concentrarea lui asupra unui singur sau a unui numar restrans de reasiguratori. Nivelul minim de rating al reasiguratorilor acceptat de PAID este „A-" de la cel putin una dintre agentiile de rating Standard and Poor's, A.M.Best, Fitch sau "A 3" de la Moody's, orice exceptie de la aceasta conditie fiind subiectul unei analize specifice a Comitetului de Reasigurare, decizia acestuia fiind inaintata Consiliului de Administratie spre aprobare.

Concentrarea programului de reasigurare pe ratinguri*:

Programul 2021-2022

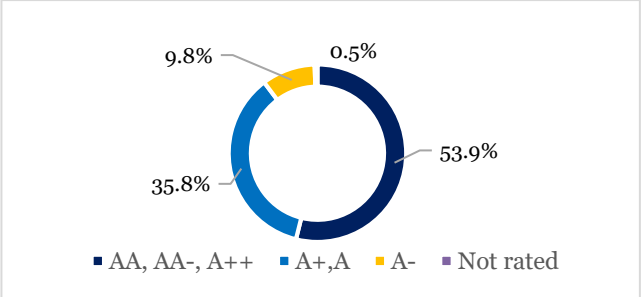

Programul 2022-2023

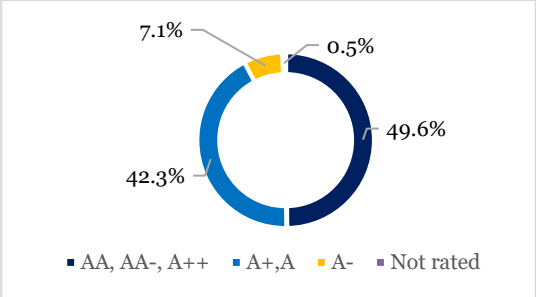

**realizat pe baza ratingurilor acordate de agentiile de rating: S&P, A.M. Best, Fitch si Moody's – first best*

Din punct de vedere al nivelului de risc (Credit Quality Step), toti reasiguratorii se incadreaza in nivelele 1 si 2 de risc.

Principalele masuri de diminuare a riscului de credit:

- ✓ Participarea pe program a reasiguratorilor care au rating minim „A-" de la Standard and Poor's, A.M. Best sau Fitch sau "A3" de la Moody's;
- ✓ Respectarea limitelor de expunere/reasigurator stabilite;
- ✓ Investirea activelor in conformitate cu politica de investitii;
- ✓ Monitorizarea rating-urilor contrapartidelor si propunerea unor masuri de optimizare, dupa caz;
- ✓ Monitorizarea atenta a incasarii borderourilor si a creantelor de la asiguratorii autorizati;
- ✓ Analize de scenarii bazate pe clase de rating, scenarii de default;
- ✓ Planul de risc.

Riscul de credit poate genera risc de lichiditate, ceea ce face ca efectele riscului de credit sa se resimta in eforturile/ costurile de mentinere a fluxului de numerar care pot fi afectat de insolvabilitatea debitorului. De asemenea, riscul de credit poate genera risc de reinvestire, respectiv Societatea nu (re)investeste sumele pe care trebuia sa le primeasca.

Situatia la data de referinta 31.12.2022

Riscul de default generat de reasiguratori este stabil datorita strategiei de reasigurare prudente si a limitelor stricte adoptate de PAID S.A..

Reasigurarea are un rol important in activitatea PAID, fiind achizitionata pentru a oferi protectie, securitate si lichiditate, iar daca este necesar pentru a creste capacitatea de subscriere. PAID S.A. monitorizeaza si controleaza limitele sale pentru expunerea la riscul de credit pentru partile

contractante. Orice decizie si achizitie legata de reasigurare este analizata si autorizata de catre Consiliul de Administratie, in urma propunerii Comitetului de Reasigurare.

Pentru perioada 15 iulie 2021 – 14 iulie 2022 PAID S.A. a avut in vigoare un program de reasigurare, de tip excedent de dauna, cu o capacitate de 1.000.000 Mii EUR pentru riscurile de cutremur, inundatii si alunecari de teren, care era prevazut cu o reintregire gratuita a intregii capacitati, cu exceptia unei cote de 30% din ultimul layer de 50.000 Mii EUR xs 950.000 Mii EUR pentru care reintregirea este 100% prima suplimentara, pro-rata functie de valoarea reintregita. Retinerea maxima pentru riscul de cutremur este de 8.000 Mii EUR, iar pentru riscurile de inundatie si alunecari de teren de 6.000 Mii EUR. Programul de reasigurare CAT XL PAID 2021-2022 include 48 de reasiguratori.

Pentru perioada 15 iulie 2022 – 14 iulie 2023 PAID are la 31.12.2022 in vigoare un program de reasigurare, de tip excedent de dauna, cu o capacitate de 1.000.000 Mii EUR pentru riscurile de cutremur, inundatii si alunecari de teren, care este prevazut cu o reintregire gratuita a intregii capacitati consumate in cazul unui eveniment si o reintregire la 100% prima suplimentara pro-rata functie de valoarea reintregita pentru layer-ele 1 si 2. Retinerea maxima pentru riscul de cutremur este de 11.000 Mii EUR, iar pentru riscurile de inundatie si alunecari de teren de 9.000 Mii EUR. Programul de reasigurare CAT XL PAID 2022-2023 include 49 de reasiguratori.

Deoarece prima de asigurare PAD se achita integral si anticipat, Societatea nu se confrunta cu riscul de neplata al primelor de asigurare de la asigurati. Totusi Societatea poate fi expusa riscului de neincasare a primelor la timp de la asiguratorii parteneri.

Analiza riscului de contrapartida

Evaluarea cantitativa

Mii RON

CERINTA DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE CONTRAPARTIDA			Variatie	
	31.12.2021	**31.12.2022**	**RON**	**%**
SCR Expuneri de tip 1	23.113	24.752	1.639	7%
SCR Expuneri de tip 2	1.182	1.118	-0.064	-5%
SCR Contrapartida	**24.012**	**25.601**	1.589	7%

*SCR Expuneri de tip 1*_Fata de 31.12.2021, a crescut ca urmare a unei usoare cresteri a portofoliului, a ajustarii metodologiei de calcul a efectului de atenuare a riscului si a unei usoare scaderi a ponderii reasiguratorilor cu CQS1.

*SCR Expuneri de tip 2*_ Fata de 31.12.2021, a ramas relativ la acelasi nivel, dat de volumul creantelor de la asiguratori.

Evaluarea calitativa: grad mediu de risc

Senzitivitatea la riscul de credit

Societatea efectueaza periodic analize de scenarii si teste de stres pentru riscul de credit, urmarind impactul in SCR, spre exemplu: teste privind impactul in SCR a diferitelor nivele ale retinerii proprii, teste de faliment pentru banci, neplata creantelor, insolventa unor reasiguratori.

C.4. RISCUL DE LICHIDITATE

Riscul de lichiditate reprezinta riscul de nerealizare a investitiilor si a altor active in vederea decontarii obligatiilor financiare la scandenta.

Politica Societatii cu privire la lichiditati este de a mentine suficiente resurse lichide pentru a-si indeplini obligatiile pe masura ce acestea devin scadente.

Analiza riscului de lichiditate se realizeaza prin prisma urmatoarelor subcategorii:

L1	✓ **riscul privind valoarea de lichidare,** respectiv riscul ca la un moment dat PAID S.A. sa fie nevoita sa lichideze anumite active, la o valoare si in conditii de piata nefavorabile.
L2	✓ **riscul privind comportamentul asiguratilor,** respectiv riscul generat de comportamentul asiguratilor, ce poate determina nevoi suplimentare de lichiditate (ex: nerespectarea obligativitatii legii, implicit nereinnoirea politelor, fraude).
L3	✓ **riscul privind comportamentul asiguratorilor autorizati**, respectiv riscul ca nerespectarea termenelor prevazute in Protocolul de colaborare de catre asiguratorii autorizati sa conduca la nerealizarea cash-flow-lui asteptat (intarzieri in colectarea primelor, frauda, reducerea activitatii asiguratorilor autorizati).
L4	✓ **riscul gestionarii lichiditatilor**, respectiv riscul de gestionare necorespunzatoare a lichiditatilor interne, care include: gestionarea zilnica a numerarului, gestionarea fluxului de numerar pe parcursul anului.
L5	✓ **riscul privind incapacitatea de plata a asiguratorilor autorizati si a reasiguratorilor,** respectiv riscul ca asiguratorii autorizati/ reasiguratorii sa fie incapabili sa-si onoreze obligatiile contractuale.
L6	✓ **riscul aparitiei platilor neprevazute,** respectiv riscul ca nivelul semnificativ al platilor neasteptate sa genereze deficit de lichiditate.
L7	✓ **riscul aparitiei evenimentelor extreme,** respectiv riscul ca un eveniment de natura catastrofica sau extrema sa genereze plati semnificative.
L8	✓ **riscul concentrarii pe zone CRESTA,** respectiv riscul ca un nivel ridicat de concentrare, in conditiile aparitiei unui eveniment, sa conduca la iesiri de numerar semnificative.
L9	✓ **riscul privind timpul de plata al partenerilor contractuali,** respectiv riscul incasarii cu intarziere a platilor/ creantelor.
L10	✓ **riscul de contagiune,** respectiv riscul ca lichiditatea sau alte tipuri de probleme la nivelul actionarilor/ partenerilor contractuali/ industrie sa genereaze probleme de lichiditate pentru PAID SA.
L11	✓ **riscul privind incapacitatea de plata/ falimentul a emitentilor de valori mobiliare sau a bancilor,** respectiv riscul ca emitentii de valori mobiliare sau bancile sa intre in faliment sau in incapacitate de plata, ceea ce duce la scaderea intrarilor de numerar asteptate.

Evaluarea riscului de lichiditate

In cadrul Societatii, se realizeaza si se dezvolta analize cantitative si calitative ale acestor riscuri, in vederea realizarii unei imagini mai amanuntite a riscurilor si in special pentru identificarea de masuri de atenuare a riscurilor si de control a acestora.

Analize pe baza factorilor generatori de risc:

- ✓ *riscul privind valoarea de lichidare*: analize cu teste de stres privind lichiditatea activelor; evaluarea situatiei depozitelor; estimarea impactului in rata de lichiditate/ solvabilitate; analiza privind volatilitatea preturilor titlurilor guvernamentale; analiza volatilitatii cursului de schimb; analiza evolutiei coeficientului de lichiditate;
- ✓ *riscul privind comportamentul asiguratilor:* verificarea realizarii veniturilor din primele de asigurare, comparativ cu valorile prognozate si identificarea cauzelor; analize cu teste de stres–scenarii privind scaderea veniturilor din primele de asigurare prognozate; analiza gradului de reinnoire;
- ✓ *riscul privind comportamentul asiguratorilor autorizati:* analiza gradului de colectare de la asiguratorii autorizati; analiza cu privire la timpul de colectare, a notificarilor catre asiguratori, a creantelor de la asiguratori; identificarea cauzelor privind fluctuatia gradului si a timpului de colectare (dupa caz), gradul de recuperare al creantelor de la asiguratorii aflati in faliment si al expunerilor celor aflati in dificultate/ reputatie negativa;
- ✓ *riscul gestionarii lichiditatilor:* analiza fluxului de numerar;
- ✓ *riscul privind incapacitatea de plata a asiguratorilor autorizati si a reasiguratorilor:* analiza cu teste de stres privind fluxul de numerar si coeficientul de lichiditate; prag de semnificatie aferent expunerii pe reasiguratori;
- ✓ *riscul aparitiei platilor neprevazute*: analiza cu teste de stres privind aparitia unei plati semnificative neprevazute;
- ✓ *riscul aparitiei evenimentelor extreme:* analiza cu teste de stres privind aparitia unor plati semnificative neprevazute, rezultate in urma evenimentelor extreme;
- ✓ *riscul concentrarii pe zone CRESTA:* analiza frecventei si severitatii daunelor; analiza eficientei gestionarii daunelor; calcularea gradului de concentrare pe zone CRESTA; analiza cu teste de stres privind cresterea daunelor;
- ✓ *riscul privind timpul de plata al partenerilor contractuali:* analiza cu teste de stres privind intarzierea platilor; analizarea decalajului de lichiditate;
- ✓ *riscul de contagiune:* analize cu teste de stres pentru creante de la partenerii contractuali;
- ✓ *riscul privind incapacitatea de plata/falimentul emitentilor de valori mobiliare sau a bancilor:* conformitatea cu limitele pe active si clase de rating; analize cu teste de stres luand in considerare scenariile privind incapacitatea de plata a emitentului de valori mobiliare/bancii.

Concentrarea riscului

Riscul de lichiditate este influentat de concentrarea expunerilor la nivel de active si obligatii. PAID S.A. monitorizeaza lunar coeficientul de lichiditate, la 31.12.2022 acesta fiind 137,37. Deoarece costul reasigurarii reprezinta cea mai mare cheltuiala pentru Societate, PAID S.A. monitorizeaza inca un indicator stabilit intern (ICP_RI = index-ul de capacitate plata scadenta urmatoare obligatii reasigurare), menit a indica capacitatea Societatii de acoperire a urmatoarei rate scadente din contractul de reasigurare. La 31.12.2022 acesta fiind de 1,38.

Principalele masuri de reducere a riscului de lichiditate:

- ✓ Monitorizarea indicatorilor de lichiditate: Coeficientul de lichiditate si indicatorul intern ICP_RI;

- ✓ Monitorizarea permanenta a incasarii borderourilor de prime in termenul prevazut in protocol, iar pentru intarzieri la plata, transmiterea de notificari si incasarea creantelor si penalitatilor; accelerarea procesului privind colectarea primelor de la asiguratorii autorizati;
- ✓ Realizarea anuala a unei proiectii tip ALM si monitorizarea acesteia, inclusiv a bugetului de venituri si cheltuieli;
- ✓ Prevederi contractuale privind modul de decontare cu reasiguratorii, in caz de catastrofe naturale;
- ✓ Monitorizarea investitiilor in conformitate cu politica aprobata;
- ✓ Constituirea plasamentelor cu scadente diferite;
- ✓ Monitorizarea dosarelor de dauna si a timpilor de instrumentare a acestora,
- ✓ Implementarea unor masuri privind gestionarea daunelor si a platilor catre asigurati/clienti in cazul evenimentelor catastrofice.

In vederea administrarii eficiente a riscului de lichiditate, PAID SA constituie si mentine permanent:

- ✓ Un portofoliu adecvat de active lichide care sa fie folosit ca sursa de finantare a activitatii;
- ✓ Un portofoliu diversificat. Acest portofoliu trebuie sa fie suficient de solid si cuprinzator pentru a rezista la deprecierea fondurilor implicate in diferite scenarii de criza;
- ✓ Strategia de investitii (pe clase de active si limite);
- ✓ Monitorizarea continua a riscului de lichiditate;
- ✓ Politica privind investitiile si managementul unor elemente de activ si pasiv, inclusiv dispersia investitiilor pe institutii financiare;
- ✓ Planul de risc,
- ✓ Conformitatea cu cerintele legale.

PAID SA realizeaza periodic urmatoarele analize: Proiectia de lichiditate/ cash flow; Calcularea coeficientului de lichiditate si a index-ului de capacitate plata scadenta urmatoare obligatii reasigurare ICP_RI; Teste de stres.

Situatii de criza potentiale care pot afecta lichiditatea Societatii:

- ✓ insuficienta capacitatii de reasigurare in caz de evenimente majore;
- ✓ nivelul ridicat al retinerii proprii in cazul unor evenimente catastrofice succesive;
- ✓ imposibilitatea institutiilor financiare/ guvernamentale de a pune imediat la dispozitia PAID SA lichiditatile solicitate in functie de nevoia de lichiditate;
- ✓ cheltuieli suplimentare neprevazute generate de evenimente catastrofale (expertize, angajare de personal suplimentar, investitii necesare administrarii eficiente in caz de dezastru, consultanta, litigii etc);
- ✓ crize economice/ politice / razboi ca urmare a unor evenimente neasteptate care ar putea afecta semnificativ subscrierea pe termen scurt/mediu;
- ✓ schimbari legislative cu impact asupra portofoliului.

In conformitate cu art. 30 lit b. din Legea 260/2008, pentru sustinerea financiara a PAID S.A., Ministerul Finantelor Publice este autorizat sa contracteze imprumuturi pentru asigurarea resurselor financiare necesare pentru plata compensatiilor necesare in cazul in care pagubele depasesc valoarea maxima care poate fi acoperita din resursele PAID S.A. si de catre societatile de reasigurare in cazul producerii riscurilor asigurate. De asemenea, Ministerul Finantelor Publice este autorizat sa acorde sumele contractate in temeiul prevederilor alin. (1), prin incheierea cu PAID S.A. a unor acorduri subsecvente de imprumut, in conditiile legii.

Situatia la data de referinta: 31.12.2022

Riscul de lichiditate a fost gestionat conform reglementarilor legale si normelor interne. Instrumentele financiare folosite pentru plasamentele disponibilitatilor Societatii au fost depozitele bancare si titlurile de stat. S-a avut in vedere respectarea dispersiei plasamentelor precum si prudenta in alegerea instrumentelor financiare.

PAID dispune de o politica de investitii prudenta, in care predomina *"principiul siguranta contra profit"*.

In prezent, modificarea formulei Coeficientului de lichiditate (prin eliminarea din cadrul obligatiilor a *„50% din partea cedata reasiguratorilor din rezerva bruta de daune"*), in conformitate cu Norma 46/2020, nu afecteaza Societatea, dar in caz de catastrofa naturala, in functie de dimensiunea evenimentului, *PAID se poate confrunta cu o neconformitate temporara* data de nerecunoasterea in formula de calcul a partii cedate in reasigurare din rezervele de dauna, in contextul in care capacitatea programului de reasigurare al PAID este semnificativa (1 Mld EUR).

Pentru o buna gestionare a riscului de lichiditate, PAID urmareste doi indicatori de lichiditate, astfel:

1. Coeficientul de lichiditate, stabilit si calculat conform metodologiei ASF:

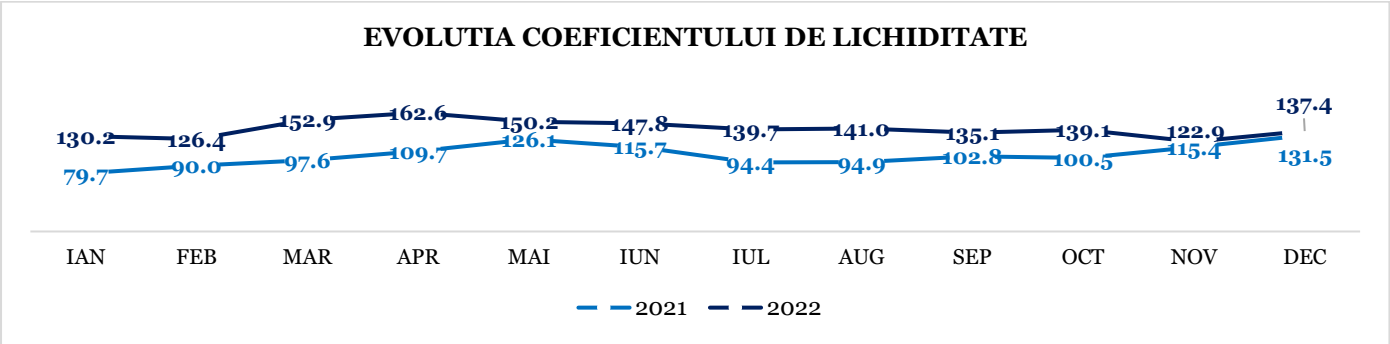

2. Index-ul de capacitate plata scadenta urmatoare obligatii reasigurare ICP_RI, stabilit si calculat conform metodologiei interne PAID (indicator stabilit intern deoarece costul reasigurarii reprezinta cea mai mare cheltuiala pentru Societate):

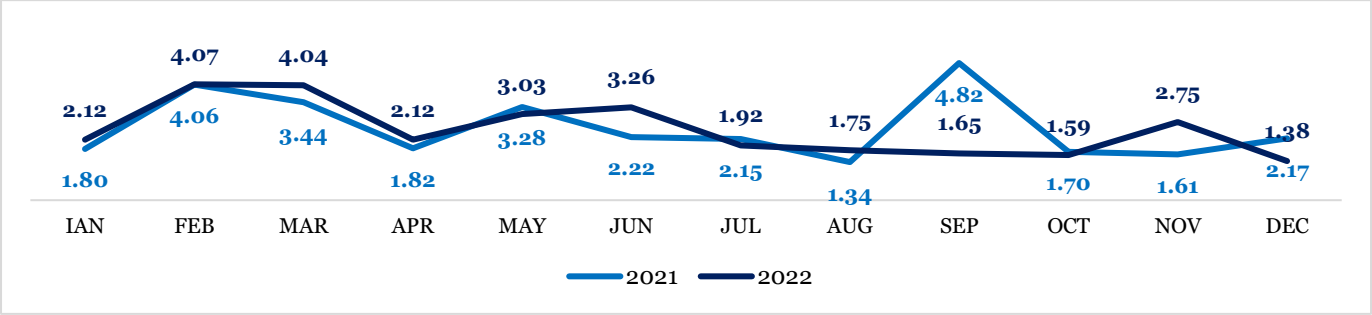

Analiza riscului de lichiditate

Evaluare cantitativa: Desi Riscul de Lichiditate nu este evaluat in formula standard, la nivelul Societatii se realizeaza o monitorizare pe baza coeficientilor/indicatorilor de lichiditate.

Evaluare calitativa: grad scazut de risc

Senzitivitate la riscul de lichiditate

Pentru Coeficientul de lichiditate Societatea efectueaza teste de senzitivitate cu scopul evaluarii capacitatii PAID S.A. de a respecta cerintele de lichiditate. De asemenea, in scopul evaluarii lichiditatii pe termen scurt, Societatea efectueaza teste de stres pentru Index-ul de capacitate plata scadenta urmatoare obligatii reasigurare ICP_RI, spre exemplu: teste de stres privind lichiditatea activelor, scenarii privind incapacitatea de plata a bancii; teste de stres pentru plati neasteptate; teste de stres privind aparitia unor plati semnificative neprevazute, in urma evenimentelor extreme.

C.5. RISCUL OPERATIONAL

Riscul operational reprezinta riscul inregistrarii unor pierderi din cauza unor procese interne inadecvate sau a unor disfunctionalitati, a personalului sau a sistemelor proprii ori a unor evenimente externe. Analiza riscului operational se realizeaza prin metode calitative aplicate informatiilor raportate de compartimentele Societatii. Evenimentele si situatiile raportate sunt descrise in Matricea Riscului Operational si in Registrul Riscurilor.

Analiza riscului operational se realizeaza prin prisma urmatoarelor subcategorii:

O1 ✓ *riscul privind sistemul informatic*, riscul ca nefunctionarea corecta a sistemelor informatice sa afecteze capacitatea Societatii de a-si desfasura activitatea curenta. Acest risc include riscurile privind disponibilitatea infrastructurii si aplicatiilor IT, confidentialitatea datelor, integritatea datelor, controlul modificarilor din aplicatiile IT, functionarea corespunzatroare (fara erori si conform specificatiilor de business) a aplicatiilor IT, managementul utilizatorilor si accesul la sistemele informatice, atacuri informatice;

O2 ✓ *riscul privind externalizarea activitatilor,* respectiv riscul generat de activitatile externalizate in legatura cu calitatea serviciilor furnizate Societatii, costurile si incapacitatea partenerilor externi de a-si onora obligatiile in conformitate cu conditiile contractuale;

O3 ✓ *riscul privind resursele umane,* respectiv riscul ca Societatea sa nu fie in masura sa obtina si sa mentina personal suficient, cu pregatire si experienta corespunzatoare;

O4 ✓ *riscul aparitiei evenimentelor extreme si instrumentarea daunelor in caz de dezastru major,* respectiv riscul de a avea pierderi neasteptate cauzate de producerea unor evenimente extreme, coroborat cu faptul ca in caz de calamitate va exista riscul intarzierii constatarii daunelor, datorat insuficientei numarului de inspectori de daune.

O5 ✓ *riscul privind gestionarea controlului,* respectiv riscul ca Societatea sa nu detina un sistem adecvat de gestionare a controalelor, nefiind astfel in masura sa monitorizeze actiunile necorespunzatoare ale reprezentantilor sai;

O6 ✓ *riscul de non-conformitate/ juridic,* respectiv riscul ca Societatea sa nu respecte prevederile legale si/sau contractuale, sau sa le aplice defectuos avand un impact negativ asupra operatiunilor sau situatiei Societatii. Acest sub-risc include si conformitatea sistemului informatic cu reglementarile legale in vigoare.

O7	✓ *riscul de modelare si de calitate a datelor,* respectiv riscul de pierdere care poate rezulta din neadecvarea modelelor sau utilizarea lor necorespunzatoare si ale caror rezultate constituie baza in procesul decizional;
O8	✓ *riscul de proiect,* respectiv riscul ca proiecte majore sa nu livreze rezultatele dorite la timp, sau sa inregistreze calitate inferioara sau depasirea bugetului planificat;
O9	✓ *riscul de eroare umana,* respectiv riscul aferent erorilor umane (greseli neintentionate sau decizii eronate ale angajatilor in cadrul activitatilor derulate);
O10	✓ *riscul de frauda,* respectiv pierderi aferente fraudelor interne si externe (exemple: fraude privind emiterea politelor, fraude realizate de asigurati/ beneficiari, fraude realizate de catre angajati sau reprezentantii asiguratorilor, etc);
O11	✓ *riscul de conduita,* riscul pentru clienti, asiguratori, sectorul asigurarilor, care provine din desfasurarea activitatilor societatilor si/sau intermediarilor intr-un mod care nu asigura un tratament corect si echitabil clientilor.

Evaluarea riscului operational

In cadrul Societatii se realizeaza periodic analize atat cantitative cat si calitative ale riscurilor, in vederea realizarii unei imagini mai amanuntite a riscurilor si in special pentru identificarea masurilor de atenuare si de control al riscurilor. Riscul operational este evaluat cantitativ utilizand formula standard. In conformitate cu formula standard, riscul operational este dependent de nivelul primelor castigate si de volumul rezervelor tehnice nete, tinandu-se cont doar de volumul de activitate al Societatii. Aceasta abordare nu ofera informatii asupra cauzelor si efectelor asociate riscului operational. Riscul Operational este analizat prin metode calitative aplicate informatiilor raportate de compartimentele Societatii. In matricea riscului operational sunt cartografiate riscurile operationale, masurile recomandate pentru atenuarea riscului, masurile deja implementate, evaluarea riscului rezidual (pe baza estimarilor privind severitatea si frecventa). Matricea riscurilor operationale se actualizeaza periodic.

Pentru un management eficient al riscului operational Societatea elaboreaza, respecta si mentine:

- ✓ Proceduri generale privind resursele umane, inclusiv planul de succesiune;
- ✓ Proceduri de control intern/ audit intern;
- ✓ Planul de continuitate a activitatii in caz de dezastru (BCP);
- ✓ Evidenta pierderilor provenite din evenimente de tip operational (IT, resurse umane, fraude);
- ✓ Modul/fluxul activitatii de solutionare a daunelor si reclamatiilor;
- ✓ Gestiunea contractelor privind serviciile externalizate;
- ✓ O distinctie clara intre cauzele, evenimentele si urmarile cu importanta majora, pentru ca fiecare dintre aceste categorii sa poata fi folosita ca punct de plecare in analiza riscului operational;
- ✓ Conformitatea cu cerintele interne si legislative.

Principalele masuri pentru reducerea riscului operational:

- ✓ Optimizarea continua a echipamentelor, sistemelor si aplicatiilor IT;
- ✓ Testarea aplicatiilor/ modificarilor/ versiunilor anterior punerii in productie;
- ✓ Misiuni de audit/ control, teste de penetrare;
- ✓ Testarea periodica a functionalitatii BCP;
- ✓ Monitorizarea serviciilor externalizate si optimizarea acestora;
- ✓ Actualizarea anuala a planurilor alternative privind activitatile externalizate;

- ✓ Finalizarea planului de instrumentare a daunelor de catastrofa, implementarea acestuia la nivel national si pregatirea sistemului informatic pentru situatia de catastrofa pe arii extinse;
- ✓ Monitorizarea proiectelor (timp, functionalitate, integralitate, buget);
- ✓ Dezvoltarea de solutii IT / procesare automata pentru reducerea riscului de eroare umana;
- ✓ Identificarea necesitatilor cu privire la resurse (umane, financiare, aplicatii etc).

Controlul riscului operational

- ✓ *riscul privind sistemul informatic*, prin existenta si functionalitatea planurilor de backup: Disaster Recovery, Business Continuity Plan, controale ale sistemului informatic si ale aplicatiilor, existenta planurilor alternative, respectarea procedurilor specifice Compartimentului IT, actualizarea cadrului procedural privind sistemul IT; monitorizarea indicatorilor de control si risc, efectuarea periodica a testelor de penetrare, testarea periodica a BCP, imbunatatirea continua a sistemului de securitate si inrolarea unui ofiter de securitate informatica (CISO), controale ale sistemelor si aplicatiilor informatice, misiuni de audit, alinierea guvernantei aferente sistemelor informatice la prevederile Normei 25/2021;
- ✓ *riscul privind externalizarea activitatilor,* prin implementarea si respectarea procedurilor de selectie si evaluare a Societatii care urmeaza sa preia activitatea externalizata, cu indeplinirea cerintelor legale privind externalizarea, existenta planurilor de backup si/sau a unor variante alternative;
- ✓ *riscul privind resursele umane*, prin proceduri de resurse umane (recrutare personal, instruire personal, cod etic, contracte de munca, remunerare, formare profesionala, prevederi telemunca, etc), calibrarea si actualizarea organigramei in functie de activitatile desfasurate;
- ✓ *riscul aparitiei evenimentelor extreme si instrumentarea daunelor in caz de dezastru major*, prin existenta planurilor de backup, Disaster Recovery, Business Continuity Plan, incheierea de protocoale cu firme specializate in instrumentarea dosarelor de daune si introducerea unor clauze de prioritizare, implementarea unui plan de instrumentare a daunelor de catastrofa la nivel national;
- ✓ *riscul privind gestionarea controlului,* prin efectuarea controalelor/ auditurilor interne, respectarea procedurilor interne specifice fiecarei activitati desfasurate in cadrul Societatii;
- ✓ riscul de non-conformitate/juridic, prin monitorizarea permaneta a legislatiei, aducerea la cunostinta angajatilor a modificarilor intervenite, conformitatea procedurilor interne cu legislatia in vigoare, avizarea de catre Ofiterul de Conformitate/ Compartimentul Juridic a contractelor care angajeaza Societatea;
- ✓ *riscul de modelare si de calitate a datelor*, norme si proceduri specifice pentru compartimentele care utilizeaza modele/ rezultate ale modelarilor de portofoliu; evaluarea calitatii datelor;
- ✓ *riscul de proiect*, prin monitorizarea stadiului de implementare al proiectelor, a timpului de implementare, a calitatii asteptate, incadrarea cheltuielilor in BVC; introducerea pozitiei de manager de proiect in organigrama Societatii;
- ✓ *riscul de eroare umana*, prin introducerea de validari in aplicatia IT, verificari si controlale periodice, alte chei de control folosite;
- ✓ *riscul de frauda*, prin existenta unui proces de prevenire a fraudelor, furtului, neloialitatii, coruptiei, contabilitatii false; sesizarea si analizarea suspiciunilor de frauda;
- ✓ *riscul de conduita*, respectarea Codului etic, a principiilor de bune practici in asigurari, monitorizarea timpilor de instrumentare al daunelor, proces eficient de gestionare al daunelor si reclamatiilor, analiza reclamatiilor, analiza litigiilor, tratament echitabil si nediscriminator, transparenta, confidentialitate, prevederi privind conflictul de interese, oferirea de consultanta inainte si pe parcursul contractului (dupa caz), satisfactia clientilor, monitorizarea prin sondaj a

call center-ului, atitudine pro-client, politici cu privire la respectarea datelor cu caracter personal, etc.

Situatia la data de referinta: 31.12.2022

Toate riscurile operationale sunt identificate si evaluate in matricea riscurilor operationale, acestora fiindu-le asociate actiuni recomandate de gestionare/tratament a riscului si actiuni deja implementate pentru diminuarea/ controlul riscului. Se evalueaza riscul rezidual, si nu cel inerent. Evaluarea se face anual, iar monitorizarea se realizeaza cel putin semestrial. In cazul in care riscurile nu mai sunt de actualitate/ nu mai fac obiectul evaluarii, acestea vor fi eliminate din matricea riscurilor operationale.

Unul din cele mai mari riscuri operationale identificate de Societate il reprezinta *Instrumentarea daunelor in caz de dezastru major,* generat de numarul mare de daune, insuficienta resurselor umane si diversitatea metodologiilor de lucru ale asiguratorilor la nivel de piata. In vederea reducerii acestui risc si a optimizarii procesului de instrumentare a daunelor ca urmare a unui eveniment major de catastrofa naturala PAID S.A. a accelerarat dezvoltarea *Planului de instrumentare a daunelor de catastrofa*. Principalele obiective urmarite sunt: cresterea capacitatii de raspuns a pietei, reducerea timpilor de instrumentare, cresterea gradului de automatizare si digitalizare, atenuarea deficitului de resurse umane, crearea cadrului legislativ necesar, optimizarea costurilor operationale, cresterea capacitatii de monitorizare. In acest proiect participa reprezentanti ai UNSAR si ai societatilor de asigurari.

Anual, Societatea realizeaza prin Compartimentul Tehnologia Informatiei evaluarea interna a riscurilor operationale generate de sistemele informatice, in conformitate cu Norma ASF nr. 4/2018, privind gestionarea riscurilor operationale generate de sistemele informatice utilizate de entitatile autorizate/avizate/inregistrate, reglementate si/sau supravegheate de ASF (cu modificarile si completarile ulterioare), identificandu-se anumite vulnerabilitati pe care Societatea le gestioneaza si atenueaza.

In 2022 s-au efectuat instruiri pe tema sanatatii si securitatii in munca (instruiri periodice SSM si SU, instructaje in domeniul apararii impotriva incendiilor, exercitii privind simularea evacuarii in caz de cutremur si incendiu).

Analiza riscului operational

Evaluare cantitativa

Mii RON

CERINTA DE CAPITAL PENTRU RISCUL OPERATIONAL			*Variatie*	
	31.12.2021	31.12.2022	RON	%
SCR Operational	**5.145**	**5.289**	**144**	**2,80%**

Evaluarea calitativa: grad mediu de risc

Senzitivitate la riscul operational

Pentru a testa sensibilitatea la riscul operational, Societatea efectueaza diferite teste, printre care exemplificam: testarea planului de continuitate - DR (mutarea aplicatiilor pe locatia secundara din Cluj), Modul de actiune in caz de criza a Echipei de Management al Crizei, exercitii de evacuare in caz de cutremur si proceduri de actiune in caz de incendiu.

C.6. ALTE RISCURI SEMNIFICATIVE

C.6.1. RISCUL REPUTATIONAL

Riscul reputational reprezinta posibilitatea inregistrarii de pierderi sau a nerealizarii profiturilor estimate, ca urmare a deteriorarii imaginii si/sau a managementului Societatii (publicitatii negative) care conduce la lipsa increderii publicului in integritatea Societatii; Nivelul de incredere este legat de actualii si potentialii clienti, investitori, parteneri de afaceri, supraveghetori.

Riscul reputational este in directa legatura cu riscul operational, avand solutii comune de limitare ale acestora. Odata pierduta, imaginea se reface foarte greu, iar scaderea prestigiului poate avea consecinte grave in activitatea Societatii. Un risc reputational reprezinta adesea un declansator al altor riscuri.

Analiza riscului reputational se realizeaza prin prisma urmatoarelor subcategorii:

R1	✓ *riscul generat de publicitate negativa,* respectiv riscul ca publicitatea negativa – justificata sau nu – sa poata afecta reputatia PAID S.A.;
R2	✓ *riscul generat de comportamentul asiguratorilor autorizati,* respectiv riscul ca asiguratorii autorizati parteneri sa actioneze intr-un mod nepotrivit care sa influenteze dezvoltarea PAID S.A.;
R3	✓ *riscul generat de comportamentul angajatilor,* respectiv riscul ca angajatii sa actioneze intr-o maniera nepotrivita care sa conduca la: deteriorarea reputatiei Societatii, lipsa de incredere a clientilor sau potentialilor clienti sau la pierderi financiare;
R4	✓ *riscul de non-conformitate,* respectiv riscul de neconformitate cu legile, regulile, practicile si reglementarile in vigoare;
R5	✓ *riscul privind prejudicierea reputatiei prin contagiune,* respectiv riscul ca problemele de ordin reputational cu care se confrunta o societate actionara si/sau partenera sa afecteze, in cele din urma, reputatia PAID S.A.;
R6	✓ *riscul privind gradul de cuprindere in asigurare,* respectiv riscul de a avea un grad scazut al ratei de penetrare provenit din nerespectarea de catre destinatari a prevederilor Legii 260/2008.

Pentru o buna gestionare a riscului reputational, PAID S.A. elaboreaza/respecta si mentine permanent:

- ✓ o atitudine proactiva, orientata spre client
- ✓ o buna desfasurare a activitatii, in conformitate cu valorile si principiile de afaceri ale Societatii;
- ✓ cele mai bune practici si principii in vederea protejarii clientilor, angajatilor si pentru a raspunde asteptarilor actionarilor si misiunii pentru care a fost infiintata Societatea;
- ✓ conformitatea cu cerintele legale si cu reglementarile interne;
- ✓ standarde ridicate de etica si profesionalism;
- ✓ asigurarea succesului afacerii pe termen lung, prin cresterea gradului de cuprindere in asigurare, contribuind astfel la reconstructia fondului rezidential in caz de eveniment major;
- ✓ criterii privind selectia partenerilor de afaceri/ partenerilor carora li se externalizeaza activitati/ contrapartidelor.

Prin profilul riscului reputational, Societatea urmareste riscul reputational prin:

- ✓ Monitorizarea atenta a contractelor de asigurare si a instrumentarii dosarelor de dauna;

- ✓ Monitorizarea petitiilor si litigiilor;
- ✓ Monitorizarea instrumentarii dosarelor de dauna, a platilor si implicit a timpilor de instrumentare;
- ✓ Monitorizarea atenta a creantelor;
- ✓ Monitorizarea presei: scrisa, audio, on-line si a platformelor de social media;
- ✓ Monitorizarea gradului de cuprindere in asigurare si a gradului de reinnoire.

Principalele masuri pentru reducerea riscului reputational:

- ✓ Continuarea campaniei de comunicare si informare;
- ✓ Monitorizarea continua a reclamatiilor primite de la clienti si a cauzelor care stau la baza dosarelor litigioase;
- ✓ Monitorizarea continua a mass-media si social media;
- ✓ Livrarea catre stakeholderi a unor mesaje clarificatoare referitoare la activitatea PAID S.A. cu prilejul conferintelor de profil;
- ✓ Realizarea de workshopuri pe diverse tematici intre reprezentantii PAID S.A. si cei ai asiguratorilor autorizati;
- ✓ Gestionarea riscului de non-conformitate astfel incat acesta sa nu creeze risc reputational;
- ✓ Promovarea unor actiuni care privesc modificarea cadrului legal, inclusiv de implementare si aplicare a legii;
- ✓ Urmarirea eficientizarii activitatii PAID cu institutiile statului (Monitorizarea accesarii site-ului PAID de catre primarii, Buletine informative catre primarii, etc).

Situatia la data de referinta: 31.12.2022

Petitii: In ceea ce priveste relatiile cu clientii se considera ca un indicator important il reprezinta situatia petitiilor/reclamatiilor. In conformitate cu prevederile Normei ASF nr. 18/2017, in vederea asigurarii transparentei modului de inregistrare si solutionare a petitiilor Societatea are deschis si mentine un registru unic de petitii in format electronic securizat, in care inregistreaza toate petitiile primite. De asemenea, PAID S.A. detine o procedura scrisa de primire si solutionare a reclamatiilor, ultima actualizare a fost la data de 22.11.2021. In anul 2022 s-a inregistrat un total de 16 de petitii, din care 2 au fost intemeiate.

Litigii: La 31.12.2022 PAID S.A. avea pe rolul instantelor un numar de 28 de dosare (22 Fond, 6 apel/ recurs), cu o valoare a pretentiilor de 2.118 Mii RON.

Timpul mediu de instrumentare: PAID a dezvoltat cu societatile un proiect de monitorizare a timpului mediu de instrumentare al dosarelor de dauna, de la data avizarii de catre asigurat pana la data platii despagubirii. Obiectivul stabilit de Consiliul de Administratie este ca 90% din dosarele de dauna avizate in anul de raportare, sa fie finalizate in cel mult 75 zile de la avizare. Obiectivul a fost atins in anul 2022, **98%** din dosarele de dauna indeplinind aceasta conditie, iar timpul mediu de instrumentare al dosarelor de dauna avizate in 2022 a fost de **44** de zile, pentru dosarele finalizate prin plata despagubirii si de **40 de** zile pentru dosarele finalizate prin respingere. Principalele cauze care influenteaza timpii de instrumentare sunt:

- ✓ Confirmarea cu intarziere/ lacunara a evenimentului asigurat de catre autoritatile competente;
- ✓ Depunerea cu intarziere de catre asigurati a documentelor solicitate;
- ✓ Existenta problemelor in ceea ce priveste documentele de proprietate (lipsa actelor de proprietate, mosteniri nedezbatute etc);

- ✓ Transmiterea cu intarziere de catre asiguratori catre asigurati a instiintarilor/recomandarilor conform solicitarilor PAID.

In vederea administrarii riscului privind publicitatea negativa, Societatea monitorizeaza media (scrisa, audio-video, on-line), iar rezultatele pentru 2022: au fost publicate 972 materiale despre PAID, din care 18,21% din aparitii au avut un ton pozitiv, 80,45% un ton neutru, iar 1,34% un ton.

Cresterea gradului de cuprindere in asigurare depinde pe de o parte de cadrul legislativ (aplicarea si/sau modificarea legislatiei primare si secundare), iar pe de alta parte de: cresterea gradului de constientizare al populatiei, managementul reinnoirilor, campanii de vanzare PAD prin distribuitorii existenti, dezvoltarea prin noi canale de distributie, vanzare on-line, implicarea autoritatilor locale si regionale in eforturile de promovare a beneficiilor asigurarii locuintei impotriva dezastrelor naturale.

Analiza Riscului reputational

Evaluarea cantitativa: Riscul reputational nu este cuantificat in cerinta de capital de solvabilitate a Societatii din formula standard. In anumite situatii riscul reputational poate avea impact in indicatorii Societatii.

Evaluarea calitativa: grad mediu de risc

C.6.2. RISCUL STRATEGIC

Riscul strategic reprezinta riscul care deriva din incapacitatea Societatii de a pune in aplicare planuri de afaceri adecvate conditiilor de piata, din luarea de decizii deficitare privind activitatea sa, din alocarea de resurse la nivel suboptimal sau din incapacitatea de a se adapta suficient de rapid schimbarilor din mediul de afaceri;

Riscul strategic poate rezulta si dintr-o strategie incoerenta sau nerealista in vederea dezvoltarii viitoare a Societatii.

Ca urmare a perturbarilor care au loc la nivel mondial cu impact direct asupra pietei financiare (generand crize suprapuse in urma: pandemiei COVID 19, inflatiei accelerate, conflictului din Ucraina, crizei energetice si schimbarile climatice) PAID S.A. a introdus un nou subrisc in riscul strategic, respectiv riscul sistemic.

Subcategoriile riscului strategic

ST1	✓ *riscul de neadecvare a strategiei la conditiile de piata,* respectiv urmarirea oportunitatilor si recunoasterea evenimentelor negative, planificarea defectuoasa, obiective neclare;
ST2	✓ *riscul de implementare defectuoasa a strategiei/ deciziilor,* respectiv riscul generat de implementarea defectuoasa din punct de vedere cantitativ si/sau calitativ a strategiei/ deciziilor apartinand conducerii administrative/executive de catre entitatile subordonate (ex. decizii abuzive, decizii neclare si necorelate cu procesele interne si ale furnizorilor externi, inexistenta/ insuficienta resurselor - inclusiv cantitatea si calitatea acestora);
ST3	✓ *riscul privind nivelul fondurilor proprii, inclusiv atragerea de capital suplimentar in caz de neindeplinire a cerintei de solvabilitate* ➢ Limitarea categoriilor de actionari la asiguratori; ➢ Limitarea detinerii de actiuni la maxim 15% din capitalul social;

	➢ Apetit la risc ridicat in comparatie cu existenta si estimarea fondurilor proprii.
ST4	✓ *riscul de schimbare in mediul de afaceri*, respectiv riscul ca schimbarea mediului de afaceri sa afecteze capacitatea Societatii de a-si desfasura activitatea;
ST5	✓ *riscul de lipsa de reactivitate,* respectiv riscul ca membrii conducerii administrative/ executive sa nu reactioneze la factorii care afecteaza capacitatea Societatii de a-si desfasura activitatea;
ST6	✓ *riscul generat de neinlocuirea actionarilor aflati in faliment,* PAID are nevoie de sustinerea unor actionari puternici care sa poata oricand sprijini compania in cazul in care acest lucru este necesar;
ST7	✓ *riscul sistemic,* riscul de perturbare a sistemului financiar care poate genera consecinte negative grave pentru economia reala (pieta interna si externa, dupa caz) cu impact asupra activitatii PAID, in special riscul cresterii semnificative a costului programului de reasigurare si riscul scaderii valorii activelor Societatii in contextul imposibilitatii ajustarii primei.

Evaluarea riscului

Aceasta categorie de risc este dificil de evaluat, realizandu-se prin metode calitative, bazate pe ipoteze sau scenarii sau pe opinia unui expert.

Pentru riscul strategic Specificatiile tehnice ale Directivei Solvabilitate II nu prevad calculul cerintei de capital de solvabilitate. Riscul strategic nu este cuantificat in cerinta de capital de solvabilitate a Societatii.

O serie de evaluari generale ale posibilelor schimbari in pozitia de solvabilitate, rezultate din deviatii de la o parte din ipotezele de baza ale strategiei PAID, sunt realizate ca parte a procesului ORSA.

Pentru gestionarea eficienta a riscului strategic, PAID elaboreaza, respecta si mentine:

✓ Strategia Societatii pe o perioada determinata de timp;
✓ O monitorizare a aspectelor mentionate in strategie;
✓ O monitorizare a progresului Societatii;
✓ Conformitatea cu cerintele interne si legislative.

Principalele masuri pentru reducerea riscului strategic:

✓ Analiza mediului macroeconomic aferent sectorului de asigurari;
✓ Analiza si verificarea periodica a ipotezelor luate in considerare la elaborarea strategiei;
✓ Reevaluarea strategiei atunci cand se constata o abatere semnificativa de la ipotezele initiale;
✓ Monitorizarea schimbarilor legislative si a impactului acestora in activitatea PAID S.A.;
✓ Adaptarea activitatii la situatiile de criza/ pandemie/ razboi.

Riscul strategic este dat de incompatibilitatea dintre doua sau mai multe dintre urmatoarele componente:

✓ Strategia de afaceri si obiectivele strategice ale PAID S.A.;
✓ Resursele alocate pentru atingerea acestor obiective;
✓ Calitatea implementarii strategiei de afaceri;
✓ Situatia economica a pietei in care opereaza Societatea, in prezent si in viitor.

Situatia la data de referinta: 31.12.2022

In cursul anului 2020 au fost conturate obiectivele strategice pentru perioada urmatoare, strategia Societatii fiind construita pe principiul celor 4 piloni de siguranta: Guvernanta, Sustenabilitate Financiara, Sustenabilitate Operationala si Dezvoltare, care sunt reflectate in actiunile viitoare ale Societatii.

Pentru a evita riscul de neadecvare a strategiei la conditiile pietei aceasta este reevaluata periodic si supusa analizarii, dezbaterii si aprobarii. Societatea analizeaza rezultatele proprii, piata asigurarilor si factorii care influenteaza mediul economic si elaboreaza si supune aprobarii Conducerii Administrative si Adunarii Generale a Actionarilor Planul de afaceri, cu revizuire anuala.

Referitor la *Riscul privind nivelul fondurilor proprii,* inclusiv atragerea de capital suplimentar in caz de neindeplinire a cerintei de solvabilitate, mentionam ca cerinta de capital se calculeaza trimestrial prin formula standard. Societatea urmareste cresterea gradului de solvabilitate prin cresterea fondurilor proprii pe baza acumularii profitului si prin optimizarea cerintei de capital.

Una din provocarile importante cu care se confrunta Societatea este aceea a procesului indelungat de inlocuire a actionarilor aflati in faliment.

Ca urmare a rezultatelor pozitive din ultimii ani, pozitia financiara a Societatii s-a imbunatatit considerabil, generand premisele acordarii de dividende. Societatea are o politica prudenta de distribuire dividende, cu respectarea unor conditii stricte, menite a asigura stabilitatea companiei pe termen lung.

Cu privire la *riscul de schimbare in mediul de afaceri*, PAID S.A. monitorizeaza schimbarile legislative si impactul celor care ar putea afecta capacitatea Societatii de a-si desfasura activitatea. Schimbarile legislative care implica produsul PAD (ex. adaugare riscuri suplimentare) sau PAID S.A. (distributie directa brokeri, noi actionari etc) pot afecta in sens pozitiv sau negativ activitatea Societatii si/sau rezultatele acesteia. Proiectul de modificare a Legii 260/2008 (inregistrat la Camera Deputatilor sub nr. PLX 236/2020, respectiv Senat sub nr. L125/2020), este trimis pentru raport la comisiile permanente ale Camerei Deputatilor. Principalele modificari constau in: introducerea riscului de furtuna, posibilitatea subscrierii politelor multianuale, liberalizarea canalelor de distributie (brokeri, autoritati publice locale, alte institutii etc), extinderea accesului in actionariatul PAID, posibilitatea preluarii de catre PAID a cererilor de despagubire. Societatea a realizat intern o analiza a tuturor implicatiilor rezultate din principalele modificari legislative ce ar putea fi adoptate.

Riscul sistemic a fost introdus ca urmare a adresei ASF generata de Avertismentul 7/2022 al Comitetului European Pentru Risc Sistemic. PAID a realizat o evaluare interna, a informat ASF si a implementat in cadrul intern masuri de monitorizare si control al riscului sistemic (a se vedea capitolul *Monitorizarea actiunilor aferente planului rezultat ca urmare a avertismentului 7/ riscul sistemic).*

Analiza riscului strategic

Evaluarea cantitativa: Riscul strategic nu este cuantificat in cerinta de capital de solvabilitate a Societatii.

Evaluarea calitativa: grad mediu de risc

MAPAREA RISCURILOR – AGREGAREA CALITATIVA A RISCURILOR DIN PROFILUL DE RISC

Evaluarea calitativa

Evaluarea Frecventei	Foarte ridicata/ Aproape sigura	5	10	15	20	25
	Mare/probabila	4	8	12	16	20
	Posibila medie	3	6	ST4 ST1 O7 C1 P2 P1 9	ST7 ST6 R6 12	15
	Scazuta/Rara	2	R4 R1 O10 O6 O3 O2 C5 L10 L9 L5 L2 L1 S4 S2 4	R5 O9 O8 O1 C6 C4 C2 L11 L8 S8 S6 6	ST3 C3 S9 S7 S3 8	O4 S1 S5 10
	Foarte scazuta/rara	ST5 P4 P3 1	ST2 R3 R2 O11 O5 L6 L4 L3 2	L7 3	4	5
		Foarte redus/ nesemnificativ	Redus/ Minor	Moderat/ Mediu	Mare/ Major	Foarte mare/ Grav
		Evaluarea nivelului de risc/ severitatii				

*Ca urmare a agregarii, folosind media ponderata a riscurilor, in conformitate cu grila de evaluare a frecventei si impactului, pentru PAID se contureaza un **PROFIL MEDIU DE RISC.***

C.7. ALTE INFORMATII

C.7.1. TEHNICI DE DIMINUARE A RISCULUI

Tehnicile de reducere a riscului sunt acele tehnici folosite de societatile de asigurari pentru a transfera o parte din risc catre societati cu pozitie financiara solida. In conformitate cu prevederile legale, PAID are obligatia de a contracta reasigurarea, asigurandu-se astfel transferul de risc.

Reasigurarea este una din aceste tehnici, prin intermediul careia pot fi acoperite expuneri mari, oferind Societatii protectie, securitate si lichiditate in caz de evenimente majore.

PAID detine o politica de reasigurare prin care se asigura continuitatea unui program de reasigurare de calitate astfel incat sa fie asigurata protectia financiara a Societatii si optimizarea cerintei de capital.

Principalele obiective ale reasigurarii sunt:

- ✓ sa asigure fondurile necesare achitarii daunelor in situatia producerii unor evenimente catastrofale;
- ✓ sa protejeze fondurile proprii ale Societatii;
- ✓ sa contribuie la reducerea cerintei de capital pentru asigurarea solvabilitatii Societatii;
- ✓ sa creeze stabilitate financiara prin uniformizarea daunelor platite;
- ✓ sa furnizeze capacitate de subscriere pentru Societate.

In Procedura de reasigurare este prezentat un proces de constructie anuala a programului de reasigurare, care prevede etape, termene, flux pentru asigurarea reinnoirii reasigurarii in timp util, asigurarii calitatii si optimizarea costurilor.

Un rol important in acest proces il detine Comitetul de Reasigurare care analizeaza orice decizie cu privire la programul de reasigurare si o prezinta Consiliului de Administratie spre aprobare.

O componenta importanta a programului de reasigurare o constituie distributia si calitatea reasiguratorilor. Securitatea financiara a reasiguratorilor sta la baza elaborarii programului de reasigurare. Conform procedurii de reasigurare, selectia reasiguratorilor se realizeaza tinand cont de rating-ul acestora, acordat de cele mai importante agentii de rating, respectiv: Standard & Poor's, A.M. Best, Fitch si Moody's. Nivelul minim de rating acceptat va fi "A-", acordat de la cel putin una dintre agentiile de rating S&P, A.M. Best sau Fitch sau „A3" dat de Moody's, orice exceptie de la aceasta conditie fiind subiectul analize specifice a Comitetului de Reasigurare, decizia acestuia fiind

inaintata Consiliului de Administratie spre aprobare. O alta componenta importanta a programului este capacitatea acestuia care are impact semnificativ in reducerea cerintei de capital de solvabilitate si protectia Societatii in caz de daune catastrofale. Limita programului de reasigurare este aleasa astfel incat abaterea profilului de risc al Societatii de la ipotezele formulei standard de calcul al SCR sa fie in limite legale.

In scopul mentinerii unui standard ridicat al reasiguratorilor, in tratatul de reasigurare exista o clauza privind retrogradarea rating-ului, aceasta clauza oferind posibilitatea PAID S.A. sa inlocuiasca orice reasigurator al carui nivel de rating este redus pe perioada contractului de reasigurare sub nivelul minim acceptat.

Alte precizari privind programul de reasigurare:

- ✓ Orice decizie legata de programul de reasigurare este analizata in detaliu de catre Comitetul de Reasigurare si prezentata Consiliului de Administratie spre aprobare;
- ✓ In conformitate cu Actul Constitutiv, PAID S.A. are obligatia de a reinnoi programul de reasigurare, in caz contrar Societatea nu va mai putea emite noi polite pana la incheierea noului program de reasigurare;
- ✓ Societatea a introdus praguri de semnificatie privind nivelul retinerii:
  - ✓ in conformitate cu Actul Constitutiv: retinerea neta a riscurilor subscrise nu va depasi 50% din activul net al Societatii;
  - ✓ in conformitate cu Procedura de raportare a riscurilor: nivelul retinerii (cutremur + inundatii) este limitat la maximum 75% din nivelul rezervei de catastrofa;
- ✓ Societatea reinnoieste programul de reasigurare anual, astfel incat acesta sa raspunda cat mai bine nevoilor companiei. Daca se constata, in urma monitorizarii expunerii, ca programul de reasigurare trebuie ajustat, aceste modificari se efectueaza in functie de nevoile nou aparute;
- ✓ Limita programului de reasigurare este fixata in urma simularii daunei maxime posibile (PML) pe diverse scenarii de perioade de revenire a cutremurului. Scenariul care sta la baza stabilirii limitei programului de reasigurare este cel al unei perioade de revenire de 200 de ani;
- ✓ Societatea a introdus praguri de semnificatie privind concentrarea pe reasiguratori: maxim 15% din capacitatea programului pe contrapartida;
- ✓ Pana in prezent nu au existat evenimente care sa depaseasca retinerea si sa genereze recuperari din reasigurare;

In urma analizelor efectuate de Societate se constata ca portofoliul PAID S.A. la 31.12.2022 a fost acoperit printr-un program de reasigurare adecvat, nefiind nevoie de achizitionarea unei capacitati suplimentare.

C.7.2. RELATIA CU FORMULA STANDARD

In calculul cerintei de capital de solvabilitate Societatea foloseste Formula Standard. Avand in vedere caracteristicile portofoliului de asigurari al PAID S.A., profilul de risc al Societatii se abate de la anumite ipoteze care stau la baza Formulei Standard.

Principalele caracteristici care ar putea genera abateri semnificative de la ipotezele care stau la baza formulei standard pentru calculul SCR si au in vedere recalcularea cerintei brute de capital pentru riscul de catastrofe naturale, sunt urmatoarele:

- ✓ portofoliul rezidential al PAID S.A. fata de un portofoliu mixt de constructii (rezidentiale, comerciale, industriale si agricole) avut in vedere in calibrarea Formulei Standard;
- ✓ asigurarea de prim risc si lipsa posibilitatii de aplicare a limitelor politei PAD;

- ✓ lipsa fransizei;
- ✓ suma asigurata fixa - indiferent de valoarea constructiei asigurate.

Aceste caracteristici au impact in sub-modulul de catastrofe naturale, asupra valorii PML.

Profilul de risc al PAID este puternic influentat de nivelul acoperirii prin reasigurare si PAID acorda o importanta deosebita detinerii unui program de reasigurare de calitate, adecvat riscurilor acoperite prin PAD.

Evaluarea abaterii SCR se face pe baza unei metodologii interne, elaborate pe baza unui raport de evaluare calitativa si cantitativa realizat cu consultanta externa. Pentru evaluarea indicatorului de abatere de la formula standard, se recalculeaza cerinta de capital de solvabilitate de catastrofe naturale bruta si neta, utilizand un calcul al PML, atat pentru riscul de cutremur cat si pentru riscul de inundatii, ce are la baza valoarea de inlocuire a locuintelor si caracteristicile portofoliului PAID S.A. (parametrii de constructie si impactul in modelare al sumelor asigurate PAD-Sublimite).

Rezultatele la 31.12.2022 pentru PML sunt urmatoarele:

Mii EUR

Risc	Raportat 31.12.2022	Recalculat conform profilului de risc
PML Cutremur	598.772	987.286
PML Inundatii	75.936	119.607
Fonduri proprii	329.346	328.793
SCR subscriere	110.957	110.957
SCR contrapartida	25.601	39.739
SCR total	**135.575**	**145.057**
Abatere SCR total		**6,99%**

Societatea evalueaza si monitorizeaza trimestrial marimea abaterii de la formula standard, urmarind mentinerea ei in limitele pragului de semnificatie, prevazute la art.279 din Regulamentul Delegat 35/2015 si avizeaza daca este cazul, Autoritatea de Supraveghere Financiara pentru orice depasire a pragului de semnificatie. *In anul 2022 PAID abaterea SCR s-a incadrat in limitele de toleranta, valorile fiind intre 5,78% si 8,20%.*

Factorii care pot conduce la cresterea abaterii de la formula standard sunt urmatorii:

- ✓ modificarea structurii reasiguratorilor ca urmare a reinnoirii anuale a programului de reasigurare;
- ✓ diminuarea CQS pe layerele superioare ca urmare a modificarii ratingurilor reasiguratorilor participanti la programul de reasigurare, cu impact in cresterea riscului de contrapartida;
- ✓ cresterea in valoare a ajustarii privind capacitatea de absorbtie a taxelor amanate;
- ✓ diminuarea valorii riscului de piata, ducand la cresterea ponderii riscului de contrapartida;
- ✓ reducerea retinerii proprii in programul de reasigurare, care duce la scaderea cerintei de capital;
- ✓ cresterea valorii de inlocuire a locuintelor inclusa in calculul PML (inclusiv ca urmare a cresterii inflatiei), ducand la cresterea SCR brut de catastrofa si la cresterea riscului de contrapartida.

C.7.3. MANAGEMENTUL ACTIVELOR SI OBLIGATIILOR

Ca parte a sistemului de management al riscului si sistemului de management al performantei activelor/ pasivelor, gestionarea activelor si pasivelor se realizeaza avand in vedere urmatoarele aspecte:

- ✓ Orice dependenta intre riscuri din diferite clase de active si pasive;
- ✓ Efectul tehnicilor relevante de diminuare a riscurilor asupra gestionarii activelor si pasivelor;
- ✓ Neconcordanta structurala dintre active si pasive, in special neconcordanta in ceea ce priveste durata;
- ✓ Orice expunere extrabilantiera a Societatii;
- ✓ Management eficient al lichiditatii.

In cadrul Societatii, in gestionarea activelor nu sunt acceptate riscuri pentru care nu este disponibil know-how-ul necesar evaluarii acestor riscuri, PAID S.A. urmarind investirea numai in acele active pentru care se pot recunoaste, masura, monitoriza, gestiona si controla riscurile aferente.

Prin managementul activelor si obligatiilor se urmareste eficientizarea activelor in conformitate cu *„principiul persoanei prudente”*, luand in considerare indicatorii de solvabilitate si cei economici, astfel incat sa se asigure atingerea obiectivului de randament stabilit, in conditiile respectarii pragurilor de semnificatie si apetitului la risc al Societatii.

Portofoliul de active este realizat in functie de strategia prudentiala de investitii, cu respectarea limitelor pe categorie de active si de rating contrapartida, urmarind permanent acoperirea tuturor obligatiilor cu active lichide. Pentru activele investite, PAID S.A. este expusa riscului de contrapartida si riscului de piata.

Conform Strategiei de investitii, PAID S.A. urmareste sa investeasca predominant in obligatiuni guvernamentale (emise de statul roman), depozite la banci agreate si numerar. Astfel, portofoliul de investitii este extrem de lichid, cu riscuri clare si transparente. Chiar daca strategia de investitii permite, pana in prezent PAID S.A. nu a investit in obligatiuni municipale sau corporative si nici in unitati apartinand fondurilor de investitii.

Cu privire la obligatii, cele mai mari cheltuieli ale societatii sunt reprezentate de costul reasigurarii si rezervele tehnice. Plata primelor de reasigurare reprezinta cea mai mare iesire numerar din Societate, reprezentata de plati la date prestabilite. Pentru asigurarea lichiditatii necesare acestor cheltuieli precum si a celorlalte cheltuieli curente, PAID a stabilit intern un coeficient de lichiditate (ICP_RI Index-ul de capacitate plata scadenta urmatoare obligatii reasigurare), monitorizat lunar.

Pana in prezent, PAID nu a inregistrat evenimente majore, cheltuielile curente cu daunele situandu-se la un nivel scazut. Producerea unor evenimente catastrofice va genera sume semnificative pentru recuperari din reasigurare, a caror gestionare va presupune masuri speciale gestionare, in functie de platile primite de la reasiguratori si capacitatea PAID de lichidare a daunelor.

Societatea nu utilizeaza extrapolari ale ratei fara risc, prima de echilibrare sau prima de volatilitate.

Vehicule investitionale_PAID S.A. nu utilizeaza vehicule investitionale, prin urmare nu exista nicio expunere la risc catre vehicule cu destinatie speciala.

Parametri specifici/ Societatea nu utilizeaza paramentri specifici, prima de echilibrare sau de volatilitate in calculul cerintei de capital.

Profit din prime viitoare_Deoarece durata contractului de asigurare PAD este de 12 luni si plata primelor de asigurare se face anticipat si integral, Societatea nu evidentiaza profit din prime viitoare.

C.7.4. TESTE DE STRES

Influenta factorilor de risc este evaluata prin intermediul testelor de stres/scenariilor. In cadrul testelor de stres, PAID SA realizeaza analize si senzitivitati in baza unor scenarii ipotetice viitoare si probabile, cu impact material asupra capitalurilor proprii, solvabilitatii si/sau lichiditatii Societatii. Testele de stres/ scenariile sunt instrumente de evaluare a expunerii Societatii la riscuri pentru a analiza consecintele unor evenimente incerte, dar care pot afecta Societatea.

Societatea poate realiza scenarii/ teste de stres cu: modificarea unuia sau mai multor parametri, un eveniment sau mai multe evenimente, pentru un anumit moment sau pentru un orizont de timp.

Printre factorii/ parametrii care ar putea fi stresati si cu efecte in indicatorii Societatii mentionam: modificari ale ipotezelor/ premiselor utilizate in stabilirea stategiei de afaceri, modificari in concentrarea portofoliului pe zone vulnerabile, modificarea ratei dobanzii, modificarea cursului de schimb valutar, modificarile concentrarilor/ dispersiilor pe active si clase de rating, distributia expunerilor pe contrapartide si ratingurile aferente acestora, modificarile importante ale elementelor care compun coeficientii de lichiditate, etc.

Prin efectuarea testelor de stres se urmareste impactul asupra: activelor, obligatiilor, capitalului propriu, bilantului, contului de profit si pierdere, solvabilitatii Societatii, programului de reasigurare, reputatiei Societatii, etc.

Pe langa obtinerea rezultatelor cantitative, scopul unui scenariu este acela de a obtine o imagine suficienta pentru a permite societatii sa isi gestioneze eficient riscurile si sa faca fata mai bine situatiilor neasteptate.

Mai jos exemplificam o parte din rezultatele testelor de stres pe care Societatea le realizeaza:

Teste de senzitivitate privind cresterea ratei dobanzii: Se presupune o crestere a intregii curbe a ratelor de dobanda in lei cu 500 puncte de baza.

Mii RON

Cerinta de capital	**31.12.2022**	**Scenariu**	**Variatie (%)**	
SCR_Rata a dobanzii	33.967	46.248	12.280	36%
SCR_piata	48.289	58.532	10.243	21%
SCR total	135.575	145.951	10.376	8%
Fonduri proprii	329.346	306.311	-23.035	-7%
Solvabilitate: Rata SCR	243%	210%		

Teste de senzitivitate privind scaderea ratingurilor la banci cu un nivel CQS, respectiv scaderea ratingului de tara cu un nivel CQS (in acelasi timp sunt afectate si valorile de piata ale titlurilor cu 10% respectiv 20%).

Mii RON

31.12.2022	**Raportat**	**Scadere Rating cu un Nivel CQS**		
		Banci	Stat (Romania)	
			-10%	-20%
Fonduri proprii	**329.346**	**329.346**	**302.789**	**276.232**
SCR Concentrare	21.986	24.196	53.031	53.519
SCR marja de credit	11.545	14.027	17.567	17.567
SCR Piata	48.289	50.173	69.889	69.889
SCR total	**135.575**	**136.651**	**153.795**	**158.854**
Solvabilitate: Rata SCR	**243%**	**241%**	**197%**	**174%**

Nota: scaderea ratingului de tara ca ar duce la scaderea valorii de piata a titlurilor cu aproximativ 20%, are un impact semnificativ asupra fondurilor proprii si a ratei de solvabilitate.

Teste de senzitivitate privind rata de solvabilitate:

Mii RON

Scenarii rata de solvabilitate	Raportat 31.12.2022	Scenariul A1	Scenariul A2	Scenariul A3	Scenariul A4
		Scaderea fondurilor proprii		Cresterea SCR	
		10%	11 mil EUR	5%	25%
Fonduri proprii	329,346	296,411	274,925	329,346	329,346
SCR	135,575	135,575	135,575	142,353	169,468
Gradul de acoperire SCR	**243%**	**219%**	**203%**	**231%**	**194%**

Teste de senzitivitate privind coeficientul de lichiditate pentru aparitia la data raportarii a unui eveniment privind riscul de cutremur in valoare de 150.000 Mii EUR:

Mii RON

Indicatori	Valorile raportate la ASF	Scenariu Cutremur
Total active lichide	446.061	721.137
Rezerva bruta de daune avizate	3.247	745.357
Coeficient de lichiditate	**137,37**	**0,97**

Nota: Coeficientul de lichiditate este subunitar datorita nerecunoasterii in noua formula de calcul a rezervei de daune cedate in reasigurare (Norma ASF 46/2020). Precizam ca aceasta neconformitate este una temporara, coeficientul de lichiditate va deveni supraunitar pe masura incasarii sumelor de la reasiguratori si pe masura ce rezerva de daune bruta se va elibera prin plata despagubirilor aferente evenimentului mai sus mentionat.

C.7.5. EXERCITIUL BSR

In anul 2021, PAID S.A. a fost in proces de audit privind evaluarea activelor si pasivelor (BSR – Balance Sheet Review), demarat de ASF si EIOPA pe piata asigurarilor din Romania. Exercitiul BSR a avut ca principal scop aprofundarea riscurilor si vulnerabilitatilor in sectorul asigurarilor din Romania. Acest proces de audit independent a fost realizat pentru PAID S.A. de catre Price Waterhouse Cooper (PwC), in conformitate cu Metodologia stabilita de ASF si EIOPA. In urma acestei misiuni PwC a elaborat un raport de evaluare care contine constatari si recomandari aferente.

Pe baza acestui raport, PAID a realizat un plan de masuri si un calendar privind implementarea acestora, care a fost transmis catre ASF. In anul 2022 au fost finalizate si implementate toate recomandarile, cu exceptia unei recomandari calitative care a fost finalizata si testata la nivelul PAID, dar care se afla in curs de implementare la nivelul emitentilor de asigurari (aceasta recomandare necesita dezvoltari IT cu scopul cresterii acuratetei datelor introduse).

C.7.6. ANALIZA CALITATIVA A IMPACTULUI INFLATIEI ASUPRA PAID

Pe fondul unei crize energetice declansate la sfarsitul anului 2021 si a invaziei Rusiei in Ucraina au fost accentuate efectele negative, influentand toate economiile lumii, in special pe cele europene. Nivelul de incertitudine privind evolutiile economice, geopolitice si sociale a continuat sa creasca. Principalele arii prin care efectele nefavorabile se pot propaga asupra economiei interne cuprind aria comerciala, financiara, migratia si increderea investitorilor.

Majorarile semnificative de preturi, generate in special de criza energetica, vor amplifica presiunile inflationiste interne, prelungind intervalul de timp in care persista valori ridicate ale acesteia (inflatie cu doua cifre).

Un nivel ridicat al inflatiei a determinat ajustarea metodologiei de calcul a rezervelor tehnice si o crestere a cerintei de capital pentru riscul de rata a dobanzii.

Principalele riscuri generate de cresterea inflatiei asupra PAID:

- nerealizarea obiectivelor asumate (elemente din Bugetul de venituri si cheltuieli);
- cresterea cheltuielilor de exploatare, a cheltuielor cu despagubirile si cu reasigurarea, ca urmare a cresterii preturilor materialelor de constructii si a manoperei;
- cresterea incertitudinii privind suficienta primei de asigurare, deoarece aceasta este stabilita prin lege si nu exista posibilitatea incarcarii primei de risc cu rata inflatiei;
- scaderea valorii de piata a titlurilor detinute de PAID, cu impact asupra Fondurilor proprii II si a indicatorilor PAID (Solvabilitate, coeficient de lichiditate);
- cresterea capacitatii necesare a programului de reasigurare si a costului aferent, prin cresterea valorii de inlocuire a locuintelor.

C.7.7. AVERTISMENTULUI 7/ RISCUL SISTEMIC IN CONTEXTUL PAID

Ca urmare a contextului economic mondial si al unei crize prelungite, ASF a transmis societatilor de asigurare o adresa cu privire la Avertismentul numarul 7/2022 vizand riscurile sistemice, emis de Comitetului European pentru Risc Sistemic. Acesta cuprinde o serie de recomandari menite a intari capacitatea industriei de asigurari de a absorbi socurile, in contextul nefavorabil actual.

PAID S.A. a efectuat o analiza interna in scopul identificarii riscurilor care ar putea afecta activitatea si pozitia financiara a Societatii.

In urma analizei recomandarilor ASF, pe de o parte, a cadrului procedural intern si al activitatii PAID pe de alta parte, s-a constatat ca Societatea, prin conduita sa prudenta, aplica deja o parte importanta din aceste recomandari, iar pentru aspectele ramase si-a asumat un plan de implementare, acesta fiind monitorizat periodic.

C.7.8. EVENIMENTE ULTERIOARE DATEI DE REFERINTA

Ulterior sfarsitului exercitiului financiar 2022 au avut loc mai multe evenimente cu impact asupra PAID:

Eveniment	Potential impact asupra PAID S.A.
Cutremurul din Turcia si Siria, 6.02.2023, Magnitudine 7,8 Richter, cu peste 9.000 de replici	***Cresterea costului programului de reasigurare*** Evenimentul se suprapune peste o situatie complicata in piata internationala de reasigurare, manifestata prin diminuarea capacitatii disponibile pentru acoperirea riscurilor de catastrofe naturale si implicit cresterea preturilor programelor disponibile. Societatea se astepta ca efectul imediat sa fie unul care sa determine o deteriorare suplimentara a conditiilor de plasare, cu impact major asupra pretului si capacitatii deja diminuate a Societatii de absorbtie a acestui cost, asa cum se remarca in proiectiile Planului de Afaceri 2023-2027.
Cutremurul din Gorj, din 14.02.2023	***Cresterea de portofoliu pe fondul evenimentelor din Gorj*** In 14 februarie 2023, in zona Oltenia, judetul Gorj, s-a manifestat un cutremur cu magnitudinea de 5,7 pe scara Richter urmat de numeroase replici de intensitate mai mica. Impactul mediatic a fost amplificat si de caracterul inedit al acestui eveniment, care s-a manifestat intr-o zona fara istoric relevant in materie de cutremur, aspect semnalat si de specialisti. Aceasta serie de evenimente a avut implicatii imediate atat asupra vizibilitatii PAID, cat si asupra portofoliului sau, care a inregistrat cresteri importante in zilele imediat urmatoare evenimentului (de la un portofoliu de 1.850.373 polite la 31.01.2023 la 1.923.922 polite la 16.03.2023). Reprezentantii PAID au fost invitati si au participat la numeroase emisiuni, interviuri si au fost publicate mesaje si materiale in mediile online. Cresterea de portofoliu aduce insa o presiune suplimentara in zona costului de reasigurare, fiind necesara suplimentarea intr-un termen scurt a capacitatii, care sa acopere cresterea de portofoliu pana la expirarea programului de reasigurare curent (iulie 2023).
Aspecte derivand din Planul de Afaceri 2023-2027	Avand in vedere urmatoarele: ✓ Cresterea costului de inlocuire a locuintelor pe fondul cresterii ratei inflatiei, necesitand suplimentarea capacitatii programului de reasigurare; ✓ Cresterea contributiei la Fondul de Garantare (de la 2.5% la 4%); ✓ Cresterea asteptata a costurilor privind programul de reasigurare in contextul diminuarii numarului de reasiguratori cu apetit NAT CAT, a impactului ratei inflatiei si pe fondul evenimentelor catastrofice intamplate in ultima perioada,

	Societatea se poate confrunta in viitor cu o potentiala inadecvare a primei de asigurare, stabilita la nivelul anului 2008 si neajustata pana in prezent. PAID a initiat demersuri pentru elaborarea unei norme conform articolului 5 din Legea 260/2008, pentru asigurarea cadrului de modificare a primei si a sumei asigurate.
Retragerea autorizatiei de functionare a unui actionar PAID S.A. ***17.03.2023***	***Retragere autorizatie de functionare Euroins*** In 17.03.2023 Consiliul Autoritatii de Supraveghere Financiara (ASF) a decis sa retraga autorizatia de functionare a societatii Euroins Romania, constatand indiciile starii de insolventa a companiei. Consiliul a mai hotarat promovarea de catre ASF a unei cereri pentru deschiderea procedurii de faliment si numirea Fondului de Garantare a Asiguratilor (FGA) ca administrator interimar al societatii, cu sarcina de a asigura administrarea si conducerea activitatii asiguratorului si adoptarea masurilor necesare pentru conservarea patrimoniului. PAID va lua toate masurile care se impun pentru ca asiguratii sai sa nu fie afectati.
Sistemul de guvernanta	***Modificari in structura Conducerii executive*** Incepand cu data de 15.03.2023, directorul general adjunct Man Natalia, a renuntat la contractul de mandat cu nr. 1/15.01.2023, in conformitate cu prevederile articolului 11.1.d) din contractul mentionat. In data de 14.02.2023, Consiliul de Administratie a aprobat numirea domnului Ionut Baciu, in calitate de Director General Adjunct, pentru un mandat de 4 ani, incepand cu data aprobarii ASF.

D. EVALUAREA DIN PUNCTUL DE VEDERE AL SOLVABILITATII

D.1. ACTIVE

D.1.1. Recunoastere si evaluare conform Solvabilitate II

Principalele grupe de active utilizate in formularul de bilant din Solvabilitate II al PAID sunt:

- ✓ Imobilizari necorporale;
- ✓ Imobilizari corporale detinute pentru uz propriu;
- ✓ Investitii financiare: Titluri de stat, Depozite bancare, Alte investitii;
- ✓ Recuperari din reasigurare;
- ✓ Creante de la asigurati si intermediari;
- ✓ Numerar si echivalente de numerar;
- ✓ Alte active.

Valoarea acestor active la 31 Decembrie 2022 si respectiv 31 Decembrie 2021 este prezentata in tabelul de mai jos:

Mii RON

Analiza Bilant SII – Active	**12/31/2021**	**12/31/2022**	**Diferente 2022 – 2021**
Active necorporale	0	0	0
Active pentru uz propriu	2.115	1.531	-584
Titluri de stat	344.082	316.156	-27.926
Depozite bancare	84.144	128.421	44.277
Alte investitii	238	245	8
Recuperari din reasigurare	-18.335	-22.623	-4.287
Creante din asigurari/intermediari	7.825	7.362	-464
Alte creante	52	90	38
Numerar si echivalente de numerar	2.669	2.550	-119
Alte active	842	1.205	362
Total active	**423.632**	**434.938**	**11.306**

Imobilizari necorporale - includ licentele si alte active necorporale:

- ✓ daca sunt separabile si pot fi comercializate pe piata, ele pot fi declarate la valoarea de piata;
- ✓ daca valoarea reala nu poate fi determinata, evaluarea este zero.

PAID a evaluat imobilizarile necorporale la zero.

Imobilizari corporale detinute pentru uz propriu

- ✓ se recunosc la data intrarii in patrimoniul Societatii,
- ✓ se evalueaza si se inregistreaza in contabilitate la costul de achizitie si sunt evidentiate in bilant la cost mai putin amortizarea.

Cea mai mare parte din valoarea imobilizarilor corporale este detinuta de activele din leasing operational. In bilantul contabil statutar nu sunt evidentiate active si obligatii ce decurg din contractele de leasing operational, cheltuielile aferente fiind recunoscute direct in contul de profit si

pierdere. Pentru bilantul Solvabilitate II Societatea a evaluat activele din leasing operational conform IFRS 16, in suma de 1.121 Mii lei.

Activul cu drept de utilizare este amortizat folosind metoda liniara de la data inceperii la sfarsitul duratei de viata utila a activului de drept de utilizare sau la sfarsitul termenului de inchiriere, oricare survine prima. In plus, activul cu drept de utilizare este redus prin pierderi din depreciere, daca este cazul, si ajustat pentru anumite reevaluari ale datoriei de leasing.

Titlurile de stat – valoarea acestora conform Solvabilitate II este egala cu valoarea de piata.

Depozitele bancare - se evalueaza la valoare nominala plus dobanda acumulata pana la data raportarii.

Recuperarile din reasigurare - se evalueaza pe baza fluxurilor de numerar aferente reasigurarii. Acestea se calculeaza separat pentru daune si pentru prime. Recuperarile aferente daunelor sunt zero deoarece nivelul daunelor intamplate nu a depasit nivelul retinerii proprii. Recuperarile aferente primelor cuprinde doua componente: o componenta aferenta fluxului de numerar generat de costul reasigurarii, de venituri din comisioane de reasigurare si o alta componenta aferenta daunelor catastrofale (ENID) si daunelor din activitate curenta. Recuperarile pentru daunele catastrofale reprezinta diferenta pozitiva dintre componenta ENID si retinerea minima calculata pentru layer-ul 1.

Creantele din asigurari/intermediari se evalueaza la valoarea de intrare corectata cu provizioanele pentru creante neincasate. In Bilantul Solvabilitate II Societatea pastreaza aceeasi evaluare, conform evidentelor contabile.

Alte creante - reprezinta alte creante neincasate, corectate cu provizioane pentru alte creante neincasate, iar in Bilantul Solvabilitate II Societatea pastreaza aceeasi valoarea mentionata in evidentele contabile.

La „**Numerar si echivalente de numerar**" sunt incluse: casieria, conturile curente la banci/ Trezorerie si depozitele bancare pe termen scurt (overnight).

Alte active - In acesta pozitie de active, Societetea inregistreaza in Bilantul Solvabilitate II sumele platite in avans pentru contracte, prestari servicii care au ca perioada de desfasurare o data ulterioara inchiderii exercitiului financiar.

Nu au fost evidentiate creante din taxe amanate.

D.1.2. Comparatie intre valoarea activelor conform Solvabilitate II si valoarea activelor conform evidentelor contabile

In evaluarea activelor s-a pornit de la principiile de recunoastere si evaluare a activelor folosite pentru evidentele contabile si s-au aplicat reevaluari si corectii pentru a respecta principiile de recunoastere si evaluare Solvabilitate II. Astfel, **cheltuielile de achizitie reportate si imobilizarile necorporale** au fost evaluate la zero.

Principalele diferente pe care Societatea le inregistreaza intre valorile activelor pe Bilantul Solvabilitate II si valorile activelor conform evidentelor contabile statutare sunt generate in general de metodele diferite de evaluare:

- ✓ ***imobilizari necorporale:*** in suma de 1.747 Mii RON in bilantul statutar, sunt inregistrate la costul de achizitie si evidentiate in bilant la cost amortizat. In Bilantul Solvabilitate II sunt evaluate la zero;

- ✓ ***titlurile de stat***: sunt recunoscute la costul de achizitie si evidentiate in bilantul statutar la cost amortizat. In Bilantul Solvabilitate II acestea sunt evaluate la valoarea de piata.
- ✓ ***recuperarile din reasigurare:*** in evidentele contabile statutare aceasta reprezinta rezerva de prima cedata plus valoarea daunelor acoperite prin reasigurare. In Bilantul Solvabilitate II acestea reprezinta fluxul de numerar aferent reasigurarii.
- ✓ ***depozitele pe termen scurt tip overnight***: sunt evidentiate la pozitia *Numerar si echivalent de numerar* pe Solvabilitate II, la aceeasi valoare din evidentele contabile.

Analiza comparativa evidente Bilant Statutar cu Bilant Solvabilitate II

Mii RON

	Valoare conform evidentelor contabile		**Valoare solvabilitate II**
Active	**1/1/2022**	**12/31/2022**	**12/31/2022**
Cheltuieli de achizitie reportate	8.482	8.600	0
Active necorporale	1.398	1.747	0
Active pentru uz propriu	498	410	1.531
Titluri de stat	354.241	359.958	316.156
Depozite bancare	85.326	129.077	128.421
Alte investitii	238	245	245
Rezerva cedata / Recuperari din reasigurare	40.327	42.440	-22.623
Creante din asigurari/intermediary	7.825	7.362	7.362
Alte creante	52	90	90
Numerar si echivalente de numerar	1.488	1.895	2.550
Alte active	842	1.205	1.205
Total active	**500.716**	**553.030**	**434.938**

D.2. REZERVE TEHNICE

Pentru evaluarea rezervelor tehnice Societatea a elaborat norme interne si metodologii de calcul care urmaresc respectarea principiilor Solvabilitate II. Societatea subscrie riscuri de catastrofe naturale (cutremur, inundatie si alunecari de teren), incadrate intr-o singura linie de activitate: NL7 - Asigurare de incendiu si alte asigurari de bunuri.

Rezervele tehnice determinate de Societate cuprind urmatoarele elemente, evaluate separat:

- ✓ Cea mai buna estimare pentru rezerva de prime;
- ✓ Cea mai buna estimare pentru rezerva de daune;
- ✓ Marja de risc.

Situatia rezervelor tehnice la 31.12.2022 comparativ cu 31.12.2021 este prezentata mai jos:

	31.12.2021		**31.12.2022**	
	Brut	Aferent reasigurarii	Brut	Aferent reasigurarii
Cea mai buna estimare a rezervei de daune	3.015	-	4,773	-
Cea mai buna estimare a rezervei de prime	57.921	-18.335	65,165	-22,623
Marja de risc	5.626	-	9,029	-

Cea mai buna estimare pentru rezerva de prime se calculeaza pe baza fluxurilor de numerar aferente politelor active la data evaluarii. Cea mai buna estimare a rezervei de prime este suma a doua componente: o *componenta pentru activitatea curenta*, bazata pe experienta Societatii, si *componenta ENID*, aferenta evenimentelor binare.

Pentru prima componenta, proiectia fluxurilor de numerar se determina tinand cont de limita contractuala aferenta contractului de asigurare (PAD) - 12 luni. Deoarece prima de asigurare este platita in avans iar limita contractuala este de un an, in proiectie nu exista intrari de numerar din prime viitoare. Iesirile de numerar sunt date de cheltuielile de administrare si de cheltuielile cu daunele ajustate cu rata inflatiei estimata pentru anul urmator. Aceste cheltuieli sunt impartite uniform pe durata acoperirii riscurilor.

Calculul componentei pentru evenimentele catastrofale se determina utilizand table de evenimente generate cu ajutorul modelarii stocastice, pentru riscul de cutremur si pentru cel de inundatii. Componenta ENID are la baza costul de inlocuire si se calculeaza ca medie a valorii evenimentelor modelate ponderata cu probabilitatea de aparitie, ajustata cu procentul corespunzator contractelor in vigoare si cu rata inflatiei prognozata.

Recuperarile din reasigurare aferente rezervei de prime se determina ca diferenta intre daunele recuperate estimate (din componenta ENID) si costul estimat al reasigurarii pentru contractele in vigoare. Daunele recuperate estimate sunt determinate pe baza retinerii minime aferente layer-ului 1, ajustata in functie de procentul de plasare pentru riscul de cutremur si de inundatii.

Cea mai buna estimare pentru rezerva de daune cuprinde proiectia fluxurilor de numerar generate de evenimente raportate si neraportate care au avut loc inainte de 31.12.2022. Rezerva de daune reflecta cea mai buna estimare a fluxurilor viitoare de numerar privind platile catre asigurati, precum si o componenta reprezentand cheltuielile alocate si nealocate aferente daunelor. La 31.12.2022 Societatea a ajustat componenta privind rezerva de daune neavizate inclusa in cea mai buna estimare cu rata inflatiei prognozata.

Societatea nu a evidentiat recuperari din reasigurare aferente evenimentelor intamplate intrucat nivelul retinerii nete nu a fost atins.

Marja de risc este calculata prin aplicarea metodei simplificate 2 din ghidul EIOPA 14/166 – ghidarea 62, prin aplicarea ratei de cost a capitalului (6%) la valoarea cerintei de capital de solvabilitate proiectata. Cerinta de capital de solvabilitate proiectata pentru fiecare an se determina utilizand rata dintre cea mai buna estimare aferenta anului de proiectie si cea mai buna estimare la data evaluarii.

Fluxurile de numerar sunt actualizate utilizand structura ratelor de dobanda fara risc publicata de EIOPA pentru data de referinta 31.12.2022.

D.3. ALTE OBLIGATII

D.3.1 Recunoastere si evaluare conform Solvabilitate II

Principalele obligatii recunoscute in Bilantul Solvabilitate II sunt:

- ✓ Rezerve tehnice: cea mai buna estimare si marja de risc
- ✓ Provizioane
- ✓ Obligatii din taxe amanate
- ✓ Datorii catre asigurati si intermediari
- ✓ Datorii catre reasiguratori

✓ Alte datorii

In totalul obligatiilor Societatii, principalele obligatii sunt cele aferente riscurilor subscrise, respectiv rezervele tehnice fara marja de risc (66.23%) si costul reasigurarii (4.51%).

Mii RON

Analiza Bilant SII – Obligatii	31-12-2021	31-12-2022	Diferente 2022-2021
Rezerve tehnice			
Cea mai buna estimare	60.936	69.938	9.001
Marja de risc	5.626	9.029	3.404
Provizioane	976	1.248	272
Obligatii din Taxe amanate	19.745	16.126	-3.619
Datorii catre asigurati si intermediari	589	854	265
Datorii catre reasiguratori	10.662	4.763	-5.899
Alte datorii	4.151	3.634	-517
Alte obligatii	0	0	0
Total obligatii	**102.684**	**105.592**	**2.907**

Datoriile catre reasiguratori reprezinta sume de platit reasiguratorilor aferente perioadei expirate a contractului de reasigurare. Costul reasigurarii este recunoscut ca obligatie la inceputul contractului de reasigurare, este format din Prima Minima si de Depozit (MDP) si din Ajustare. MDP se plateste in 4 rate trimestriale egale, iar ajustarea se reevalueaza trimestrial, pe baza expunerii portofoliului in vigoare la data evaluarii, si este platita dupa expirarea contractului de reasigurare.

Provizioane si Alte datorii: reprezinta provizioane si datorii curente (furnizori, datorii catre salariati, taxe, impozite) si sunt recunoscute si evaluate conform evidentelor statutare.

Obligatiile din taxe amanate reprezinta impozitul pe profit in suma de 16.126 Mii RON, aferent diferentelor dintre fondurile proprii calculate conform Solvabilitate II si capitalurile proprii conform evidentelor contabile, calculat pe baza cotei unice de impozitare de 16%.

D.3.2. Comparatie intre valoarea obligatiilor conform Solvabilitate II si valoarea obligatiilor conform evidentelor contabile

Principalele diferente intre valoarea obligatiilor conform evidentelor contabile si Solvabilitate II sunt generate de:

✓ ***Rezervele tehnice:*** in Bilantul statutar acestea reprezinta rezerva de prima, rezerva de dauna avizata si neavizata, iar in abordarea Solvabilitate II acestea reprezinta suma celei mai bune estimari si a marjei de risc;

✓ ***Rezerva de catastrofa***: este evidentiata in contabilitate la 160.233 Mii RON si a fost evaluata (ca obligatie catre terti) la zero in Bilantul Solvabilitate II;

✓ ***Datoriile catre reasiguratori***: in Bilantul statutar acestea reprezinta diferenta dintre prima cedata si ratele achitate, ajustate cu comisioanele de reasigurare. Pentru Solvabilitate II sunt evaluate ca diferenta dintre costul reasigurarii (prima cedata), ratele achitate si rezerva de prima cedata la data evaluarii, la care se adauga o suma egala cu comisioanele de reasigurare inregistrate in avans ca urmare a deducerii comisioanelor din obligatia de plata la inceputul contractului de reasigurare, conform conditiilor contractuale.

✓ ***Obligatii din impozitul amanat:*** acestea nu sunt evidentiate in Bilantul statutar;

✓ ***Alte datorii:*** Pentru bilantul statutar acestea reprezinta datorii curente (furnizori, datorii catre salariati, taxe, impozite si prime pentru polite emise de asiguratori si care nu sunt intrate in risc). Pentru bilantul Solvency II se recunoaste valoarea conform evidentelor contabile, mai putin veniturile inregistrate in avans din prime si comisioane de reasigurare, la care se adauga datoria din leasing operational.

Datoria din leasing operational este evaluata la costul amortizat si este majorata cu costul dobanzii aferent datoriei si scazut prin platile efectuate. Aceasta este reevaluata atunci cand exista o modificare a platilor de leasing viitoare care rezulta dintr-o modificare a unui indice sau a unei rate, o modificare a estimarii sumei preconizate sa fie platita in baza unei garantii de valoare reziduala sau, dupa caz, modificari in evaluare daca se va exercita o optiune de cumparare, extindere sau reziliere.

Analiza comparativa evidente Bilant Statutar cu Bilant Solvabilitate II

Mii RON

Obligatii	Valoare conform evidentelor contabile		Valoare Solvabilitate II
	01.01.2022	31.12.2022	31.12.2022
Cea mai buna estimare	91.390	92.815	69.938
Marja de risc	0	0	9.029
Alte rezerve tehnice (catastrofa)	133.463	160.233	0
Provizioane	976	1.248	1.248
Obligatii din Taxe amanate	0	0	16.126
Datorii catre asigurati si intermediari	36	45	854
Datorii catre reasiguratori	49.357	45.576	4.763
Alte datorii	5.874	3.136	3.634
Alte obligatii	2.334	5.293	0
Total obligatii	**283.430**	**308.345**	**105.592**

D.4. METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE

Nu exista alte diferente de evaluare a activelor si datoriilor, altele decat cele prezentate in subcapitolele anterioare, intre bilantul contabil statutar si cel Solvabilitate II.

D.5. ALTE INFORMATII

Bilantul statutar si Bilantul Solvabilitate II sunt intocmite de Societate sunt in RON. Pentru activele si obligatiile exprimate in valuta Societatea a utilizat cursul de schimb comunicat de BNR pentru ziua intocmirii situatiilor financiare.

E. GESTIONAREA CAPITALULUI

E.1. FONDURI PROPRII

Fondurile proprii in regimul Solvabilitate II reprezinta acumularile Societatii, dupa deducerea tuturor datoriilor din raportarea privind bilantul Solvabilitate II, la care se poate adauga valoarea imprumuturilor subordonate daca, la data raportarii, Societatea are contractat acest tip de imprumuturi si daca contractele de imprumut respecta regulile de recunoastere ca fonduri proprii. In conformitate cu regimul Solvabilitate II. PAID S.A. nu a contractat imprumuturi subordonate.

Unul dintre obiectivele strategice ale Societatii il reprezinta consolidarea financiara prin cresterea fondurilor proprii si optimizarea cerintei de capital de solvabilitate. In acest sens, Societatea si-a crescut fondurile proprii prin acumularea profiturilor realizate sau a unei parti a acestora.

Majorarea capitalului social: in septembrie 2022, prin Decizia ASF nr. 1325/26.09.2022 a fost aprobata majorarea capitalului social de la valoarea de 19.342 Mii RON la valoarea de 77.367 Mii RON, prin incorporarea unei parti a rezervei constituite din profitul nedistribuit, astfel incat valoarea nominala a actiunii a fost majorata de la 1 RON la 4 RON.

Dividende: La data intocmirii prezentului raport nu exista o decizie a Conducerii Administrative/ Adunarii Generale a Actionarilor cu privire la acordarea de dividende pentru exercitiul financiar 2022. Calculele sunt realizate avand in vedere neacordarea de dividende. Pentru anul 2021, fondurile proprii sunt ajustate cu dividendele in valoare de 11,615 Mii RON.

Structura fondurilor proprii la 31.12.2022 comparativ cu 31.12.2021 este urmatoarea:

Mii RON

		12/31/2021	12/31/2022	Diferente 2022 - 2021
Capital social (rang 1 nerestrictionat)	1	19.342	77.367	58.025
Rezerva de reconciliere (rang 1 nerestrictionat)	2	289.990	251.979	(38.012)
Fonduri proprii SII rd (1)+(2)		**309.332**	**329.346**	**20.014**

Excesul de active peste obligatiile Societatii la 31.12.2022 reprezinta 329.346 Mii RON.

Toate ***fondurile proprii*** ale Societatii sunt de nivel 1, fiind formate din capitalul social subscris si varsat si din rezerva de reconciliere.

Rezerva de reconciliere (251.979 Mii RON) reprezinta Excedentul de active peste obligatii (329.346 Mii RON) din care este scazut capitalul social subscris si varsat (77.367 Mii RON).

Analiza comparativa Fonduri proprii Solvabilitate II vs Capitaluri proprii conform evidentelor contabile

Valoarea capitalurilor proprii ale Societatii, conform evidentelor contabile, este de 244.684 Mii RON. Diferenta dintre valoarea Fondurilor proprii Solvabilitate II si valoarea Capitalurilor proprii, conform evidentelor contabile, este generata in principal de diferentele de evaluare Solvabilitate II privind: cheltuielile de achizitie reportate, imobilizarile necorporale, titlurile de stat si alte active, rezervele tehnice, recuperari din reasigurare, obligatiile din taxe amanate si alte obligatii.

Capitalurile proprii ale Societatii conform evidentelor contabile cuprind:

Capitalurile proprii		12/31/2021	12/31/2022	Diferente 2022 - 2021
Capital social (rang 1 nerestrictionat)	1	19.342	77.367	58.025
Rezerva legala	2	3.868	6.120	2.251
Alte rezerve	3	154.205	123.950	(30.255)
Rezultatul reportat	4	485	485	-
Rezultatul exercitiului financiar	5	39.386	39.014	(373)
Repartizarea profitului	6	-	(2.251)	(2.251)
Total (1+2+3+4+5+6)		**217.286**	**244.684**	**27,398**

- ✓ **Rezerva legala -** in suma de 6.120 Mii RON. In 2022, datorita majorarii de capital din septembrie 2022, PAID S.A. a constituit rezerva legala in cuantum de 5% din profitul brut, deoarece nu a fost atins nivelul maxim de 20% din capitalul social.
- ✓ **Alte rezerve** - in suma de 123.950 Mii RON reprezinta profitul acumulat in exercitiile financiare anterioare.
- ✓ **Rezultatul reportat -** in suma de 485 Mii RON provine din corectarea erorilor contabile si din trecerea la aplicarea Reglementarilor contabile conform cu Directivele Europene.
- ✓ **Rezultatul exercitiului financiar -** reprezinta profitul net si este in suma de 39.014 Mii RON. Repartizarea profitului se inregistreaza, in contabilitate, pe destinatii, dupa aprobarea situatiilor financiare anuale.
- ✓ **Repartizarea profitului -** reprezinta rezerva legala constituita la 31.12.2022 din profitul inregistrat in an.

Mii RON

		12/31/2021	12/31/2022	Diferente 2022 - 2021
Capitaluri proprii conform evidentelor contabile	**1**	**217.286**	**244.684**	**27.398**
Diferente evaluare "Cheltuieli de achizitie reportate"	2	-8.482	-8.600	-119
Diferente evaluare "Active necorporale"	3	-1.398	-1.747	-350
Diferente evaluare "Titluri de stat si alte active"	4	-10.159	-43.802	-33.643
Diferente evaluare "Rezerve tehnice" nete	5	-139.956	-151.458	-11.502
Diferente evaluare" Obligatii din taxe amanate"	6	19.745	16.126	-3.619
Diferente "Alte obligatii"	7	-3.489	-3.479	10
Fonduri proprii SII rd (1)+(2)+(3)+(4)-(5)-(6)-(7)	**8**	**320.948**	**329.346**	**8.398**

Din analiza prezentata mai sus se poate observa cresterea fondurilor proprii cu 3% fata de anul anterior.

E.2. CERINTA DE CAPITAL DE SOLVABILITATE SI CERINTA DE CAPITAL MINIM

Societatea calculeaza SCR folosind formula standard.

Submodulele care genereaza cerinte semnificative de capital sunt cele pentru riscul de catastrofe naturale si pentru riscul de contrapartida, datorita specificului activitatii de asigurare de dezastre naturale si a nevoii de reducere a riscurilor prin reasigurare.

In calculul SCR, PAID S.A. nu foloseste simplificari si nici parametri specifici Societatii, in principal datorita lipsei datelor istorice.

In matricea de corelare folosita pentru agregarea submodulelor in cadrul modulului risc de piata, coeficientii de corelatie sunt cei prevazuti pentru situatia in care in calculul cerintei de capital pentru riscul de rata a dobanzii socul relevant este cel de crestere a curbei randamentelor.

Cerinta de capital pentru riscul de catastrofa este generata de expunerea la catastrofele naturale (cutremur si inundatie). Societatea nu foloseste submodulul pentru riscul de catastrofe man-made.

Cerinta de capital pentru riscul operational este calculat conform formulei standard, factorul determinant este volumul de prime castigate in ultimele 12 luni.

Structura pe submodule a cerintei de capital de solvabilitate este data in tabelul urmator:

Mii RON

	31.12.2022	31.12.2021
Cerinta de capital pentru riscul de piata	**48.289**	**45.637**
pentru riscul de rata a dobanzii	33.967	25.825
pentru riscul de devalorizare a actiunilor	268	336
pentru riscul de devalorizare a bunurilor imobiliare	299	438
pentru riscul de marja de credit	11.545	13.391
pentru riscul de concentrare	21.986	25.198
pentru riscul valutar	14.667	16.239
Cerinta de capital pentru riscul de contrapartida	**25.601**	**24.012**
pentru expuneri de Tip 1	24.752	23.113
pentru expuneri de Tip 2	1.118	1.182
Cerinta de capital pentru riscul de subscriere	**110.957**	**79.230**
pentru riscul de prime si rezerve	19.735	20.929
pentru riscul de catastrofe naturale	104.366	71.363
Diversificare	**-38.435**	**-34.009**
Cerinta de capital de baza (BSCR)	**146.412**	**114.870**
Cerinta de capital pentru riscul operational	**5.289**	**5.145**
Cerinta de capital de solvabilitate inainte de ajustare	**151.701**	**120.014**
Ajustarea pentru capacitatea impozitelor amanate de a absorbi pierderile (LAC DT)	**-16.126**	**-19.202**
Cerinta de capital de solvabilitate total SCR	**135.575**	**100.812**

Cerinta de Capital de Solvabilitate (SCR) la 31.12.2022 este de **135.575** Mii RON. Rata de solvabilitate este de 243%.

Fata de anul 2021, Societatea a inregistrat o crestere a riscului de piata, datorata:

- ✓ *Cresterii riscului de rata a dobanzii* - a crescut ca urmare a cresterii volumului titlurilor de stat, a cresterii duratei pana la maturitate si in special a cresterii curbei randamentelor atat pentru RON cat si pentru EUR. In acest calcul a fost inclusa si datoria din leasing operational.
- ✓ *Riscului aferent actiunilor* - a scazut usor ca urmare a modificarii ajustarii simetrice (conform EIOPA).
- ✓ *Riscului privind bunurile imobiliare* - a inregistrat o usoara scadere ca urmare a reducerii duratei contractului de inchiriere in contextul aplicarii IFRS 16.
- ✓ *Riscului de piata concentrare si dispersie* - a scazut ca urmare a reducerii volumului a titlurilor de stat denominate in EUR si a cresterii diversificarii depozitelor bancare.
- ✓ *Riscului de piata-valutar* - a inregistrat o usoara scadere ca urmare a scaderii volumului titlurilor de stat denominate in EUR.

Metodologia de calcul a riscului de contrapartida a suferit modificari ca urmare a exercitiului BSR, astfel incat efectul de atenuare a riscului („risk mitigation") are in vedere ipoteza prin care nici unul dintre acordurile de reasigurare nu va exista, respectand caracteristicile programului de reasigurare (layere, capacitate, retinere), precum si ponderea reasiguratorilor pentru fiecare eveniment modelat in riscul de catastrofa.

Cerinta de capital pentru riscul de catastrofe naturale a inregistrat o crestere de la 71.363 Mii RON in 2021 la 104.366 Mii RON in 2022, datorata modificarii retinerii nete aferente programului de reasigurare.

Cerinta de Capital Minim (MCR) este de 33.894 Mii RON si reprezinta limita inferioara de 25% din valoarea totala a SCR. Valoarea MCR liniar este sub aceasta limita deoarece primele cedate au o pondere semnificativa in totalul primelor subscrise iar nivelul rezervelor tehnice este destul de redus deoarece Societatea nu a inregistrat evenimente semnificative.

Valoarea minima absoluta a MCR (AMCR) a fost majorata de la 2.500 Mii Eur la 2.700 Mii Eur.

In calculul de determinare a cerintei de capital de solvabilitate, Societatea utilizeaza o ajustare ca urmare a luarii in considerare a LAC DT (Loss-Absorbing Capacity of deferred taxes-capacitatea impozitelor amanate de a absorbi pierderile).

Societatea evidentiaza in Bilantul Solvabilitate II obligatii din impozit amanat in suma de 16.126 Mii RON. Impozitul amanat provine din diferenta intre baza de impozitare conform principiilor Solvabilitate II si baza de impozitare conform evidentelor contabile statutare. Pentru PAID SA principalele diferente sunt date de evaluarea la zero in Bilantul SII a activelor necorporale, a cheltuielilor de achizitie amanate (DAC) si a obligatiilor catre terti reflectate in rezerva de catastrofa.

Suma este utilizata, conform prevederilor art. 207 din Regulamentul Delegat 35/2015, pentru determinarea ajustarii LAC DT in calculul SCR Total, determinand scaderea SCR de la 151.701 Mii RON la 135.575 Mii RON. Ajustarea LAC DT este plafonata la valoarea de 16% din SCR inainte de taxe amanate.

Efectul Diversificarii rezultat ca urmare a determinarii BSCR, la 31.12.2022, a fost de 38.435 Mii RON, in crestere fata de valoarea de la 31.12.2021, in special pe fondul cresterii riscului de piata.

Principalele elemente folosite in calculul MCR sunt:

Mii RON

	31.12.2022	31.12.2021
Cerinta de capital de solvabilitate-SCR	135.575	100.812
Cea mai buna estimare a rezervelor tehnice, neta de reasigurare	92.560	79.271
Prime castigate nete de reasigurare	98.422	98.796
MCR linear	16.082	14.861
MCR combinat	33.894	25.203
Valoarea minima absoluta a MCR (AMCR)	13.268	12.372
MCR	**33.894**	**25.203**

E.3. UTILIZAREA SUBMODULULUI „RISC AL ACTIUNILOR IN FUNCTIE DE DURATA" IN CALCULUL CERINTEI DE CAPITAL DE SOLVABILITATE

Societatea nu aplica in calculul cerintei de capital de solvabilitate submodulul „risc al actiunilor in functie de durata".

E.4. DIFERENTE INTRE FORMULA STANDARD SI EVENTUALELE MODELE INTERNE UTILIZATE

Societatea nu utilizeaza model intern.

E.5. NECONFORMITATEA CU CERINTA DE CAPITAL MINIM SI NECONFORMITATEA CU CERINTA DE CAPITAL DE SOLVABILITATE

In cursul anului 2022, PAID S.A. nu s-a aflat in situatia de neconformitate din punct de vedere al cerintelor de solvabilitate, Societatea detinand o rata de solvabilitate supraunitara, mai mare decat limita de 175% prevazuta in profilul de risc.

Atat Cerinta de Capital de Solvabilitate (SCR) cat si Cerinta de Capital Minim (MCR) sunt acoperite cu fonduri proprii de nivel 1.

Mii RON

	31.12.2022	31.12.2021
Total Active SII	434.938	423.632
Total Pasive SII	105.592	102.684
Fonduri proprii	329,346	320.948
Cerinta de capital de solvabilitate (SCR)	135.575	100.812
Cerinta de capital minim (MCR)	33.894	25.203
Dividende	0	11.615
Fonduri proprii dupa acordarea de dividend	329.346	309.332
Acoperirea SCR dupa acordarea de dividende (%)	**243%**	**307%**
Acoperirea dupa acordarea de dividende MCR (%)	**972%**	**1227%**

E.6. ALTE INFORMATII

O cota semnificativa a actionarilor PAID S.A. este reprezentata de actionarii aflati in stare de faliment, iar procesul de vanzare a actiunilor este unul de durata, ceea ce ar putea limita optiunile PAID S.A. de finantare. In contextul Legii 260/2008 pot fi actionari ai PAID doar asiguratorii romani care subscriu riscuri de catastrofe naturale. Proiectul de modificare a Legii 260/2008 prevede deschiderea si diversificarea calitatii entitatilor eligibile a fi actionari ai PAID S.A..

F. MACHETE DE RAPORTARE CANTITATIVA

Machetele privind Raportarile cantitative conform Normei 4/2017 privind raportarile referitoare la activitatea de asigurare si reasigurare

S.02.01.02 – BILANT		
		Valoare Solvency II **Mii RON**
ACTIVE		
Imobilizari necorporale	R0030	0
Creante privind impozitul amanat	R0040	0
Fondul surplus aferent beneficiilor pentru pensii	R0050	0
Imobilizari corporale detinute pentru uz propriu	R0060	1.531
Investitii (altele decat activele detinute pentru contractele index-linked si unit-linked)	R0070	444.823
Bunuri (altele decat cele pentru uz propriu)	R0080	0
Detineri in societati afiliate, inclusiv participatii	R0090	0
Actiuni	R0100	0
Actiuni – cotate	R0110	0
Actiuni – necotate	R0120	0
Obligatiuni	R0130	316.156
Titluri de stat	R0140	316.156
Obligatiuni corporative	R0150	0
Obligatiuni structurate	R0160	0
Titluri de valoare garantate cu garantii reale	R0170	0
Organisme de plasament colectiv	R0180	0
Instrumente derivate	R0190	0
Depozite, altele decat echivalentele de numerar	R0200	128.421
Alte investitii	R0210	245
Active detinute pentru contractele index-linked si unit-linked	R0220	0
Imprumuturi si credite ipotecare	R0230	0
Imprumuturi garantate cu politele de asigurare	R0240	0
Imprumuturi si credite ipotecare acordate persoanelor fizice	R0250	0
Alte imprumuturi si credite ipotecare	R0260	0
Sume recuperabile din contracte de reasigurare pentru:	R0270	-22.623
Asigurare generala si asigurare de sanatate cu baze tehnice similare asigurarii generale	R0280	-22.623
Asigurare generala, fara asigurarea de sanatate	R0290	-22.623
Asigurare de sanatate cu baze tehnice similare asigurarii generale	R0300	0
Asigurare de viata si asigurare de sanatate cu baze tehnice similare asigurarii de viata, fara asigurarea de sanatate si contractele index-linked si unit-linked	R0310	0
Asigurare de sanatate cu baze tehnice similare asigurarii de viata	R0320	0
Asigurare de viata, fara asigurarea de sanatate si asigurarea de tip index-linked si unit-linked	R0330	0
Asigurare de viata de tip index-linked si unit-linked	R0340	0
Depozite pentru societati cedente	R0350	0
Creante de asigurare si de la intermediari	R0360	7.362
Creante de reasigurare	R0370	0
Creante (comerciale, nelegate de asigurari)	R0380	90
Actiuni proprii (detinute direct)	R0390	0
Sume datorate in raport cu elemente de fonduri proprii sau fonduri initiale apelate, dar inca nevarsate	R0400	0
Numerar si echivalente de numerar	R0410	2.550
Alte active care nu figureaza in alta parte	R0420	1.205
Total active	**R0500**	**434.938**

OBLIGATII		
Rezerve tehnice – asigurare generala	R0510	78.967
Rezerve tehnice – asigurare generala (fara asigurarea de sanatate)	R0520	78.967
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0530	0
Cea mai buna estimare	R0540	69.938
Marja de risc	R0550	9.029
Rezerve tehnice – asigurarea de sanatate (cu baze tehnice similare asigurarii generale)	R0560	0
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0570	0
Cea mai buna estimare	R0580	0
Marja de risc	R0590	0
Rezerve tehnice – asigurarea de viata (fara contractele index-linked si unit-linked)	R0600	0
Rezerve tehnice – asigurarea de sanatate (cu baze tehnice similare asigurarii de viata)	R0610	0
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0620	0
Cea mai buna estimare	R0630	0
Marja de risc	R0640	0
Rezerve tehnice – asigurarea de viata (fara asigurarea de sanatate si asigurarea de tip index-linked si unit-linked)	R0650	0
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0660	0
Cea mai buna estimare	R0670	0
Marja de risc	R0680	0
Rezerve tehnice – asigurarea de tip index-linked si unit-linked	R0690	0
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0700	0
Cea mai buna estimare	R0710	0
Marja de risc	R0720	0
Alte rezerve tehnice	R0730	0
Obligatii contingente	R0740	0
Rezerve, altele decat rezervele tehnice	R0750	1.248
Obligatii pentru beneficii aferente pensiilor	R0760	0
Depozite de la reasiguratori	R0770	0
Obligatii privind impozitul amanat	R0780	16.126
Instrumente derivate	R0790	0
Datorii catre institutii de credit	R0800	0
Obligatii financiare, altele decat datoriile catre institutii de credit	R0810	0
Obligatii de plata din asigurare si catre intermediari	R0820	854
Obligatii de plata din reasigurare	R0830	4.763
Obligatii de plata (comerciale, nelegate de asigurari)	R0840	3.634
Datorii subordonate	R0850	0
Datorii subordonate care nu sunt incluse in fondurile proprii de baza	R0860	0
Datorii subordonate care sunt incluse in fondurile proprii de baza	R0870	0
Alte obligatii care nu figureaza in alta parte	R0880	0
Total obligatii	R0900	**105.592**
Excedentul de active fata de obligatii	R01000	**329.346**

S.05.01.02 - PRIME, DAUNE SI CHELTUIELI PE LINII DE AFACERI			
		Asigurare de incendiu si alte asigurari de bunuri Mii RON	**Total Mii RON**
		C0070	C0200
Prime subscrise			
Brut – Asigurare directa	R0110	**177.967**	**177.967**
Brut – Primiri in reasigurare proportionala	R0120	0	**0**
Brut – Primiri in reasigurare neproportionala	R0130	X	**X**
Partea reasiguratorilor	R0140	79.545	79.545
Net	R0200	**98.422**	**98.422**
Prime castigate			
Brut – Asigurare directa	R0210	**176.287**	**176.287**
Brut – Primiri in reasigurare proportionala	R0220	0	**0**
Brut – Primiri in reasigurare neproportionala	R0230	X	**X**
Partea reasiguratorilor	R0240	77.432	77.432
Net	R0300	**98.855**	**98.855**
Daune aparute			
Brut – Asigurare directa	R0310	**2.856**	**2.856**
Brut – Primiri in reasigurare proportionala	R0320	0	**0**
Brut – Primiri in reasigurare neproportionala	R0330	X	**X**
Partea reasiguratorilor	R0340	0	**0**
Net	R400	**2.856**	**2.856**
Variatiile altor rezerve tehnice			
Brut – Asigurare directa	R0410	**26.770**	**26.770**
Brut – Primiri in reasigurare proportionala	R0420	0	**0**
Brut – Primiri in reasigurare neproportionala	R0430	X	**X**
Partea reasiguratorilor	R0440	0	**0**
Net	R0500	**26.770**	**26.770**
Cheltuieli tehnice suportate	R0550	**33.515**	**33.515**
Alte cheltuieli tehnice	R1200	**X**	**6.394**
Total cheltuieli tehnice	R1300	**X**	**39.909**

S.25.01.21 - CERINTA DE CAPITAL DE SOLVABILITATE – PENTRU SOCIETATILE CARE APLICA FORMULA STANDARD

		Cerinta de capital de solvabilitate – brut Mii RON	USP	Simplificari
		C0110	C0090	C0100
Risc de piata	R0010	48.289	X	0
Risc de contrapartida	R0020	25.601	X	X
Risc de subscriere pentru asigurarea de viata	R0030	0	0	0
Risc de subscriere pentru asigurarea de sanatate	R0040	0	0	0
Risc de subscriere pentru asigurarea generala	R0050	110.957	0	0
Diversificare	R0060	-38.435	X	X
Risc aferent imobilizarilor necorporale	R0070	0	X	X
Cerinta de capital de solvabilitate de baza	R0100	**146.412**	X	X
Calcularea cerintei de capital de solvabilitate		**C0100**		
Risc operational	R0130	5.289		
Capacitatea rezervelor tehnice de a absorbi pierderile	R0140	0		
Capacitatea impozitelor amanate de a absorbi pierderile	R0150	-16.126		
Cerinta de capital pentru activitatile desfasurate in conformitate cu articolul 4 din Directiva 2003/41/CE	R0160	0		
Cerinta de capital de solvabilitate fara majorarea de capital de solvabilitate	R0200	**135.575**		
Majorarea de capital de solvabilitate deja impusa	R0210	0		
Cerinta de capital de solvabilitate	R0220	**135.575**		
Alte informatii privind SCR				
Cerinta de capital pentru submodulul „risc aferent devalorizarii actiunilor in functie de durata”	R0400	0		
Valoarea totala a cerintei de capital de solvabilitate notionale pentru partea ramasa	R0410	0		
Valoarea totala a cerintei de capital de solvabilitate notionale pentru fondurile dedicate	R0420	0		
Valoarea totala a cerintei de capital de solvabilitate notionale pentru portofoliile aferente primei de echilibrare	R0430	0		
Efectele diversificarii generate de fondurile dedicate agregare nSCR pentru articolul 304	R0440	0		
Abordarea in ceea ce priveste rata de impozitare		**C0109**		
Abordare bazata pe rata medie de impozitare	R0590	No		
Calcularea capacitatii impozitelor amanate de a absorbi pierderile		**C0130**		
LAC DT	R0640	-16.126		
LAC DT justificata prin reluarea datoriilor privind impozitul amanat	R0650	-16.126		
LAC DT justificata prin raportarea la un probabil profit economic impozabil viitor	R0660	0		
LAC DT justificata prin reportare, exercitiul in curs	R0670	0		
LAC DT justificata prin reportare, exercitiile urmatoare	R0680	0		
LAC DT maxima	R0690	-16.126		

S.17.01.02 - REZERVE TEHNICE PENTRU ASIGURARI GENERALE			
		Asigurare de incendiu si alte asigurari de bunuri Mii RON	**Total obligatii de asigurare generala Mii RON**
		C0080	C0180
Rezerve tehnice calculate ca intreg	R0010	0	0
Total sume recuperabile din contracte de reasigurare/de la vehicule investitionale si din reasigurari finite dupa ajustarea cu pierderile estimate cauzate de nerespectarea clauzelor contractuale de catre contrapartida corespunzatoare rezervelor tehnice calculate ca intreg	R0050	0	0
Rezerve tehnice calculate ca suma dintre cea mai buna estimare si marja de risc		**X**	**X**
Cea mai buna estimare		**X**	**X**
Rezerve de prime			
Brut	R0060	**65.165**	**65.165**
Total cuantumuri recuperabile din contracte de reasigurare/de la vehicule investitionale si din reasigurari finite dupa ajustarea cu pierderile estimate cauzate de nerespectarea clauzelor contractuale de catre contrapartida	R0140	-22.623	-22.623
Cea mai buna estimare neta a rezervelor de prime	R0150	87.787	87.787
Rezerve de daune			
Brut	R0160	**4.773**	**4.773**
Total cuantumuri recuperabile din contracte de reasigurare/de la vehicule investitionale si din reasigurari finite dupa ajustarea cu pierderile estimate cauzate de nerespectarea clauzelor contractuale de catre contrapartida	R0240	0	**0**
Cea mai buna estimare neta a rezervelor de daune	R0250	4.773	4.773
Total cea mai buna estimare – brut	R0260	**69.938**	**69.938**
Total cea mai buna estimare – net	R0270	**92.560**	**92.560**
Marja de risc	R0280	9.029	9.029
Cuantumul aferent aplicarii masurii tranzitorii pentru rezervele tehnice			
Rezerve tehnice ca intreg	R0290	0	**0**
Cea mai buna estimare	R0300	0	**0**
Marja de risc	R0310	0	**0**
Rezerve tehnice – total			
Rezerve tehnice – total	R0320	**78.967**	**78.967**
Cuantumuri recuperabile din contracte de reasigurare/de la vehicule investitionale si din reasigurari finite dupa ajustarea cu pierderile estimate cauzate de nerespectarea clauzelor contractuale de catre contrapartida – total	R0330	-22.623	-22.623
Rezerve tehnice minus cuantumurile recuperabile din contracte de reasigurare/de la vehicule investitionale si din reasigurari finite – total	R0340	**101.589**	**101.589**

S.23.01.01 - FONDURI PROPRII Mii RON		Total	Rangul 1 nerestrictionat	Rangul 1 – restrictionat	Rangul 2	Rangul 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Fonduri proprii de baza inaintea deducerii pentru participatiile detinute in alte sectoare financiare, astfel cum se prevede la articolul 68 din Regulamentul delegat (UE) 2015/35		X	X	X	X	X
Capital social ordinar (incluzand actiunile proprii)	R0010	77.367	77.367	X	0	X
Contul de prime de emisiune aferent capitalului social ordinar	R0030	0	0	X	0	X
Fondurile initiale, contributiile membrilor sau elementul de fonduri proprii de baza echivalent pentru societatile mutuale si de tip mutual	R0040	0	0	X	0	X
Conturile subordonate ale membrilor societatii mutuale	R0050	0	X	0	0	0
Fonduri surplus	R0070	0	0	X	X	X
Actiuni preferentiale	R0090	0	X	0	0	0
Contul de prime de emisiune aferent actiunilor preferentiale	R0110	0	X	0	0	0
Rezerva de reconciliere	R0130	251.979	251.979	X	X	X
Datorii subordonate	R0140	0	X	0	0	0
O suma egala cu valoarea creantelor nete privind impozitul amanat	R0160	0	X	X	X	0
Alte elemente de fonduri proprii aprobate de autoritatea de supraveghere ca fonduri proprii de baza care nu sunt mentionate mai sus	R0180	0	0	0	0	0
Fonduri proprii din situatiile financiare care nu ar trebui sa fie reprezentate de rezerva de reconciliere si nu indeplinesc criteriile pentru a fi clasificate ca fonduri proprii Solvabilitate II		X	X	X	X	X
Fonduri proprii din situatiile financiare care nu ar trebui sa fie reprezentate de rezerva de reconciliere si nu indeplinesc criteriile pentru a fi clasificate ca fonduri proprii Solvabilitate II	R0220	0	X	X	X	X
Deduceri		X	X	X	X	X
Deduceri pentru participatiile detinute in institutii financiare si de credit	R0230	0	0	0	0	0
Total fonduri proprii de baza dupa deducere	R0290	329.346	329.346	0	0	0
Fonduri proprii auxiliare		X	X	X	X	X
Capitalul social ordinar nevarsat si neapelat, platibil la cerere	R0300	0	0	X	0	X
Fondurile initiale, contributiile membrilor sau elementul de fonduri proprii de baza echivalent pentru societatile mutuale si de tip mutual nevarsate si neapelate, platibile la cerere	R0310	0	0	X	0	X
Actiunile preferentiale nevarsate si neapelate, platibile la cerere	R0320	0	0	X	0	0
Un angajament obligatoriu din punct de vedere juridic de a subscrie si a plati datoriile subordonate la cerere	R0330	0	0	X	0	0
Acreditivele si garantiile prevazute la articolul 96 alineatul (2) din Directiva 2009/138/CE	R0340	0	0	X	0	X
Acreditive si garantii, altele decat cele prevazute la articolul 96 alineatul (2) din Directiva 2009/138/CE	R0350	0	0	X	0	0
Contributiile suplimentare ale membrilor, prevazute la articolul 96 alineatul (3) primul paragraf din Directiva 2009/138/CE	R0360	0	0	X	0	X
Contributii suplimentare ale membrilor – altele decat cele prevazute la articolul 96 alineatul (3) primul paragraf din Directiva 2009/138/CE	R0370	0	0	X	0	0
Alte fonduri proprii auxiliare	R0390	0	0	X	0	0
Total fonduri proprii auxiliare	R0400	0	0	0	0	0
Fonduri proprii disponibile si eligibile		X	X	X	X	X
Total fonduri proprii disponibile pentru indeplinirea SCR	R0500	329.346	329.346	0	0	0
Total fonduri proprii disponibile pentru indeplinirea MCR	R0510	329.346	329.346	0	0	X
Total fonduri proprii eligibile pentru indeplinirea SCR	R0540	329.346	329.346	0	0	0
Total fonduri proprii eligibile pentru indeplinirea MCR	R0550	329.346	329.346	0	0	X
SCR	R0580	135.575	X	X	X	X
MCR	R0600	33.894	X	X	X	X
Raportul dintre fondurile proprii eligibile si SCR	**R0620**	**243%**	**X**	**X**	**X**	**X**
Raportul dintre fondurile proprii eligibile si MCR	**R0640**	**972%**	**X**	**X**	**X**	**X**
		C0060				
Rezerva de reconciliere		X	X			
Excedentul de active fata de obligatii	R0700	251.979	X			
Actiuni proprii (detinute direct si indirect)	R0710	0	X			
Dividendele, distribuirile si cheltuielile previzibile	R0720	0	X			
Alte elemente de fonduri proprii de baza	R0730	77.367	X			
Ajustarea cu elementele de fonduri proprii restrictionate aferente portofoliilor pentru prima de echilibrare si fondurilor dedicate	R0740	0	X			
Rezerva de reconciliere	R0760	251.979	X			
Profiturile estimate		X	X			
Profituri estimate incluse in primele viitoare (EPIFP) – Asigurare de viata	R0780	0	0			
Profituri estimate incluse in primele viitoare (EPIFP) – Asigurare generala	R0790	0	0			
Total profituri estimate incluse in primele viitoare (EPIFP)	R0800	0	0			

S.28.01.01 - CERINTA DE CAPITAL MINIM – NUMAI ACTIVITATEA DE ASIGURARE SAU REASIGURARE DE VIATA SAU NUMAI ACTIVITATEA DE ASIGURARE SAU REASIGURARE GENERALA			
Componenta de formula liniara pentru obligatii de asigurare si de reasigurare generale			
Mii RON			C0010
MCR_{NL}	Rezultat	R0010	**16.082**
		Cea mai buna estimare neta (fara reasigurare/ vehicule investitionale) si rezerve tehnice calculate ca intreg	Prime subscrise nete (fara reasigurare) in ultimele 12 luni
		C0020	C0030
Asigurare si reasigurare proportionala pentru cheltuieli medicale	R0020	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de protectie a veniturilor	R0030	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de accidente de munca si boli profesionale	R0040	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de raspundere civila auto	R0050	0	0
Alte asigurari si reasigurari proportionale auto	R0060	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala maritima, aviatica si de transport	R0070	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de incendiu si alte asigurari de bunuri	R0080	**92.560**	**98.422**
Asigurare si reasigurare proportionala de raspundere civila generala	R0090	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de credite si garantii	R0100	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de protectie juridica	R0110	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de asistenta	R0120	0	0
Asigurare si reasigurare proportionala de pierderi financiare diverse	R0130	0	0
Reasigurare neproportionala de sanatate	R0140	0	0
Reasigurare neproportionala de accidente si raspunderi	R0150	0	0
Reasigurare neproportionala maritima, aviatica si de transport	R0160	0	0
Reasigurare neproportionala de bunuri	R0170	0	0
Calcularea MCR totala		C0070	
MCR liniar	R0300	16.082	
SCR	R0310	135.575	
Plafonul MCR	R0320	61.009	
Pragul MCR	R0330	33.894	
MCR combinat	R0340	33.894	
Valoarea minima absoluta a MCR (AMCR)	R0350	13.268	
		C0070	
Cerinta de capital minim	**R0400**	**33.894**	

S.19.01.21 - DAUNE DIN ASIGURAREA GENERALA

Total activitati de asigurare generala

Z0010	Anul de accident	

Daune platite brute (necumulativ)
Mii RON (valori absolute)

	Anul	Anul de evolutie 0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11&+	Mii RON	In anul curent	Suma anilor (cumulativ)
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120		C0170	C0180
Anterior	R0100												0	R0100	0	0
N-12	R0130	10	38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	R0130	0	48
N-11	R0140	290	120	5	6	27	65	35	0	0	0	0	0	R0140	0	548
N-10	R0150	156	118	13	0	0	0	0	0	0	0	0		R0150	0	287
N-9	R0160	349	455	14	3	0	0	0	0	10	0			R0160	0	830
N-8	R0170	2.487	3.069	320	320	230	7	0	0	0				R0170	0	6,432
N-7	R0180	772	565	203	9	62	0	0	0					R0180	0	1.611
N-6	R0190	2.234	2.177	424	55	162	146	379						R0190	379	5.578
N-5	R0200	666	388	137	36	41	0							R0200	0	1,268
N-4	R0210	2.665	2.928	724	228	437								R0210	437	6.983
N-3	R0220	2.835	1.594	500	214									R0220	214	5.143
N-2	R0230	3.756	1.668	214										R0230	214	5.638
N-1	R0240	3.078	559											R0240	559	3.637
N	R0250	1.979												R0250	1.979	1.979
													Total	**R0260**	**3.783**	**39.983**

Cea mai buna estimare neactualizata neta a rezervelor de daune

(valori absolute)

Mii RON	Anul	Anul de evolutie 0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10&+		Mii RON	Sfarsitul anului (date actualizate)
		C1400	C1410	C1420	C1430	C1440	C1450	C1460	C1470	C1480	C1490	C1500			C1560
Anterior	R0500											0	0	R0500	0
N-11	R0540	0	0	0	0	0	28	3	3	0	0	0	0	R0540	0
N-10	R0550	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0		R0550	0
N-9	R0560	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0			R0560	0
N-8	R0570	0	0	1.208	657	362	321	220	0	0				R0570	0
N-7	R0580	0	441	217	188	124	117	92	0					R0580	0
N-6	R0590	4.618	1.847	1.138	770	404	305	29						R0590	28
N-5	R0600	2.050	1.379	745	370	211	31							R0600	30
N-4	R0610	8.622	3.825	1.022	671	531								R0610	514
N-3	R0620	4.653	1.056	622	908									R0620	878
N-2	R0630	2.842	592	301										R0630	269
N-1	R0640	675	952											R0640	849
N	R0650	2.393												R0650	2.205
													Total	**R0660**	**4.773**

ABREVIERI SI GLOSAR DE TERMENI

ASF	Autoritatea de Supraveghere Financiara
EIOPA	Autoritatea Europeana de Asigurari si Pensii Ocupationale
ENID	Evenimente binare (Events Not In Data)
AGA	Adunarea Generala a Actionarilor
BSCR	Capitalul de solvabilitate de baza
IFRS	Standardele internationale de raportare financiara
LAC DT	Capacitatea impozitelor amanate de a absorbi pierderile (Loss Absorbing Capacity – Deferred Taxes)
NGAAP	Standardele de contabilitate nationale
PML	Dauna maxima probabila (Probable Maximum Loss)
CQS	Nivel de calitate a creditului pentru contrapartide, in functie de rating sau rata de solvabilitate pentru reasiguratori (Credit Quality Step)
QRT	Machete de raportare cantitative
RSR	Raportul periodic de supraveghere
SFCR	Raportul privind solvabilitatea si situatia financiara
Evaluare prospectiva	Procesul de abordare in perspectiva a riscurilor proprii, pe termen scurt sau lung, in vederea determinarii necesarului de capital sau a altor actiuni pentru acoperirea necesitatilor globale de solvabilitate, desfasurat pe baza principiilor autoevaluarii riscurilor si solvabilitatii (ORSA)
Functii cheie	Structuri ale Societatii cerute prin normativele legale specifice
Model standard	O formula standard pentru calculul cerintelor de capital de solvabilitate
MCR	Cerinta de capital minim, prevazuta la art. 128 – 131 din Directiva Solvabilitate II; Pragul minim de capital pe care trebuie sa il detina o societate de asigurare si care in cazul in care nu este atins declanseaza impunerea unor masuri de ultima instanta din partea supraveghetorului.
ORSA	Element principal al Pilonului 2 care reprezinta totalitatea proceselor si procedurilor dezvoltate de o societate pentru a identifica, masura, evalua, monitoriza, gestiona si raporta riscurile cu care se confrunta sau se poate confrunta aceasta pe termen scurt sau lung in functie de strategia de afaceri si pentru a-si determina necesarul de capital de solvabilitate; Acesta este un proces de evaluare al riscului si solvabilitatii, anticipativ, specific Societatii. Face parte integranta din strategia de afaceri, din procesul de planificare si din intregul concept de gestionare a riscurilor.
Ranguri	Clasificarea componentelor de baza ale fondurilor proprii, in conformitate cu criteriile din Regulamentul (UE) de Implementare, in rangul 1, rangul 2 si rangul 3.
SCR	Cerinta de capital de solvabilitate, prevazuta la art. 100 - 104 din Directiva Solvabilitate II; Cuantumul de capital pe care trebuie sa il detina o societate de asigurare si care in cazul in care nu este atins se declanseaza impunerea unor masuri de restabilire a fondurilor proprii pentru acoperirea cerintei de capital de solvabilitate;